

**FEBRUAR
2002**

**Pogovor
meseca:
Franci But**

**Obrtna cona
Ugar
povsem
OBVEZNI odprta
IZVOD**

**Mednarodno
nagrajene
jaslice**

**Nagrajena bronastih
jaslic**
(na fotografiji jaslice J. Debeljaka)

Foto AP

Foto AP

**Fotografija
meseca**

Foto Marko Burger

Na "Peking" po Peking" cvet slovenske in tuje elite

GLASILO OBČINE RIBNICA
25. FEBRUAR 2002, letnik VI Št. 2

REŠETO

*A poletel vseeno ni.
Več sreče prihodnjič!*

Sta bila pač simpatična ...

*Menda najmlajša pustna
šema.*

*Lipovški pajdaši so
objokovali pokojnika.*

*Midva sva pokojnemu
Nacetu prižgala vsaj
svečko ...*

*Pustne norčije 2002
fotografirala AP*

Novice iz doline

Proračun 2002 sprejet 4
Obrtna cona Ugar odprta 5

Kulturne drobtinice

Kultura. 6
Jakličevo leto 7
Bronaste ribniške jaslice 11
Milan Čirović - Čira 12

Pogovor meseca

mag. Franci But, minister za kmetijstvo 8
"Moji cilji pa so tudi v prihodnje usmerjeni na Slovenijo, njej bi rad koristil, po svojih možnostih in če mi bo dano. Predvsem Slovenija potrebuje ljudi, ki s svojim delom mislijo iskreno. V Bruselj se bodo tako zapodili vsi, ki hrepenijo po visokih plačah in nekoliko bolj lagodnem življenju."

Razpise in pomembna obvestila

pregledujte od strani 14 do 16

Zabavne strani na strani 21.

Med pismi brakov:

Kam z Romi? 26
Javno - tajni razpis za popis
Oh, ti pust!

Aktualno

Gensko spremenjena hrana 27

Od vrta do šole

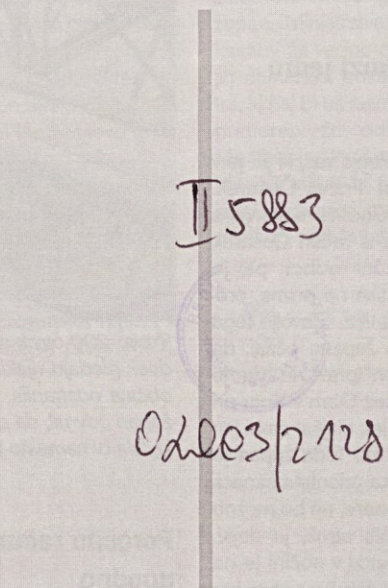
Prešernovci prešerni 28

Od vasi do vasi

Hrovačani se bodo bratili z Beltinci 30

Športni utrinki

Julija prvi tek po Lončariji 34

MEDOBMOČNA REVIJA OTROŠKIH FOLKLORNIH SKUPIN

četrtek,
14. marec,
ob 17. uri,
dvorana IDEAL,
Ribnica

Organizator:
OI ISKD, Ribnica

PRORAČUN 2002 SPREJET

K proračunu tudi nekaj predlogov svetnikov. "Hvala bogu, je letos občinski svet vsaj živ," je dogajanje komentiral svetnik Benjamin Henigman.

Proračun za letošnje leto, o katerem smo se razpisali že v decembrski številki, je bil po drugi obravnavi 14. februarja sprejet. Do bistvenih sprememb v tem času ni prišlo. Upošteevane so bile na primer pripombe finančnega odbora, da se v tabelarni pregled proračuna doda podatke iz drugega rebalansa za leto 2001 in ocena realizacije za isto leto, da bo izvajanje proračuna lažje primerljivo. Dodan je tudi načrt razvojnih programov za naslednja štiri leta. Višina proračuna ostaja pri 1,3 milijarde tolarjev, manjše prerazporeditve pa so bile dane med sejo občinskih svetnikov.

Lokalni projekti vseskozi jedro spora

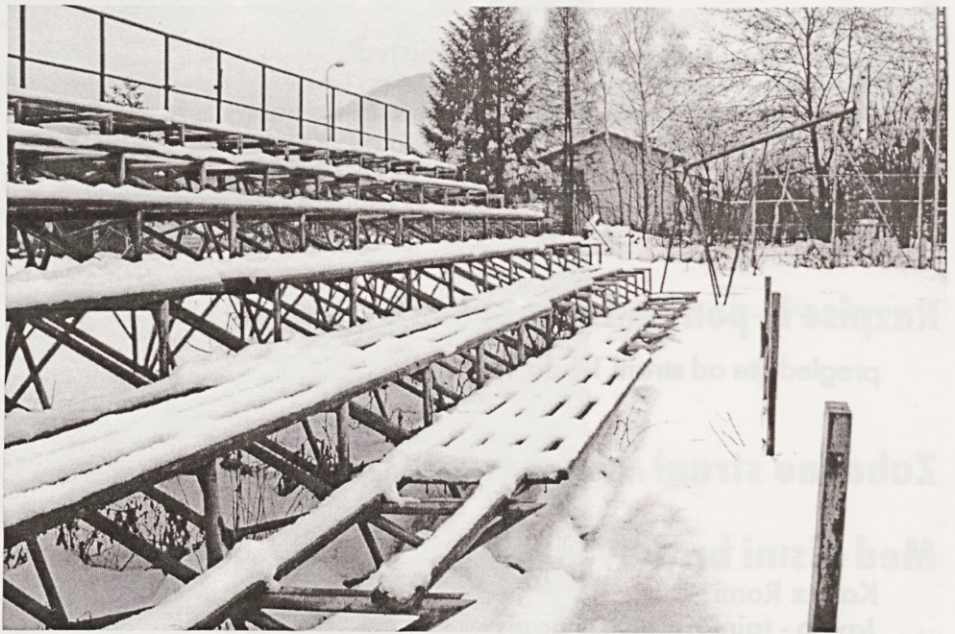
Zvodenele so pobude KS Dolenja vas, ki jih je v obliki amandmajev predlagal Franc Češarek. Župan jih je zavrnil, ker se večinoma ni strinjal s tem, katerim postavkam bi na ta račun Češarek odzema sredstva. Finančni odbor pa je odločanje zato, ker problematike ne pozna, prepustil vesti posameznega svetnika. Zavrnilo tega je bil Češarek ogorčen in je županu očital, da "hoče imeti vedno samo on prav" in da je "prehladil" krajane. Na most čez Obrh v Kotu pri Rakitnici prebivalci čakajo 15 let, olajšal pa bi jim pot do parcel, je dejal Češarek. Toda župan je nasprotoval, češ da je občinska prioriteta sanacija mostu v Brežah, saj če se podre, ne bo možno v šolo z avtobusom peljati niti otrok, je dejal. Prednostno listo sanacije mostov v občini je na podlagi analiz opravil zavod za gradbeništvo, kar je dobro tudi zato, "da se ne odločamo po tem, od kod je kdo doma", je rekel Jože Tanko.

Prav tako so svetniki pri glasovanju zavrnil drug Češarkov amandma, da bi na račun servisne ceste dvignili in asfaltirali cesto v Prigorici, "po kateri morajo ljudje v hujših nalivih s čolnom". Župan je namreč menil, da je bolje počakati, da se bo obnove zadrževalnika lotila država, saj bo tako investitor država, drugače pa bi morala biti Občina. Tudi Vrh pri Rakitnici, ki je eden redkih zaselkov brez asfalta, bo še naprej imel le makadamsko cesto, saj so svetniki zavrnil tudi ta amandma. Bo pa dodaten milijon tolarjev namenjen za sakralne objekte, vzeti pa bo iz 10-milijonske postavke za preureditev grajskega kompleksa in Marfa.

Športna zveza bo na milijon odobrenih sredstev dobila še dodaten milijon, kot je predlagal njen predsednik Benjamin Henigman. Slednji je uspel tudi z amandmajem, da se za dokončanje igrišča v Sušju, kjer pesek ogroža varnost otrok, ter igrišča na Griču namenijo dodatna sredstva.

Na pobudo Andreje Hočevar bodo skavti dobili

300.000 tolarjev, ponovno na račun preureditve grajskega kompleksa, čeprav je župan opozoril, da "ne bo grajskega stolpa, če bomo kar naprej prerazporejali sredstva iz te postavke". Drugi njen amandma, da se uredi športno igrišče pri TVD Partizanu, ki je praktično edina športna površina za ribniške osnovnošolce, pa je bil zavrjen zato, ker se ga bo menda urejalo v sklopu obnovitve dvorane Športnega centra.

Preko 200 otrok se lahko v dopoldanskem času znajde na povsem dotrajanih klopek tribune, kjer iz desk gledajo vijaki. Prav tako obstaja nevarnost, da se bodo tribune vsak trenutek sesule, zato jih bo občina odstranila. Na vprašanje, zakaj občina ne odkupi te športne površine in objekta poleg, pa je župan odvrnil, da pogajanja potekajo že pet let, a so odškodninski zahtevki lastnikov menda tako visoki, "da bi namesto tega lahko zgradili kak hollywoodski objekt".

Poročilo računskega sodišča ugodno

V nadaljevanju seje, pri kateri ni bilo več razprav, so svetniki sprejeli Odlok o spremembi Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča ter potrdili višjo vrednost točke za izračun nadomestila. Valorizirana vrednost točke je tako od sedanjih 0, 20 SIT narasla na 0,23 SIT.

Svetniki so se tudi seznanili s poročilom Računskega sodišča RS. Po štirih letih, ko je bila zaradi sofinanciranja obnove bazena že manjša revizija proračunske inšpekcije, je konec lanskega leta Občino doletela še revizija računskega sodišča, ki je Ribnico na svoj spisek umestilo naknadno. Tako so 4 revizorji 70 dni, od 4. novembra pa do 7. decembra, pregledovali večino proračunskih postavk v letih 2000 in 2001. Revizija je po mnenju župana potekala korektno in strpno, "drugače kot revizije, ki jih dela nadzorni odbor občine Ribnica", je dodal. S končnim poročilom, ki je označeno kot mnenje s pridržkom, je župan zelo zadovoljen. Pridržek se namreč nanaša na leto 2000, ko je župan spregledal, da se je spremenil zakon o prerazporejan-

ju proračunskih sredstev. Tako je nevede in nelegalno prerazporedil 50 mio SIT v sklopu občinskega proračuna, ker so se med letom pojavile spremembe pri določenih projektih.

V postopku od priprave do objave in izvrševanja proračuna niso bile ugotovljene nobene večje nepravilnosti, zato tudi odzivno poročilo sodišču ni bilo potrebno, saj je občina že med samo revizijo sprejela ustrezne ukrepe za odpravo napak. Tako piše v revizijskem poročilu, je pa sodišče le ugotovilo 2 pomanjkljivosti, ki jih deloma pripisuje dejstvu, da zakonodaja ni prilagojena delu lokalne samouprave. V letih 2000 in 2001 je bilo tako za tri občinske funkcionarje izplačano 1,5 mio SIT preveč. Pri delavki, ki je bila zaposlena v sklopu skupnega projekta 14 občin Po poteh dediščine, so na primer plačo določili župani vseh občin, vendar je bila evidentirana na Občini Ribnica in je zato sodišče nepravilnost pripisalo ribniški občini.

Višje plače so se izplačevale tudi dvema delavcema na Oddelku za okolje in prostor. Župan se je, tako pravi, za to odločil zavestno, "ker sta nosilca vseh investicijskih poslov, čeprav nimata primerne izobrazbe". Računsko sodišče takega argumenta ni upoštevalo.

Se je pa krajša polemika svetnikov ponovno razvila ob načrtu nadzora, ki ga je predstavil nadzorni odbor (NO), saj naj bi z delom začel 5. marca. Posebej moteč se je nekaterim zdel predlog NO, da za določeno področje, za katerega NO ni dovolj strokovno usposobljen, k sodelovanju povabi zunanega strokovnjaka. Zakaj ni NO opredelil niti višine potrebnih sredstev in od kod naj bi se jemala, je spraševal Andrej Mate, predsednik finančnega odbora, ki je tudi presenečen, da NO predvideva okrog osem sej v letu, medtem ko občinski svet zaseda poprečno le 6-krat letno. Miha Klun in župan pa si nista bila na jasnem, kaj pomenijo "izredni nadzori". "To diši po službah in pristojnostih, ki jih NO nima," je pripomnil Klun.

*Tekst in foto
A. Pahulje*

ODPRTA CESTA V OBRTNO CONO UGAR

Po opravljeni prometni študiji naj bi se tovorni promet preko ugarske obrtne cone zlival na Šeškovo ulico in tako razbremenil križišče pri Lovskem domu

14 mesecev po podpisu dogovora med Ministrstvom za obrambo in Občino o odprtju ceste je do njega vendarle prišlo šele letošnjega 5. februarja, ko sta slovesni trak prerezala državni sekretar na Ministrstvu za obrambo dr. Tomaž Čas in ribniški župan. Tako je Ribnica dobila v upravljanje celotni bivši vojaški kompleks, ki ga je po delih dobivala že od leta 1994. Takrat je občina oddala objekte v podnajem 30 podjetnikom, ki pa so šele lani lahko v celoti odkupili funkcionalna zemljišča.

Obrtna cona je sicer razdeljena na 4 področja, ki zajemajo športni kompleks (4,2 ha), podjetniški del (5,7 ha), nekdanji begunski center s 4 objekti in 1,5 hektarja površine ter 3-hektarsko območje bivšega območnega poveljstva, ki se je preselilo v Cerknico. Bivša kasarna je tako sedaj v celoti prepuščena civilistom in namenjena za prodajo. Zanj naj bi bilo po županovih besedah precejšnje zanimanje, zato se občina ne bo pojavljala v vlogi preprodajalca. Interesenti za nakup bodo tako pogodbe sklepali z obrambnim ministrstvom, prodaja pa bo najverjetneje potekala preko javnih razpisov in dražb. Kako hitro, pa ni odvisno samo od postopkov, marveč tudi od cenitev. Če bodo le-te ugodne, bo prodaja bržkone hitro stekla.

Občina namerava zadržati ali odkupiti le športne in zelene površine, čuvajnico in vzdrževati cestno omrežje, je dejal župan Jože Tanko. Prav tako pa se bo morala ubadati z odškodninskimi

zahtevkom, ki ga je proti njej vložil Rugby klub zavoljo svojega objekta. Občina namerava po županovih besedah pred sedanjim vhomom (med nogometnim stadionom in trgovino Fegro) urediti še parkirišče, temeljite obnove pa bo potrebna tudi pred nedavnim odprta cesta preko dela obrtne cone. Že letos naj bi bila narejena študija o novem prometnem režimu, po katerem bo večina tovornega prometa, ki je povezan z omenjeno cono, potekala preko "glavnega" vhoda. S tem se bo razbremenilo križišče pri Lovskem domu, saj naj bi se tovorni promet stekal na Šeškovo ulico in se preusmeril na obvozno cesto.

Kljub temu, da je Ribnica zaradi reorganizacije vojske obljubljeno odprtje dočakala toliko kasneje, je bilo zavlačevanje zanj finančno manj obremenljivo, je dejal župan. Zahtevano zavarovanje vojaškega objekta bi jo namreč stalo okrog 20 milijonov tolarjev, tako pa je Slovenska vojska, v skladu z dolgoročnim razvojem in programom,

Ribnico skorajda povsem zapustila. V njeni lasti je še vedno skladišče na Ugarju, čeprav je večinski del tamkajšnje zemlje v zasebni lasti, in zato v denacionalizacijskem postopku. Skladišče bo na Ugarju ostalo vsaj še toliko časa, dokler uskladiščena sredstva ne bodo iztrošena oz. se zanje ne najde primernejše lokacije, je dejal župan. Ministrstvo za obrambo za zdaj v bivši kasarni še vedno ostaja lastnik športnih igrišč, ki jih namerava odkupiti občina, begunskega centra, ki naj bi bil razmeroma dobro ohranjen in zato primeren za odkup, in hangarja nasproti Mercatorja. Vojaška last je tudi komercialni center Ideal. V njem bi želela občina, potem ko bodo jasni vlagateljski deleži in center bržkone ponujen v odkup, zadržati dvorano v kulturne namene.

Tekst in foto A. Pahulje

NA DEPONIJ NE BO VEČ BLATNEGA JEZERA

Čistilna naprava bo sedaj omogočala tudi strojno zgoščevanje blata

Ob čistilni napravi je od lanskega oktobra zrasel objekt za strojno zgoščanje blata.

Dovolj zgodaj, če upoštevamo dejstvo, da bodo morale po novi zakonodaji vse čistilne naprave do leta 2005 imeti organizirano tudi obdelavo blata. V južnem delu Slovenije so menda za zdaj samo tri takšne naprave. Ribniška varianta sodi v srednji cenovni razred, vendar je dovolj kakovostna, predvsem pa lahka za vzdrževanje, je dejal direktor Komunale Jože Zakrajšek.

Investicija bo stala ca. 60 milijonov tolarjev in bo Ribnico in Sodražico rešila predelanega blata, ki ga je do sedaj komunala v tekočem stanju vozila na deponijo v Malo goro. Tamkaj je nastajala zmes blata in vode, po besedah direktorja Zakrajška pravo malo blatno jezero, ki se je le počasi izsuševalo. Odvečna voda se je preko lovilcev izcednih vod ponovno odlila v ponikalnico, zdaj pa naj bi se s strojnim zgoščevanjem blata,

kar bo omogočila nova naprava, le-to hitreje izsušilo. Nastajalo bo suho blato s komaj 8% vlažnih snovi, tako da se ga bo lahko na deponijo prevažalo v trdem stanju, pa tudi količina bo zato precej manjša. Investitorja sta obe občini tudi zato, ker je objekt za izsuševanje ekonomičen in smiseln le, če se predela večja količina odpadnega blata. Obstoječa naprava bo omogočala predelavo 1500 ton, Ribnica pa proizvede letno okrog 400 ton blata. Sodražica še manj, zato se bo na napravo priključila tudi sodraška čistilna naprava. V bodoče, ko naj bi bile zgrajene tudi čistilne naprave v Dolenji vasi, Sušju, Sajevcu, Kotu, Jurjevici in na Hrastju, pa bi se v ribniški objekt za

izsuševanje blata vozilo tudi blato iz omenjenih čistilnih naprav.

Objekt bo sicer predvidoma dograjen do marca 2002, ves čas gradbenih in strojnih del pa ni bilo nikakršnih prekinitev v dotoku vode, je dejal Zakrajšek. Čistilna naprava nasploh po njegovih besedah nemoteno deluje že od leta 1991, ko je začela obratovati.

Tekst in foto A. Pahulje

Ministrstvo za obrambo tako Ribnici predaja cesto v upravljanje in uporabo, je ob slovesnem odprtju dejal dr. Tomaž Čas, državni sekretar na Ministrstvu za obrambo. Omenjeno ministrstvo je po njegovih besedah že sprožilo postopke tudi za odprodajo vseh ostalih objektov, ki jih bodo lahko odkupili občina ali pa drugi interesenti.

KULTURA.

Ribničani kulturni praznik doživljali na dveh prireditvah: ena pripadla zrelemu pogledu na svet, druga navdihovala z mladostno radoživostjo

Ribnica je pravzaprav po daljšem času tako intenzivno vabila ljudi v dvorano centra Ideal, ravno na večer pred praznikom in na sam slovenski dan kulture. Zvrstile so se kar tri prireditve, med katerimi sta bili dve izrazito namenjeni temu, čemur je posvečen nacionalni praznik. Klub prijateljev Miklove hiše je večer pred praznikom obogatil s spevoigro Rifletovega šuštarja, ki jo je v Ribnico pripeljal Špas teater iz Mengša. Na čevljev so bile prikovane vse resnice tega življenja, zakaj vsak čevljev ima svojo zgodbo in vsak gre po svoji poti, da pride na cilj. Janez Hočevar se je dotaknil demokracije, ki dopušča, "da eni garajo, drugi goljufajo...", da enim smrdi, ko drugim diši..." In če še tako kličemo nazaj stare čase, z upanjem pričakujemo prihodnost..., ko le-ta pride, spet nismo zadovoljni. "Oni od zgoraj pravi, da je to v nas. Hrepenenje!" je vsakemu obiskovalcu to resnico k srcu pridal Rifle.

Svoje videnje kulturnega je uvodoma v nagovoru predstavil slavnostni govornik, arhitekt-teoretik Tomaž Brate. Zmedenost, ki se po desetih letih samostojnosti poraja v iskanju nacionalnih interesov, "potem ko smo se Slovenci zgodili samim sebi", je po njegovem mnenju vendarle opravičljiva. "Morda je bila teža prevelika, morda sanje, sanjane toliko in toliko desetletij, nismo ravno primerno odsanjali. Morda pa je to logičen in normalen proces najstnice države, posebej take, ki predmoderna in modernega časa ni imela priložnosti živeti in izživeti."

Kultura je v vsem tem ostajala v središču nacionalne biti, a tudi ona se je zavrtela v vrtincu globalnih sprememb. Kako torej krmariti kulturno barko med domačijsko samozadostnostjo in

cenenim ponujanjem? se je vprašal Brate, ki zapušča mesto svetovalca ministrice za kulturo. "Verjetno le s primerno samozavestjo. V dragoceno izkušnjo bi nam moralo biti dejstvo, da smo vsi skupaj, in tako tudi kultura, enkrat že bili neuvrščeni in nerazviti. Za ponavljanje teh občutkov in dejanj resnično ni nobene potrebe. Kot ni potrebe, da bi iz že tako majhne nacije ustvarjali posamezna plemena."

In če je Bratetov govor občinstvo vračal k razmišljanju o narodovi samobitnosti, je govor Zdenke Bartol naslednjega dne mlade usmerjal na pot kreativnosti in aktivnega oblikovanja svojega kulturnega izražanja. Da bi znali razvijati sposobnost uživanja v umetnosti in kulturi, harmoniji in lepoti ter oblikovali estetski čut. "Estetski čut in umetnost razvijata tisto plat uma, ki omogoča celotno dojetje sveta, z vrsto tenkočutnih zaznav, čustev in

mišljenja, potrebnega za ustvarjalno življenje," je dejala Bartolova. Poudarila je tudi vzgojo za mednarodno razumevanje vseh narodov, ker le-ta dopušča odpiranje novemu, tudi tujemu. Kultura mora zajeti tudi silovitost, ki jo s seboj nosijo mladi, je dodala, zakaj "oni kulturo nosijo v svojih očeh, ušesih, ustih in srcih."

Ribniški svet in oder sta se nato vsaj za dobro urico odprla za mlade, ki jih je v glasbi in besedi združil KUD A D'B' Teatr. Povabil je vse na videz znane ali poznane iz našega in okoliških krajev: prostor pod orskimi lučmi je dobil duo Harmoniki, kočevski kantavtor Žiga Bižal je upesnil smisel življenja, tamburaši iz Dupljaka so s svojo ritmičnostjo pritegnili dvorano v aplaudiranje, Nonet Vitra je poosebljal ribniško zborovsko petje, Duška in Boris sta prebirala Duškino poezijo, podmladek ribniške pihalne godbe je pritegnil simpatije občinstva, fantje z Notranjske so priredili Vrbo in ji dodali sentimentalnost s saksofonom, Nives pa je dvorano in nastopajoče povežala s slovensko Zdravljico. Vezna nit je pripadla adbevcem in njihovim dramskim vložkom. Vrtnice so ob koncu letele po dvorani zavoljo tega, da nam bo vsak dan kot pesem. Pridih slovesnega pa je zunaj dvorane nadgradil še ponujeni kozarček rujnega.

Tekst in foto A. Pahulje

Kitajsko-slovenska harmonija

...zaobjela WANG HUIQIN in ŽIVKA MARUŠIČA

Razstavo je tokrat res spremljala visoka kulturna pa tudi politična srenja, saj so se poleg kitajskega ambasadorja in ljubljanske županje v Miklovi hiši zbrali še Štefka Kučan ter ruski in ameriški veleposlanik. Povrh vsega pa je kulturno-gospodarsko-politično dogajanje spremljala tudi kopica medijev.

Z resnično drugega konca sveta je pred 15 leti prišla na ta mali slovenski košček zemlje kitajska umetnica Wang Huiqin in začela ustvarjati tisto, k čemur jo je nagovarjal umetniški navdih. Postala je razpoznavna tako tu kot v svoji do-movini, kjer je v Pekingu med 22. in 30. oktobrom lani predstavila isto razstavo, kot jo je v času kitajskega novega leta lahko opazovala slovenska kulturna srenja v Galeriji Miklova hiša. Na platnu in usnju so se preigravale in dopolnjevale večšine kitajske slikarke in Živka Marušiča, čeprav so njune skupne slike nastajale brez vnaprejšnjega dogovora o končnem videzu.

Pravzaprav sta se v tisti snežni

večer, 16. februarja, vpletli še dve zgodbi, ki sta skoraj zasenčili razstavo. Poleg razstave, ki so jo nekateri poimenovali Peking po Pekingu, je Janez Škrabec (tudi pokrovitelj obeh razstav) naznanil, da je odslej v Pekingu odprto tudi predstavništvo Rika. Potem ko je dosegel velike uspehe na ruskem trgu, se je zdaj vključil še v potencialno največje svetovno tržišče.

In tretja zgodba? Ta je še posebej prišla v ospredje ob nagovoru ambasadorja Ljudske republike Kitajske v Sloveniji Yanga Hexionga, ki je množico obiskovalcev pozdravil ob kitajskem novem letu. Le-to se je začelo 12. februarja in naznanilo obe-tajoče leto konja, ki naj bi ljudem po prvem, bolj vihravem delu, prinesel srečo in uspeh.

Kitajski ambasador je poudaril pomembnost dogodka, prav tako pa omenil, da je Wang Huiqin, s tem ko je pred leti na Kitajskem spoznala svojega bodočega moža, simbolično ustvarila tudi prijateljstvo med slovenskim in kitajskim človekom.

Skupaj z ljubljansko županjo, ki je odprla tudi razstavo v Pekingu, sta nato kitajski ambasador in Vika Potočnik to slovesno dejanje ponovila tudi v Ribnici.

Tekst in foto A. Pahulje

Pozabljeno odkritje

RIBNIŠKA "CIGANKA" PRVI JUGOSLOVANSKI AVTO?

Ta podatek marsikoga preseneti, toda menda naj bi kar veljal. Tako je bilo namreč 14. februarja slišati na priložnostni novinarski konferenci ob predaji knjige "100 let avtomobilizma na Slovenskem" ribniškemu Avto-moto društvu. V njej je na straneh 163-164 predstavljen tudi ribniški avto:

"Najuspešnejši avtomobil je v letih 1947/1948 zasnoval in izdelal Jernej Kožar (roj. 1907, iz Hrovače pri Ribnici na Dolenjskem, umrl 1961. v Ljubljani), pred vojno ključavničar in avtomehaničar ter prevoznik in taksist v Ribnici, kjer je tudi prodajal avtomobile DKW..."

Leta 1947 je na odpadu v Ajdovščini kupil podvozje in motor lahkega vojaškega transportnega vozila Tatra. Po obnovi teh delov je nameraval izdelati zaprt športni avtomobil, nastal pa je kabriolet z zložljivo platneno streho. Razvojno posebno napredna je bila samonosna karoserija z vklopljenimi blatniki."

Ko se je v jugoslovanskem svetu pojavila znamenita Zastava 101, je bila oklicana kot prvi jugoslovanski avto, toda Kožarjeva rodbina je to takoj zanikala s podatki, ki jih je imela na razpolago. Prvi jug. avto naj bi bila tako avtomobilska konstrukcija Jerneja Kožarja iz Hrovače, iz rodbine, kjer je bilo 7 otrok, po domače pa se ji je reklo "pri Žorževih".

Presenetljivo dejstvo, ki je bilo ribniški javnosti večidel skrito, čeprav je njegov sin Jernej Kožar ml. že pred 20 leti poskušal delo in ime svojega očeta na bolj opazen način zasidrati tudi v

domačem okolju. Neuspešno. Tokrat se je v rodne kraje svojega očeta vrnil deloma tudi z željo, da se v bližnji prihodnosti morda tu pripravi razstava o tem znamenitem avtomobilu, ki so ga uradno imenovali "naš", ljubkovalno pa ga je oče krstil za 'ciganko'. Zanimivo je, da je v tistem času tudi Amerika imela avto, imenovan 'nash', a sin pravi, da je to zgolj veliko naključje. Vsa dokumentacija o "našem" avtu, vključno z načrtom dela, je last družinskega arhiva in bi ga po Kožarjevih besedah družina rade volje posodila. Da se vsa ta leta ni želela izpostavljati ribniški javnosti, pa Kožar ml. poleg že omenjenega razloga omenja še dejstvo, da bi brez uradne zabeleške v Sitarjevi knjigi 100 let avtomobilizma na Slovenskem to zanimivost po tolikih letih težko spet obelodanili.

Od avtomobila, s katerim se je vozil celo maršal Tito, pa je ostal le še volan. Avto je oče zaradi nakupa hiše v Ljubljani prodal nekemu domačinu v Goriči vasi, on pa ga je odprodal. Nazadnje so ga, 23 let po izdelavi, še videli voziti v Gorskem Kotarju, tam pa se je znašel tudi kot razvalina. Velika škoda je bila s tem storjena, saj naj bi bil avto tudi med prvimi, če že ne celo prvi avto na svetu brez šasije! Bil je predviden celo za serijsko proizvodnjo. Izdelovala naj bi ga tovarna avtomobilov v Mariboru, a je to preprečila centralistično-planska politika v Beogradu, je dejal Kožarjev sin,

upokojeni svetovalec vlade. Njegov oče je s "ciganko" leta 1949 postal celo državni prvak v gorski dirki na Lovčen. Mama, ki se je z očetom popeljala na tako dolgo avanturo v Črno goro (in je, s tem ko je 1939. opravila vozniški izpit, bila med prvimi sloven. voznicami), pa se spominja: "Še zdaj živo vidim skalo, pred katero sva se ustavila. Tovornjakar, ki naju je skoraj spravil v prepad, je ob najinem ogorčenju le dejal: 'Kakve bremze? Pa idemo na remont!'"

Tekst in foto A. Pahulje

JAKLIČEVO KULTURNO LETO

Zadnja štiri leta Ribnica dobiva imenitne zbornike, ki v ospredje postavijo določeno področje, pomembno za razkrivanje ribniške preteklosti ali pa človeka, ki se je s svojim delom neizbrisno vtikal v našo kulturno, zgodovinsko in ostalo dediščino.

Zbornik in spremljajoče dejavnosti tako zaznamujejo leto, ki s svojo sistematično zasnovo, vsebinsko raznolikostjo in zahtevnim delom preveva ribniško okolje bolj kot katerikoli drug kulturni dogodek. Letos bo tako Jakličevo leto.

Snovalci novega projekta, ki so se 6. februarja sešli v Miklovi hiši, so izbrali dr. Franca Jakliča, pisatelja, Baragovega in Knobleharjevega biografa, ki je bil rojen v Andolu pod Sv. Gregorjem. Po poklicu je bil duhovnik, l. 1921 je postal doktor. Posvetil se je filozofiji. Kot gimnazijski profesor je poučeval verouk, filozofijo in nemščino, so leta 1981. zapisali v Družini. V verski publicistiki nasploh zavzema vidno mesto, saj je napisal okoli 300 življenjepisov svetnikov, pri tem pa upošteval načelo, naj bodo življenjepisi napisani kritično ter v lepem slogu in jeziku. Še danes pa velja, da je tudi tvorec najbolj preglednega življenjepisa Ireneja Friderika Barage, slovenskega misijonarja med Indijanci. Leta 1956 ga je zato Baragova zveza iz Zgornjega Michigana v Marquetteu povabila, naj pride pomagat k raziskovanju Baragovega dela in življenja, saj so le-tega v Rimu želeli razglasiti za blaženega. Dr. Jaklič je v ZDA tudi ostal, vse do svoje smrti leta 1967. Tako pravijo podatki. Raziskovanje njegovega dela in življenja pa bo to leto v rokah širše domače skupine, ki bo k sodelovanju pritegnila tudi zunanje strokovnjake. Družinsko deblo družine Jaklič bo predstavil njegov nečak Metod Jaklič, o stilno oblikovanem jeziku, ki mu je pisatelj posvetil veliko pozornosti, se bosta pozanimala Vesna Horžen in Janez Debeljak. Slednji bo tudi pripravil pregled življenja in dela Franca Jakliča. Delo bo z verske plati preučil Maks Ipavec.

Organizacijski odbor namerava navezati tudi stike z emigracijo, da bi tako lahko oblikovali tudi poglavje, v katerem bi orisali Jakličevo delo v deželah, kjer je deloval.

Jakličevo leto bo občino stalo 3 milijone tolarjev, pri projektu pa bo sodelovala tudi Mohorjeva družba. Širši javnosti ne bo potrebno čakati le zbornika o Francu Jakliču, ki naj bi izšel konec oktobra ali v začetku novembra. Skozi vse leto bo lahko spremljala predavanja na temo misijonarstva, v septembru pa je načrtovana tudi manjša razstava Jakličevih del v knjižnici Miklove hiše.

A. Pahulje

Minister, ki v širšem nacionalnem prostoru velikokrat poudari, da je priženjen v ribniško pokrajino. Minister, ki ve, da zna biti ribniški človek izjemno oster kritik. Minister, ki je zaradi vrste problematičnih zadev na kmetijskem področju postal eden najbolj razvpitih politikov. Minister, ki smo ga izbrali za pogovor.

Pogovor:

mag. FRANCI BUT, minister za kmetijstvo

Glede na to, da ste v funkciji ministra, imate precejšen vpliv na dogajanje v politiki, ne samo na svojem specifičnem področju, temveč tudi širše. S tem ko ste postali minister, se je tudi na domačem, ribniškem področju in v Vašem volilnem okraju glasno porodilo upanje, da se bo v marsičem morda opazil premik k boljšemu. Koliko Vam je sploh uspelo v določene investicijske načrte države oz. sofinancerske in druge ugodnosti, ki jih ponuja kmetijsko ministrstvo, zajeti ribniško občino pa tudi sosednje, npr. Sodražico in Kočevje?

"Premik na boljše je nekaj, kar mora biti stalno vodilo in gibalno delo vsakega politika. Sam, kot član vlade pa tudi kot človek, si iskreno želim, da bi državo Slovenijo spremljal razvoj. Posebej pa to velja za naše območje, območje, od koder prihajam, kjer živim in kamor se vsak dan znova vracam. Nekaj nam je uspelo, nekateri infrastrukturni projekti kot so vodovodi, lokalne ceste in podobno, so bili s skupnimi močmi in sofinanciranjem izpeljani, kar nekaj bo mogoče financirati iz programa SAPARD v tem in prihodnjem letu. Veliko dela pa nas še čaka."

Ekološko kmetijstvo-svetovni trend in tržna priložnost za Ribnico?

Pridelava bio hrane oz. ekološko kmetijstvo naj bi bila tudi po Vaših besedah priložnost za ribniško področje. Tu že ima šest kmetov status ekološki kmet, vendar menijo, da bi se tu pridelava bio hrane lahko uveljavila le kot dopolnilna dejavnost. V povezavi s turizmom ali pa z domačo obrtjo, kjer pa se pojavlja še en problem: ribniška suha roba še vedno nima svoje zaščitne blagovne znamke, in tako tudi ni priznana kot avtentična obrt.

"Država je stroga pri pogojih za biološko pridelavo hrane. V tej obliki pridelave vidim veliko priložnost za naše območje. Plačila subvencij za takšno kmetovanje bodo v Sloveniji vedno višja, tudi povpraševanje po zdravi hrani bo vedno večje."

Poleg vsega je za to delo potreben določen komunalni standard, ki ga Ribnica sedaj ne premore, saj je podeželska infrastruktura v marsičem nedodelana. Drugi problem pa je zaraščanje zemljišč. Koliko se lahko v teh primerih pričakuje podpora od Ministrstva za

kmetijstvo?

"Zdaj smo v Ljubljani trije, ki naj bi ob državnih interesih, spremljali še posebej interese našega območja, dva poslanca in jaz kot član vlade. Torej bi lahko skupno tudi gore premikali. Suha roba mora biti zopet temelj razvoja tega območja. S svojo zaščitno blagovno znamko. Ta je tudi moj cilj. Zavzemal se bom zanjo."

Ministrstvo, ki ga vodim, bo, verjamem, prispevalo tudi k reševanju problemov zaraščanja. Najprej s finančno podporo pri izvedbi zložbe zemljišč, potem pa s tem, da bi tudi Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov postal zakupnik neobdelanih zemljišč, če bi se, seveda, lastniki, proti renti, tako odločili. Sklad pa bi potem ta zemljišča, zaokrožena, dal v najem interesentom. Te pa bo morala investicijsko podpreti država."

Dotakniva se nekaj vsebinsko ločenih, a aktualnih tem...

Kot eden glavnih pogajalcev pri vstopu Slovenije v EU ste zadnje čase deležni tudi velikega pritiska javnosti, predvsem s kmetijskega področja, ki se upira ostrim pogojem

EU za članstvo Slovenije. Po mnenju KGZS naj bi se tako Slovenija sploh še resno ne spoprijela "z vsem, kar čaka slovensko podeželje v EU". Ti očitki so pogosti, dvomi veliki, zato: Koliko, v čem in na kakšen način je država res pripravila kmetijstvo za kolikor toliko soliden položaj, ki bi slovenskim kmetom omogočil vsaj normalno funkcioniranje v mreži evropskih držav?

"Slovenija je edina začela po evropskem modelu spreminjati kmetijsko politiko, edina uvedla plačila na hektar in postavila evropsko primerljive institucije. Tudi zaradi tega so pogajalska izhodišča EU, o katerih naj bi se letos junija, septembra in oktobra pogajali, nesprejemljiva. V pogajanjih moramo pridobiti isto višino plačil. Ker bomo različno plačali sami, bomo toliko manj obveznosti iz naslova članstva plačali Bruslju. Posebej pa je predlog EU nesprejemljiv pri kvotah, ker ne smemo pristati na manjšo proizvodnjo od že sedaj prenizke. Ampak pogajanja se še sploh niso začela. Prepričan sem, da nam bo uspelo pridobiti več. Temu, kar je ponujeno, pa je treba jasno reči: NE! V fazi predpogajanj nam je tako že uspelo pomembno dvigniti kvoto za njivske površine. Več odločnosti Sloveniji zato samo koristi."

V začetku januarja je poslanec DZ Janez Drobnič vložil predlog Zakona o ukrepih za zagotovitev sobivanja človeka in rjavega medveda. Njegov namen je bil ohraniti kmetijsko dejavnost na osrednjem območju medveda, prav tako pa poslanec meni, da strategija upravljanja z medvedmi ne bi zagotovila izplačila rent in odškodnin prizadetim lokalnim skupnostim ali posameznikom. Ali je po Vašem mnenju zakon potreben. Če je potreben, zakaj tega ni predlagalo Vaše ministrstvo, ki se je odločilo le za sprejem strategije in ne zakona?

"Strategija je eno, izvedbeni program pa drugo. Zagotovo nimam nič proti temu, da bi to, kar je navedenega v Strategiji, bilo sprejeto kot zakon. S tem bi pridobilo na teži. Res pa bi v tem primeru bilo potrebno zakon g. Drobniča zelo spremeniti. Vsebuje le en ozek segment, in zato ne more biti resna osnova za delo na tem področju. Všeč pa mi je njegov predlog finančnega dela. Ta del bo letos v akcijskem planu našega ministrstva že zelo konkreten. Ljudje, ki živijo na območju medveda in zveri, bodo tako letos v okviru subvencij 2002 lahko uveljavljali posebno, novo Eco 2 plačilo na ha površine za sobivanje z medvedom in zvermi. Pa tudi ministrica za šolstvo mora zagotoviti denar za financiranje šolskih poti na tem območju. Ni odveč tudi podatek, da je letos v veljavi najvišji odstrel medvedov doslej, katerega cilj je dolgoročno znižati populacijo medvedov na razumno število."

Ko se je v Sloveniji pojavil prvi primer bolezni BSE, so nekateri ugibali, ali bi se proti Vam splačalo vložiti interpelacijo, saj naj bi informacija o pojavu BSE dali prehitro v javnost, in s tem naredili škodo slovenski kmetijski proizvodnji. Nasploh ste bili neko obdobje, ko so se "afere", ki so sodile v pristojnost Vašega ministrstva, kar vrstile, nenehno na udaru. Pa vendar očitno uživate precejšnjo kredibilnost, če sodimo po tem, kako je navsezadnje medijska javnost, pa tudi politika sama stala za Vami, in ste te afeze prešli skorajda brez večjih, vsaj opaznih, težav?

"Pri BSE, tej nevarni bolezni, smo doslej v Sloveniji naredili veliko, morda največ v Evropi, na področju preventivnih ukrepov. Tudi po drugem primeru BSE je potrošnja govedine praktično na nivoju pred tem in ne opažamo padcev in ekonomske krize take razsežnosti, kot so jo poznali v Nemčiji. Torej nam potrošniki zaupajo. Naše ministrstvo je vendarle tudi odgovorno za potrošnike, za zdravo hrano. Njihovo zaupanje pa je tudi prvi ukrep kmetijske politike. Menim pa, da bi bilo nenavadno, ministra, ker je odgovorno in vestno uveljavil sistem preventivnih ukrepov in oster sistem nadzora, ter tukaj dobro delal, zato interpelirati in odstaviti. Čudna bi bila takšna država. A v politiki je seveda vse mogoče."

Pojav bolezni BSE se menda precej dotika tudi našega področja. Ne samo, da se je v Kočevju odkrila velika zaloga kostne moke, marveč je tudi znano, da so kmetje tod okrog svojo živino krmili s kostno moko. Koliko je realno, da tudi tu izbruhne BSE in kaj bi to pomenilo za okolje, kjer je živinoreja nasploh skorajda povsem zamrla?

"BSE se lahko pojavi kjerkoli po svetu, torej tudi v Ribnici. Vendarle je ves svet, po priporočilih strokovnjakov, desetletja v vsa krmila dodajal imeso kostno moko. Posledice nosimo sedaj. Jaz sem uporabo te moke popolnoma in dokončno prepovedal, ko sem bil minister šele prvi teden. Torej nevarnost pojava bolezni bo, glede na inkubacijsko dobo, obstajala še kake 3-4 leta. Pomembno pa je, da imamo sistem, ki zagotavlja, da se okužena žival odkrije in izloči ter ne pride v stik s potrošnikom. Sicer pa živinoreja sodi v Ribnico, brez nje bomo imeli le medvede. Vendar takšna, bolj sonaravna, za kakršno se uveljavljajo tudi višje subvencije."

KGZ, KSS, Agencija za kmetijske trge, Zavod za gozdove, Sklad kmetijskih zemljišč...zanje se porabi okrog 50 milijard SIT letno. Velik del je namenjen vzdrževanju teh služb, vsekakor pa je znesek skorajda preplačan, če sodimo po tem, koliko denarja je dejansko namenjenega za ukrepe teh služb na samem podeželju. Se glede smiselnosti in razumnega trošenja denarja res lahko upravičeno obstoj vseh teh služb? Ljudje, ki naj bi izkoristili njihove usluge, pravijo, da so deležni le bore malo ugodnosti.

"Agencija in Sklad za svoje delovanje potrošita letno okrog 2,5 milijarde SIT. Pri tem je Agencija leta 2001 izplačala okrog 30 milijard različnih podpor. Brez Agencije, ki mora pridobiti bruseljsko akreditacijo, ni dovoljeno izplačati nobenega denarja, ne iz proračuna, ne iz strani Evropske unije. Naša Agencija ima edina znotraj držav, kandidatka za vstop v EU, tudi polno akreditacijo za ta izplačila."

Kakšna je sploh vloga Sklada kmetijskih zemljišč na tukajšnjem področju? Le-ta pokriva veliko površino južne Slovenije. Morda ne ravno ribniške, vsekakor pa kočevske, učinkaja pa, je slišati, ni za zdaj nič kaj velikega.

"Vloga Sklada bo morala biti veliko večja. Sam z njihovimi rezultati nisem preveč zadovoljen. Predlagal bom spremembo zakona. Sklad mora ljudem ponuditi tudi več možnosti prodaje državnih zemljišč, s krediti ali odplačevanjem z najemnino, izvajati bo moral zemljiške operacije, kot so zložbe, agromelioracije, pašniki, namakanje. Pa dati možnost privatnim lastnikom neobdelanih zemljišč, da jih, proti plačilu rente, vzamejo v najem. In se s tem zagotovi obdelanost."

Regionalizem v Sloveniji, globalizacija v svetu?

Regionalizem tudi z vidika Vašega ministrstva... V kakšni smeri naj bi potekalo prestrukturiranje slovenskega podeželja? Bo naravnano tako, da ne bo več možen večni očitek npr. kmetov, da Prekmurje dobi največ subvencij in ostale pomoči države, vsi ostali pa pobirajo le drobtinice?

"Slovenija prihodnosti je lahko le Slovenija enakomerno razvitih regij. Sam sem že za to leto predlagal kolegoma ministroma za delo in za gospodarstvo, da vsaj poskusno objavimo skupni razpis za samozaposlovanje v nekmetijske dejavnosti na podeželju. Pri tem imam v mislih podporo investicijam v novo delovno mesto v obrti, podjetništvu. To je evropski model razvoja, ki pri nas manjka. Ne lažne sociale. Pri tem ni razvoja, je le životarjenje. Pač pa podpora tistemu, kar bo iz ljudi naredilo podjetnike, aktivne, ne pa brezperspektivne člane naše družbe. Upam, da bom vsaj delno uspel."

Ste zagovornik regionalizma v Sloveniji? Nekateri teoretiki poudarjajo, da je to celo nasproten proces od svetovnega-globalizacijskega trenda. Tudi Evropska unija ne zahteva takšnega drobljenja ozemlja, h kateremu se je v zadnjih letih zavezala Slovenija. Kot kakšna enota bi Slovenija dejansko lahko normalno funkcionirala v mreži držav?

"Regionalizem razumem kot odločanje ljudi o svojih razvojnih prioritetah na območju regije ali pokrajine, kot prevzemanje odgovornosti za svoj razvoj in kot izkoristek razvojnega denarja na svojem območju, kjer živijo. To je evropski trend, morda tudi zaradi vse večje globalizacije. Sam menim, da mora tudi globalizacija imeti svoje meje. Ne more in ne sme le peščica lastnikov svetovnega kapitala obvladovati svet, politiko, ljudi. To bi bila nova kolonizacija sveta. Morda tudi, žal, že je. In to ni dobro. Samo kapital, čeprav brez njega ni razvoja, ne more biti edina osnova razvoja družbe prihodnosti. Potrebujemo nove in drugačne ideje, solidarnost ne sme izginiti iz družbene zavesti. Prihodnost je lahko le v socialno tržnem gospodarstvu, kjer mora tudi lastnik kapitala upoštevati določene norme."

Slovenski avtocestni križ bo obšel tako Ribnico kot Kočevje, realno gledano skoraj celotno južno področje Slovenije. S tem bo ta konec Slovenije odrezan od dinamičnega dogajanja in bo ostal ali samozadostna enota ali pa spalno naselje. Koliko so ta dejstva upoštevana v politiki "enakomernega regionalnega razvoja"?

"To dejstvo odrezanosti je tukaj. Moramo se mu upreti in zahtevati v doglednem času vsaj izgradnjo tretjega pasu ceste Ljubljana-Kočevje."

Minister z malo bolj osebne plati...

Ste minister, ki je v javnosti precej opazen oz. Vas opazijo mediji. Ne samo tisti, ki Vas spremljajo kot politika, marveč tudi revije, ki odkrivajo del Vašega osebnega življenja. Vnesli ste tudi nov element na strankarsko in politično prizorišče, ko ste na kongresu na oder povabili vso svojo družino. Nekateri so to ožigosali kot populizem. Kaj je za Vas sploh novodobni politik oz. na kakšen način naj bi komuniciral z javnostjo?

"Sodoben politik je predvsem človek. Tako kot drugi, ki ima vesele in žalostne dni, ki ima družino, prijatelje, ki ljubi in se žalosti, ki upa in veruje, ki je,

skratka, na koncu samo človek. In ki si to upa priznati in pokazati. Pokazati, da je kot človek ranljiv in ni vseomogočen. Da ni on Bog!"

Vaša politična kariera je bila, vsaj tako mnogi sodijo, sistematično zasnovana.

Še preden ste sprejeli položaj ministra, pa so bili Vaši cilji usmerjeni v Evropsko unijo in na funkcije, ki so v njej na razpolago, najsi bo mesto evropskega poslanca ali kaj drugega primernege. So cilji po vseh teh letih ostali isti?

"Trenutno sem minister in predsednik stranke, ki je v zadnjih letih preživela toliko vsega slabega, da mora začeti praktično znova. In to je trdo in naporno delo. Moji cilji pa so tudi v prihodnje usmerjeni na Slovenijo, njej bi rad koristil, po svojih možnostih in če mi bo dano. Predvsem Slovenija potrebuje ljudi, ki s svojim delom mislijo iskreno. V Bruselj se bodo tako zapodili vsi, ki hrepenijo po visokih plačah in nekoliko bolj lagodnem življenju."

Ne moreva še mimo enega vprašanja, ki si ga zastavlja velik del javnosti. Očitek je bil namreč nasploh že velikokrat izrečen, da ste se politiki dvignili nad vsakdanjost in da velikokrat pozabljate, da ste zavezani ljudstvu, ne pa ustvarjanju paragrafov in politike, ki na terenu zaradi nepoznavanja dejanskega stanja sploh ne zaživi.

"Mogoče je to neke vrste bolezen, da človek, ko nekam pride, pozabi na realnost, na ljudi, na to, od kod je prišel. To je nevarno. Upam, da sam nisem tak. Še vedno vstajam ob pol šestih, še vedno prihajam domov pozno, še vedno imam rad svoje delo in predvsem ljudi. Včasih sem bolj, včasih manj uspešen. Še vedno grem rad v svojem prostem času na njivo, ker ljubim zemljo. Pa ponosen sem na svoje člane Plavalnega kluba. Pa volja, želje, ideali in optimizem, ti so še vedno tukaj. Dokler te še vedno boli srce, ko vidiš ljudi v stiski, si še lahko politik. To je moje merilo in vodilo. Morda kot politik na drugi strani res dobiš nekoliko višjo plačo. A cena za to, če delo jemlješ resno, je visoka. Ni privatnega življenja, zasebnosti, prostega časa. A vsako delo ima svoje težave. Če ga ljubiš, si lahko tudi uspešen."

Pogovarjala sem se **Alenka Pahulje**
Foto Arhiv MKGP

Ali lahko preživijo male urbane skupnosti?

CAN SMALL URBAN COMMUNITIES SURVIVE?

Prva velika in uporabna monografija o Sloveniji in Škotski

V slovenskem prostoru je bila dvakrat predstavljena ta knjiga z izzivalnim naslovom, avtorice dr. Branke Berce-Bratko, ki jo omenjamo tudi zato, ker je ribniška rojakinja. Njen rod namreč izvira z Burgerjeve domačije v Ribnici. Bercetova pa je, kljub temu, da živi v Ljubljani, hkrati pa je razpeta med Veliko Britanijo in Slovenijo, še vedno zelo privržena ribniškemu okolju. Njena knjiga je bila prvič predstavljena v okviru Društva prijateljstva med Škotsko in Slovenijo, 4. februarja v Jazz Clubu - Gajo, in drugič 26. februarja v Britanskem svetu. Prva predstavitev je povezovala kulturni (glasbeni del je zapolnil kraljičin dudar James Motherwell) in predstavitveni dogodek, druga pa je bila namenjena strokovni javnosti in resornim ministrstvom.

V Jazz Clubu je knjigo v daljšem nagovoru ocenil veleposlanik Združenega kraljestva v Ljubljani in jo označil kot nekaj posebnega in izjemnega, saj predstavlja prvo veliko in uporabno monografijo o Sloveniji in Škotski. Problem malih urbanih skupnosti je problem, ki ga je mogoče uspešno reševati z interdisciplinarnim delom in sodelovanjem lokalnih prebivalcev in oblasti, kar je v knjigi natančno in tudi nazorno prikazano.

PONOVNO NA SEJMU ALPE ADRIA

Občina Ribnica se je že četrto leto zapored odzvala povabilu Gospodarske zbornice Slovenije, Območne zbornice Ljubljana in se v sklopu njene razstavnega prostora predstavila na sejmu Alpe Adria.

Pretekla tri leta smo imeli samo enodnevno predstavitev, letos pa smo se na željo Zbornice in zaradi velike odmevnosti predstavljali kar dva dni, in sicer 6. in 8. februarja. Na sejmskem prostoru smo predstavljali še vedno živo dediščino in tradicijo Ribniške doline. Dva suhorobarja-izdelovalca, krošnjarja ter lončarka so popestrili dogajanje na razstavnem prostoru. Manjkale

pregleda objavljene literature po disciplinah in posameznih dosežkih, ki so vodili do razvoja analize, ki je osrednji predmet obravnave oziroma predstavlja doktorsko disertacijo. Osnova kulturološke analize je kulturološki koncept v planiranju - razvijanje in ohranjanje identitete: prostorske, regijske - lokalne, družbene in ožje kulturne. S to metodo je mogoče razvijati, urejati in varovati stanovanjska oziroma pozidana območja skupaj z vsemi vrstami uporabnikov in sno-

Avtorica ob spremljavi kraljičinega dudarja Jamesa Motherwella

Knjigo naj bi poznali vsi občinski uradniki, še bolj pa prostorski planerji oziroma vsi, ki se ukvarjajo s prostorom oziroma njegovo identiteto. Bistveni doprinos te znanstvene monografije je v tem, da pokaže, kako je mogoče uporabiti kulturološko analizo v planiranju in kompleksnem oblikovanju urbanih okolij. Kompleksno oblikovanje okolij pomeni: preoblikovanje in vsebinsko preprogramiranje fizičnih, socialnih - družbenih in ožje kulturnih prostorov-okolij. Knjiga pokaže, kako vključiti kulturološko analizo v proces planiranja in to zelo podrobno za območja, ki so namenjena prenovi. Kulturološka analiza je argumentirana na osnovi

valcev tega okolja na demokratičen način, saj metoda vključuje tudi participacijo vseh naštetih dejavnikov. Iz te osnove je bil izpeljan razvoj kulturološke analize za področje urbane prenove. Praktični del študije pa je utemeljen z vrsto primerjav skozi šest različnih primerov mest v Sloveniji in na Škotskem. Razpravljavci so menili, da bi predstavljeno monografijo morali uvrstiti med temeljno urbanistično literaturo, saj je avtorica razvila in uspešno preverila v treh predelih Glasgowa in delno v Krškem model celovite prenove malih urbanih skupnosti.

Tekst in foto **Marko Burger**

niso niti domače dobrote, s katerimi so obiskovalce gostoljubno postregle predstavnice Društva podeželskih žena. Za veselo vzdušje pa je poskrbel tudi mladi harmonikar Dejan. Številne obiskovalce, ki so se z veseljem ustavljali pri nas, smo oskrbeli tudi z različnim propagandnim materialom o Ribnici.

Gospodarska zbornica pa je preko multivizijske predstavitve posredovala tudi osnovne ekonomske in demografske značilnosti občine. Poleg treh lanskoletnih predstavitev v tujini - na sejmu Fabiano v Italiji, v pobrateni občini Arcevia ter na adventnem sejmu v Zwettlu v okolici Dunaja se je občina odmevno predstavila še domačim obiskovalcem.

Številni obiskovalci, ustno in pisno posredovane informacije o občini ter partnerski odnos z gospodarsko zbornico nam narekujejo, da se tudi v prihodnje takšnih prireditev še udeležujemo.

Darja But
Foto Marko Burger

MEDNARODNI BRON ZA RIBNIŠKE JASLICE

O avtorjih

Slovinci smo se na zadnji veliki mednarodni razstavi jaslic, ki se je v Rimu končala 13. januarja, prav posebej izkazali, in to v družbi 250 razstavljavcev iz kar 25 držav sveta. Skupina petih mojstrov gline in lesa, med katerimi sta bila kar dva Ribničana, je 21. januarja prejela celo bronasto priznanje, ki jim jo je podelila sekcija za tuje razstavljavce. Zadosten razlog torej, da sta v imenu občine dobila posebno zahvalo in da je župan Jože Tanko, v zahvalo za svojevrstno promocijo Doline in Slovenije sklical tudi novinarsko konferenco, na kateri sta se predstavila domača izdelovalca iz gline- Ana Češarek, in mojster obdelave lesa- Janez Debeljak. Oba sta bila za svoj prav poseben način upodabljanja slovenskih jasličnih značilnosti ter predstavitev suhorobarske obrti nagrajena tudi že v Sloveniji, na vsakoletni razstavi avtorskih družinskih jaslic. Bronasto medaljo za mojstrsko uporabo lesa in gline v prikazovanju prizorov iz življenja na slovenskem podežlju v božičnem času hrani slovenska ambasada pri Svetem sedežu; poleg obeh ribniških samoukov pa so jo prejeli še Viktor Konjedic, Mateja Kozmos in Jasna Merku. Toda v tako majhni družbi petih avtorjev, ki jo tvorita kar dva ribniška, je vrednost prav njunega ustvarjenega dela in deleža naravnost imenitna.

Tekst in foto A. Pahulje

Ob svojih jaslicah, ki so mu toliko ljube, da jih bo obdržal za vedno. Bile so le med prvimi. Najbolj ponosen pa je vendarle na globoki relief, v katerega je vrezal 14 kolegov iz študentskih dni. Z njimi radost tega življenja pogosto preživlja v starem 'faroužu' pri Sv. Primožu nad Kamnikom, kjer steno krasí njegovo veliko delo, tudi v merah (2,5 m x 1,10 m).

Angelček je trenutno njena ustvarjalna radost. Posebej ji je drag, vendar bo sčasoma tudi njega zamenjala na mestu in v srcu kakšna druga glinena figura. Ana se nad izdelanim vedno navdušuje le nekaj dni, potem pa se v njej spet prebudi navdih po ustvarjanju nečesa novega. Vedno pa se najprej loti obraza...ker jo najbolj pritegne.

Janez Debeljak za oblikovanje lesa potrebuje vsaj dan popolnega miru. Takrat se razcveti tudi zamisel. Lesu se pusti zaobjeti v njegovo toplino in se zapeljati njegovim mnogoterim čarom. Vanje ga je že pred 40 leti vpeljal slikar in rezbar Janko Trošt, a šele, ko je odšel v pokoj, mu je čas dopustil uresničiti veliko željo: ustvarjati v lesu.

Zanj sta oreh in hruška najbolj dragocena, jaslice pa so izdelane tudi iz slivovega, brezovega in javorjovega lesa. Pozna strukturo lesa, zato je vse, kar izdela, narurna masiva, brez lepljenja. Jaslice, ki so tako pogost motiv njegovega ustvarjanja, so zanj prava hvalnica lesu. So pisane, so izrazne, všečna pa mu je ploskovita stilizacija

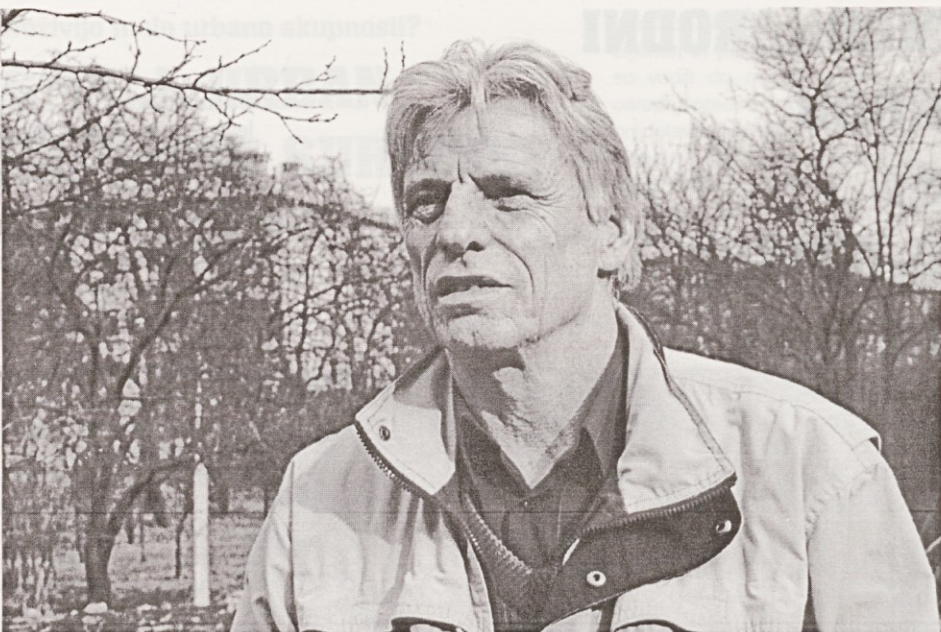
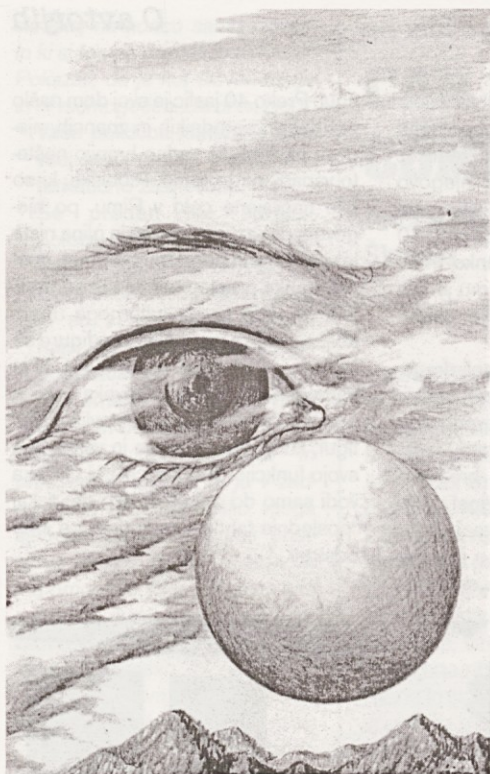
figur. Preko 40 jaslic je svoj dom našlo večidel pri sorodnikih in znancih, njegove misli pa še vedno hranijo nešteto variacij na to temo. Ribniške, ki so bile nagrajene celo v Rimu, po njegovem dokazujejo, da les in glina nista le vsakdanji in uporabni predmet, marveč zlahka prestopita mejo in se prelijeta na višjo raven kulturnega upodabljanja in izražanja. Njegove figure se lovijo v igri svetlobe in senc; luč, ki je usmerjena k Jezusu, človeka vodi k upanju. Jaslični motiv sestavlja toliko figur, kot jih les prenese in vsaka ima svojo funkcijo. Tudi osliček, ki človeka vodi samo do onkraj. Preko ne, zakaj "poslednje tančice se ljudem ne sme odstreti..."

Ana Češarek se sama sebi čudi, kako ji je v komaj treh letih oblikovanja gline uspelo biti tolikokrat nagrajena. Vsa ta leta za svoje avtentične jaslice vseskozi pobira nagrade, na domačih in na tujih razstavah. Drugi se spet čudijo, kako ji to kot samoukinji uspe. Ima dar in s tem darom je posebej za razstavo v Rimu naredila jaslice z ribniškimi motivom: pod kozolcem je prikazan postopek izdelovanja suhe robe. Kombinirala je les in glino, ki je bila tokrat enobarvna. Zdaj njeni prsti raje gnetejo večbarvno glino, čeprav

je delo bolj zahtevno, veselje nad izdelanim pa toliko večje. Prisega na realistično upodobitev sveta. Ana Češarek tudi pravi, da jo narava ni obdarila z besedami, bo pa zato svoj umetniški dar jeseni najverjetneje prenašala na skupinico tistih, ki so si razlago njenih spoznanj v obdelavi gline tako zaželeli. Razveseljuje jo zadovoljstvo kupcev, ko se oprimejo njenega izdelka. Prizna pa tudi, da boste v njeni hiši zaman iskali kakšno njeno stvaritev...

Milan Ćirović-Ćira

DRŽI SE ČOVJEČE VLASTITE LIČNOSTI

Če to resnico iščete med verzii pesniške zbirke, ki jo je v samozaložbi nedavno tega izdal Milan Ćirović - Ćira, jo boste iskali zaman. Avtor ji je namenil veliko vidnejše mesto. Oko jo takoj ugleda na platnici, kjer Ćirova misel povede bralca v njegovo osebno razmišljanje o življenju, ki ga v celoti zaokrožuje 24 besed:

"Drži se čovječe vjere i familije; ličnoga boga i psihologije; svoga imena i svoje prošlosti; ako želiš imati bodućnosti. Drži se čovječe vlastite ličnosti."

Ćiro poznamo. Njegove slike v marsikaterem domu, še posebej pa v OŠ, kjer je zaposlen kot likovni pedagog, dvigajo ribniški ponos na suhorobarsko dediščino. Vendar se v Ćiri predvsem bohota črnogorska duša. Tudi zato, ker je bil že zgodaj odtrgan od korenin svoje črnogorske zemlje in se k njej vrača v podobi hrepenjenja, najprej prelito preko čopiča na platno, nato spleteno še v besede, ki svojo poetičnost najdejo v rimi zbirke *Prošlost čuti, dok budućnost stenje*.

Pa bo vendarle klasično vprašanje našlo svoje prvo mesto v pogovoru:

Zakaj zbirka? Je minil čas, ko so bile pesmi del vaše intime in so se na 94 straneh odprle tudi drugim? Pravzaprav le gruščici tistih, ki jim boste zbirko podarili, saj je izšla v 200 izvodih.

"Človek rad razmišlja, kajti duša je nenasitna. Ko so misli strnjene in zaokrožene, nastane celota. Duša se razbremeni, postane radovedna, sebičnost se razrahlja, intima popusti, prebudi se želja presenetiti prijatelje in znance s pesniško zbirko. To je to."

Si želite tudi strokovne ocene ali pa le bralcem prepuščate presojo svojega dela?

"Svoje delo sem skrbno opravil, v to sem prepričan. Zavedam se, da pojem tako, kot znam. Strokovnih ocen si hkrati želim in ne. Od njih ničesar ne pričakujem. Če pa so, so mi ljubše graje kot pohvale. Bistveno je branje in razmišljanje. Bralac ima vedno prav."

Slovenskega bralca morate popeljati preko zbirke, ne samo zaradi srbohrvaškega jezika, ki mu je tuj, marveč tudi zaradi razumevanja duha drugačnega načina življenja...ki mu je prav tako tuj. Zato, kako s Seljačko logiko dojeti dejstvo, da Nije lako biti Črnogorac in spoznati, da ljubite idejo za Vas največjega balkanskega pesnika Bečkovića. Da bi na koncu razumeli, da je črnogorski narod Ćiro naučil, naj najbolj spoštuje sebe, in mu še kot dečku vcepil čast in Boga.

Opisiva tako najprej zbirko, tudi njeno rojstvo, njen navdih in njeno sporočilo...

"Zbirka govori o človeku, o rojstvu, življenju in smrti, pravzaprav govori o človeški duši.

Življenje je lahko pogumno ali pa strahopetno. Vsi ga živimo do konca, do smrti. Vemo, da ni vseeno, kako živimo. Živeli naj bi častno, pošteno, iskreno in pogumno. Nagrada takega življenja je smrt."

In zdaj ujemiva v trenutek še črnogorskega duha, ki presega kliše o črnogorskem užitekstvu, a ostaja ujet v izrazitem ponosu in spoštovanju osebne časti.

"Sem Črnogorec, tega ne skrivam. Tudi če bi hotel, ne bi mogel skriti. Sem človek in samo to

hočem biti. Vsi smo ljudje in nič drugega. Vsi imamo ime, dušo in istega Boga. Vsak je majhen in ogromen hkrati. Modrost je to dojeti. Črnogorec je človek in nič drugega."

Kako Milan Ćirović - Ćira živi življenje v dolini, ki je vpeta med gori in zakaj je bil tu pripravljen pustiti svojih več kot 30 let življenja?

Je črnogorski likovni in pesniški duši tu uspelo izraziti tisto, kar nosi v sebi?

"Vsaka dolina je med hribi, drugače ni dolina. Moja je vsaka dolina, še posebno suhorobarska. Občutek imam, da sem del nje ali ona del mene, da me je z muljem nanesele takrat, ko je sama nastajala in če ne bi bil takrat tako majhen, bi jo postavil pod Durmitor in pod Lovčen in pod Triglav in pod Olimp in pod Mont Everest in pod... V moji duši je ta dolina središče Slovenije in Črne gore in Evrope in sveta. To sem pač jaz.

Lepota in ljubezen sta v duši in ne v dolini. Kaj duša nosi v sebi, kje to izraža in kako, odloča sama."

"Čuvaj leđa, svašta se događa. A gdje je ljubav?" se sprašuje Parni valjak. Je svet res postal takšen? Tisti, ki v sebi hranite poetski pogled na svet, ste ponavadi tudi veliko bolj pronicljivi pri presojanju življenja in tekočega dogajanja. In tudi Vi nas z zadnjo mislijo-mojo uvodno - opozarjate na to, da moramo v svojo prihodnost vtakati družinske vrednote, predvsem pa svojo osebnost.

"Parni valjak je to lepo rekel. Jaz bi dodal: 'Čuvaj leđa, kad se ništa ne događa, ljubav hrani, nek bude još slađa.'

Ko sem bil mlad in sem prebiral mojstre poezije Puškina, Goetheja, Njegoša, Prešerna, Jesenina, Ujevića..., posebno Matijo Bečkovića, sem mislil, da človek izredno hitro duhovno raste. V resnici pa ni tako. Človek premalo zaupa samemu sebi, svojemu mišljenju, svoji ideji, lastni preteklosti... Premalo verjame v lastno ime in v lastnega Boga. Brez teh vrednot ni ravnovesja. Brez teh vrednot niti Bog zares ne varuje. V vsaki duši je Bog skrit, je duhovna sila, ne pa ščit. Na koncu še skromen nasvet: "Sa mirnom dušom čuvaj leđa, prolazno je sve što se događa."

Tekst in foto **Alenka Pahulje**

"Spomnil si se me, o Bog,
in nisi zapustil teh,
ki te ljubijo."
Dan 14,38

ZAHVALA

'Sestra smrt telesna' je k Bogu pospremila dragega moža, očeta,
sina, brata, vnuka, zeta in prijatelja

MATJAŽA BOJCA

iz Dolenje vasi pri Ribnici
1967+2002

Bog povrni vsem dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem,
sodelavcem Mizarstva Bojc, sodelavcem Inlesa, vsem duhovnikom,
pevcem in veliki množici, ki ga je pospremila k zadnjemu počitku na
dolenjevaško pokopališče. Vsem, ki ste nas opogumljali in v tolažbi
ostajate zvesti, kličemo božjega blagoslova. Hvaležni smo za molitveno
spremstvo Matjažu in nam, ki z žalostjo in spomini ostajamo.
Naj počiva v miru.

Vsi njegovi

Kadar enkrat v hladni zemlji
bo minila moja noč,
spet bo k novemu življenju
me zbudila božja moč.
(Slomšek)

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je zapustila naša mama, tašča, babica in
prababica

ANGELA GOVŽE - MILAVČEVA

iz Slatnika 26

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste se
poklonili pokojni, v njen spomin darovali sveče, cvetje, dar za sv. maše,
nam izrekli sožalje in jo skupaj z nami pospreмили na njeni zadnji poti.
Zahvala zdravnikom, ki so ji velikokrat nudili pomoč ob njeni bolezni.
Iskrena zahvala župniku za lepo opravljen pogrebni obred, gospodu
kaplanu za molitev ob krsti, gasilcem iz Slatnika za spremstvo in
pevcem za zapete pesmi.

Žalujoči: hčerka Angelca in sin Vinko z družinama

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi dragega sina, brata, svaka in prijatelja

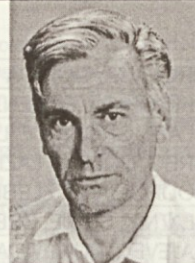
RENATA BOJCA TOMAZINIJA

(1959-2002)

se iskreno zahvaljujemo sodelavcem igralnice HIT Nova Gorica za
poslovilni govor, gospodu kaplanu Igorju Stepanu za lepo opravljeno
sveto mašo, organistu Toniju Kersniču, KUD-u Ribniška pihalna
godba, vsem sodelavcem, sorodnikom in prijateljem ter
znancem za cvetje, sveče in izrečeno sožalje.

Vsi njegovi

Ki mu v življenju niste hladnih žil
ogrevali, o sonca zlati žarki,
zdaj zagorite mu in mu prižgite
poslednjo luč, da bo na temni barki,
ki ga popelje na obale skrite,
pokazala krmarju pot in cilj.
(Gradnik)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta in dedija

TOMISLAVA VUČEMILOVIĆA

Iskrena hvala vsem, ki ste se od njega poslovili in ga spremili na njegovi
zadnji poti. Posebna hvala uslužbencem Zdravstvenega doma Ribnica
za nesebično pomoč med njegovo boleznijo, še posebej dr. Dušanu
Ruparčiču.

Žena Justina, hči Marjeta in sin Leo z družinama

Skromno je bilo tvoje življenje,
a bogat deloven dan,
trpljenje ti je zadelo nešteto ran,
Bog ti dal bo za plačilo večno veselje.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi ljubega moža in skrbnega očeta, tasta, starega ata, brata in strica

JANEZA LOVŠINA

iz Slatnika 1

izrekamo zahvalo vsem, ki ste nam v teh težkih dneh stali ob strani in nam izrekli sožalje. Hvala za poklonjeno cvetje in sveče ter darove za sv. maše. Posebna hvala gospodu župniku Ipavcu za lep obred, patru Niku, gospodoma Masniku in Murnu za somaševanje pri pogrebni maši. Zahvaljujemo se tudi pevcem cerkvenega pevskega zbora Velike Poljane in ribniškimi pevcem za zapete žalostinke ter govornikoma za poslovinne besede. Hvala sosedu Anici in Krivčevi teti za nesebično pomoč. Hvaležni smo tudi osebju Zdravstvenega doma Ribnica in nevrološkega oddelka za nego v zadnjih dneh, posebno sestri Silvi, ki je pokojniku stala ob strani v zadnji urah življenja. Še enkrat hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi žalujoči

ODVOZ KOSOVNEGA MATERIALA - PO VASEH

	Datum odvoza
HROVAČA, GORIČA VAS, NEMŠKA VAS, OTAVICE	12.02.2002
PRIGORICA, DOLENJA VAS, RAKITNICA	14.02.2002
BLATE, GRČARICE, LIPOVEC, ZADOLJE	19.02.2002
BREG, DOLENJI LAZI, VELIKE POLJANE, DOLENJE PODPOLJANE, ŽLEBIČ	21.02.2002
SLATNIK, SUŠJE, BREŽE, JURJEVICA, KOT, RAVNI DOL	26.02.2002
SAJEVEC, BUKOVICA, DANÉ, ZAPOTOK, ZAMOSTEC	28.02.2002
VINICE, LIPOVŠICA, ŽIMARICE, GLOBEL, PODKLANEC	05.03.2002
ORTNEK, GORENJE PODPOLJANE, FINKOVO, GORENJI LAZI, ŽUKOVO, VRH PRI POLJANAH, BUKOVEC	07.03.2002
PRAPROČE, MARŠIČI, RIGELJ, PUSTI HRIB, GAŠPINOVO, HOJČE, HUDI KONEC, SINOVIČA	12.03.2002
SV.GREGOR, ANDOL, KRNČE, LEVSTIKI, MAROLČE, JUNČJE, GREBENJE	14.03.2002
ČRNI POTOK, VINTARJI, PUGLED, PEROVO, ZADNIKI, ČRNEC, BRINOVŠČICA	19.03.2002
BETONOVO, JANEŽI, KRAČALI, PETRINCI, KRŽETI	21.03.2002

Mestno naselje Sodražica: kontejnerji stojijo v opuščenem peskokopu Na pesku v mesecu:

- februarju od 25. 02. 2002 do 03. 03. 2002
- marcu od 25. 03. 2002 do 31. 03. 2002

Klicne telefonske številke za pogrebno dejavnost:

- vsak dan od 6. do 14. ure JKP Ribnica 01/8361-138, 01/8360-650.
- vsak dan od 14. do 6. ure ter v soboto in nedeljo: Zakrajšek 041/ 513-329, Mihelič 041/ 513-328, Oberstar 040/ 263-060.
- dežurna cestna služba
dežurni 041/ 903-109
Pajnič 041/ 725-958

Javno Komunalno podjetje
KOMUNALA RIBNICA, D.O.O.

TAKSA ZA OBREMENJEVANJE OKOLJA ZARADI ODLAGANJA ODPADKOV

IZRAČUN TAKSE:

OBČINA RIBNICA, OBČINA LOŠKI POTOK IN OBČINA
SODRAŽICA

Število prebivalcev:	
OBČINA RIBNICA	9.150
OBČINA LOŠKI POTOK	2.048
OBČINA SODRAŽICA	2.157
SKUPAJ	13.355

Letno pripada na osebo 400 kg odpadkov (slovenski standardi).

Elementi za izračun takse:

1. taksa tal	0,50 SIT/kg
2. taksa zraka	3,00 SIT/kg (Ur.1.RS, 70/01)

Osnova za takso = osnova za takso tal + osnova za takso zraka

Izračun osnove za takso tal:

• masa odloženih odpadkov iz gospodinjstva	4.807.000	(faktor 2)
• masa inertnega odpada	535.000	(faktor 1)
SKUPAJ masa odloženih odpadkov s faktorjem	10.149.000	kg

Masa x cena za takso tal (določena z uredbo - Ur. I. RS, 70/01) =
10. 149. 000 kg x 0, 5 SIT/kg = 5. 074. 500,00 SIT

Izračun osnove za takso zraka:

• masa odloženih odpadkov (gospodinjstvi odpad)	= 4.807.000 kg x
• število enot obremenitve zraka (Uredba 70/01) x	1.17502 x
taksa zraka (Uredba 70/01)	3,00 SIT

Masa x število enot obremenitve x cena =

4.807.000 kg x 1.17502 x 3,00 SIT= 16.944.963,42 SIT

IZRAČUN TAKSE ZA OSEBO:

taksa tal + taksa zraka = 22.019.463,42 SIT

22.019.463,42 SIT : 13.355 oseb: 12 mesecev = 137,5 SIT/oseba

Taksa za obremenjevanje okolja zaradi odlaganja odpadkov se bo zaračunavala s 01. 01.2002 skupaj s takso za obremenjevanje pitne vode na vsaka dva meseca.

Na položnici bo prikazana vsaka posebej.

Pri taksi za obremenjevanje vode je osnova za izračun število m³ porabljene vode za gospodinjstvo, medtem ko je v novo sprejeti taksi - taksa za obremenjevanje okolja zaradi odlaganja odpadkov osnova za izračun število oseb v posameznem gospodinjstvu.

Direktor KOMUNALE RIBNICA, D.O.O.
Jože Zakrajšek

PRIPOROČENE SORTE KROMPIRJA ZA LETO 2002

Sortna lista je razdeljena po zgodnosti na štiri dele in vključuje 22 sort krompirja. Pri pripravi so strokovnjaki upoštevali razširjenost in pomembnost sort ter njihovo primernost za posamezni namen pridelovanja. Sorte so razdeljene v štiri kategorije: nosilne sorte, sorte v uvajanju, sorte v opuščanju in domače sorte. Ker je vseh sort preveč, si poglejmo lastnosti posameznih sort krompirja, ki jih že lahko kupite v naših trgovinah.

Zgodnje sorte

KRESNIK: Je pravi rogljičar. Kožica je svetlo rjava, meso belo. Je na virusne bolezni občutljiva sorta. Srednje je odporna na krompirjevo plesen na listih in gomoljih. Primerna je za zgodnje pridelovanje kakovostnega krompirja za pečenje konec maja in v juniju. Primerna je za pridelovanje pod zaščitno tkanino. Manj je primerna za skladiščenje, saj se pozneje pojavijo nekroze na površini gomoljev, po daljšem skladiščenju pa je zanjo značilen tudi sladkorni konec gomoljev in s tem povezano propadanje tkiva. Sorta ni primerna za strojni izkop. Je domača sorta, primerna tudi za pridelovanje semenskega krompirja.

MARIS BARD: Gomolji so okroglo ovalni, veliki, s poudarjenimi očesi. Imajo belo kožico in belo meso. Sorta je občutljiva na plesen na gomoljih in listih. Zelo je občutljiva na virus Yntn, saj ob okužbi po daljšem skladiščenju močno reagira z nekrozami na površini gomoljev. Občutljiva je tudi na druge virusne bolezni. Občutljiva je na rjavo pegavost. Na priporočeno listo je uvrščena kot nosilna sorta, ki daje velik in zgoden pridelek belomesnatih gomoljev, primernih predvsem za kuhanje. Primerna je za saditev pod prekrivno tkanino. Zaradi občutljivosti na virusne bolezni ni primerna za pridelovanje semenskega krompirja.

VESNA: Gomolji so veliki, okrogli s svetlo rumeno kožico, svetlo rumenim mesom in globokimi očesi. Precej je odporna proti navadni krastavosti, srednje občutljiva na krompirjevo plesen ter občutljiva na virusne bolezni. Vesna po fiziološki zrelosti spada med srednje zgodnje sorte, po tehnološki pa med zgodnje, saj je ob polni dozorelosti tudi zaradi globine očes manj primerna za prehrano ljudi. Ob zgodnjem izkopu že dobimo dovolj velik pridelek. Primerna je za strojni izkop. Primerna tudi za nakaljevanje semena, saj se kalčki ne lomijo. Je domača sorta, primerna tudi za pridelovanje semenskega krompirja.

Vse zgodnje sorte so primerne za biološko pridelovanje, če so sajene zgodaj in pokrite s prekrivno tkanino, da uidejo napadu plesni.

Srednje zgodnje sorte

ARINDA: Gomolji so veliki in podolgovati do dolgi s svetlo rumeno kožico in svetlo rumenim mesom. Očesa so plitva. Je zelo rodovitna sorta. Srednje odporna je na krompirjevo plesen, manj pa na virusne bolezni. V manj ugodnih ravnih razmerah gomolji lahko tudi pokajo. Po dosedanjih izkušnjah je odlična jedilna sorta, s srednje vlažnim mesom. Uvrščamo jo v solatni tip krompirja. Pridelki so sprva srednje veliki, ob koncu rasti pa zelo veliki. Zaradi velike rodovitnosti in kakovosti je lahko nadomestilo za do sedaj razširjene sorte v tem zrelostnem razredu. Je nosilna sorta z možnostjo pridelovanja semenskega krompirja.

CONCORDE: Gomolji so veliki, dolgo ovalni, s plitvimi očesi, rumenim mesom in svetlo rumeno kožico. Sorta je občutljiva na krompirjevo plesen na gomoljih in odporna na virusne bolezni. Je srednje dobra jedilna sorta z velikim do zelo velikim pridelkom. Vsebnost suhe snovi je srednja. Primerna je tudi za daljše skladiščenje. Je sorta v opuščanju, zelo je primerna tudi za pridelovanje semenskega krompirja.

JANA: Številni gomolji so podolgovati, kožica je gladka, svetlo rjava, meso je belo. Očesa so plitva. Sorta je odporna proti navadni krastavosti, precej odporna proti krompirjevi plesni. Občutljiva je na virusne bolezni. Gomolji imajo precejšnjo vsebnost sušine (tip BC). Primerna je kot srednje zgodnji krompir za pečenje. Manj je primerna za strojni izkop, skladišči se razmeroma dobro. Je domača sorta, primerna tudi za pridelovanje semenskega krompirja.

Srednje pozne sorte

CARLINGFORD: Tvori številne srednje velike, ovalne, gomolje s srednje plitvimi očesi. Kožica in meso sta bela. Je srednje občutljiva na krompirjevo plesen in popolnoma odporna na Y virus. Občutljiva je na sušne razmere in zato manj primerna za peščena tla. Dosega srednje visoke do visoke pridelke. Vsebnost sušine je srednja, gomolji imajo čvrsto voskasto teksturo. Namenjena predvsem za prodajo kot kakovosten novi krompir ali za pakiranje pranelega krompirja. V sušnih razmerah je potrebno namakanje. Skladišči se dobro. Je nosilna sorta, primerna tudi za pridelovanje semenskega krompirja.

CVETNIK: Gomolji so ovalni, srednje veliki, z belim mesom in belo kožico. Očesa so plitva. Je zelo občutljiva na krompirjevo plesen in navadno krastavost. Srednje je občutljiva na virusne bolezni. Je kakovostna domača jedilna sorta s srednjo vsebnostjo sušine in velikim pridelkom. Napravi veliko lepo oblikovanih srednje velikih gomoljev. Manj je primerna za lahka peščena tla, priporočljivo je nakaljevanje semena. V skladišču kali zelo pozno in je primerna za ozimnico. Je

domača sorta z možnostjo pridelovanja semenskega krompirja.

DESIREE: Gomolji so veliki, podolgovato ovalni, z rdečo kožico in svetlo rumenim mesom. Je precej odporna proti krompirjevi plesni, občutljiva pa na navadno krastavost. Občutljiva je tudi na virusne bolezni. Je precej odporna na sušne razmere. Občutljiva na rjavo pegavost. Desiree je močno razširjena kakovostna jedilna sorta za večnamensko uporabo. Pridelek je srednje velik. Primerna je za strojni izkop, se dobro skladišči in je primerna za ozimnico. Je sorta v opuščanju, saj jo nekatere novejšje sorte močno prekašajo po pridelku. Ni primerna za pridelovanje semenskega krompirja.

ESCORT: Gomolji so ovalni, srednje debeli, z rumenim mesom in kožico ter plitvimi očesi. Je zelo odporna sorta na plesen na listih in gomoljih ter občutljiva na virusne bolezni. Zaradi svoje izjemne odpornosti na plesen je zelo primerna za ekološko pridelovanje. Ker je tudi zelo rodovitna, daje visoke pridelke tudi ob manj intenzivnem gnojenju. Je nosilna sorta za ekološko pridelovanje, za pridelovanje semenskega krompirja je manj primerna.

FRISIA: Gomolji so veliki s svetlo rjavo kožico in krem belim mesom. Očesa so plitva. Frisia je srednje občutljiva na plesen na listih, občutljiva je na plesen na gomoljih. Srednje je občutljiva tudi na virusne bolezni. Ob neugodnih ravnih razmerah gomolji pokajo. Je kakovostna večnamenska jedilna sorta, primerna za strojni izkop. Pridelek je primerno velik. Se zelo dobro skladišči in je zato primerna za uporabo še v poznih pomladanskih mesecih. Uvrščena je med nosilne sorte z možnostjo pridelovanja semenskega krompirja.

ROMANO: Gomolji so okroglo ovalni z rdečo kožico in krem belim mesom. Očesa so malo poudarjena. Občutljiva je na plesen na listju, manj na gomoljih. Občutljiva je na virus zvijanja listov, precej odporna pa na Y virus. Ob okužbi z virusom Yntn se na nekaterih gomoljih na bazalnem delu gomolja pojavijo nekrotične pege. Je dobra jedilna sorta z velikim pridelkom. Primerna je za strojni izkop in skladiščenje. Je nosilna sorta, primerna tudi za pridelovanje semenskega krompirja.

SANTE: Gomolji so ovalni s svetlo rumeno kožico in rumenim mesom. Očesa so plitva. Je zelo odporna sorta proti virusnim boleznim, srednje odporna proti plesni in odporna proti ogorčicam. Občutljiva na rjavo pegavost. Sante je zelo rodovitna sorta z višjo vsebnostjo sušine. Primerna je za strojni izkop. Skladišči se slabo, saj kmalu prične kaliti, zato je primerna le do marca. Sorta ni primerna za lahka peščena tla. Zaradi odpornosti je primerna tudi za biološko pridelovanje.

Je nosilna jedilna sorta, primerna tudi za biološko pridelovanje in pridelovanje semenskega krompirja.

Pripravila Irena Šilc
Kmetijsko svetovalna služba, Ribnica

Aktualni razpisi

Pospševalni center za malo gospodarstvo ponovno organizira in izvaja projekt Edinstveno iz Slovenije. Projekt predstavlja priložnost, da proizvajalci predstavijo svoje izdelke na domačih in tujih sejmih, v okviru tega programa. Letos so predvideni sejmi: California gift show-Los Angeles, MOS -Celje in AF-L'artigiano in fiera -Milano. Pred nastopom bo Vaše izdelke ocenila strokovna komisija. Strošek udeležbe: 10.000 SIT za oceno proizvoda (strošek strokovne žirije) in pokrivanje stroškov prvega nastopa na posameznem sejmju v višini 50% za samozaposlene, ki imajo dejavnost registrirano manj kot 3 leta in ne zaposlujejo več kot 5 ljudi, ali do 70% za ostala mala podjetja. Več informacij: Renato Vindiš: 589-18-28 in spletna stran: www.pcmg.si.

V Euro Info Centru Ljubljana, ki deluje v okviru Pospševalnega centra za malo gospodarstvo, kot eno svojih rednih aktivnosti tudi spremljamo domače in evropske razpise (v okviru različnih evropskih programov: a) programov pomoči: OBNOVA, TAFKO, CARDS,....; b) komunitarnih programov: LEONARDO DA VINCI, SOCRATES,....; c) strukturnih skladov: ISPA, SAPARD,....), informiranja in svetovanja. Zgoraj navedene razpise ažurno vnašamo na naše spletne strani (<http://www.pcmg.si/Eic/sindex.htm>), kjer si o njih lahko pridobite še več dodatnih informacij.

REPUBLIKA SLOVENIJA, Ministrstvo za gospodarstvo.

V OKVIRU TEHNIČNE IN RAZVOJNE POMOČI JV EVROPI V LETU 2002 SOFINANCIRA USPOSABLJANJE, STROKOVN-JAKOV OZIROMA MENEDŽERJEV IZ BOSNE IN HERCEGOVINE, REPUBLIKE MAKEDONIJE in ZVEZNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE (SRBIJA, ČRNA GORA IN KOSOVO), V SLOVENSkih PODJETJIH

NAMEN:

- promocija slovenskega gospodarstva,
- izobraževanje gospodarstvenikov iz Bosne in Hercegovine, Republike Makedonije in Zvezne republike Jugoslavije (Srbija, Črna gora in Kosovo),
- vzpodbujanje gospodarskega sodelovanja med gospodarstveniki iz Republike Slovenije in Bosne in Hercegovine, Republike Makedonije in Zvezne republike Jugoslavije (Srbija, Črna gora in Kosovo),
- strokovnjaki oziroma menedžerji po končanem usposabljanju svoje izkušnje in poznanstva prenesejo na svoj domači prostor.

POGOJI ZA PRIDOBITEV:

VISE & VIBEX 2002, Mednarodni poslovni forum, 25. - 27. junij 2002, Göteborg, Švedska

VISA je kratica za "Vehicle Industry Suppliers' Expo", mednarodni sejem, kjer dobavitelji in subkontraktorji iz globalne avtomobilske industrije, razstavijo svoje proizvode in storitve.

VIBEX izhaja iz "Vehicle Industry Buyer's Expo", ki na drugi strani omogoča mednarodni poslovni forum, kjer se predstavniki nabavnih oddelkov vodilnih avtomobilskih firm iz celega sveta srečajo na poslovnih sestankih s potencialnimi dobavitelji avtomobilskih komponent. Sestanki so organizirani vnaprej in potekajo posamično. Namen teh srečanj izhaja iz potrebe avtomobilskih proizvajalcev tako dobaviteljev kot kupcev, da si pridobijo nove stranke in hkrati ponudijo priložnost proizvajalcem, da stopijo v kontakt z velikim številom potencialnih poslovnih partnerjev - dobaviteljev na organiziran način na enem samem mestu.

Mednarodni poslovni forum je usmerjen podjetjem iz avtomobilske industrije od proizvajalcev osebnih vozil, tovornjakov in gradbenih strojev ter dobaviteljev avtomobilskih komponent iz cellega sveta. Omogoča priložnosti za povezovanje preko organiziranih t.i. "Business to Business" poslovnih sestankih, ki omogočajo kupcem in dobaviteljem, da se na naprej dogovorjenih sestankih snidejo in dogovorijo o poslih.

V pripravljalnem obdobju, ki poteka v tem mesecu, se oblikuje lista kupcev. Trenutno so na njej prijavljena podjetja velikih avtomobilskih korporacij iz Nemčije, Velike Britanije, Japonske, Švedske in Italije. Seznam udeleženi kupcev in dobaviteljev bo objavljen v kratkem na spletni strani <http://www.swefair.se/visevibex>.

Stroški udeležbe

Za prijavo in udeležbo na VISA & VIBEX 2002 forumu za podjetja - kupce ni nobenega plačila. Potne stroške in stroške bivanja za predstavnike podjetij prispeva firma sama. Podjetja - dobavitelji, udeleženci VIBEX 2002 prispevajo kotizacijo v višini = 695 EURO (SEK 6500).

Če se hkrati udeležite VIBEX foruma in kot razstavljalec na VISA sejmju, znaša participacija =595 EURO (SEK 5500).

Dodatne informacije in prijave

Euro Info Center v Ljubljani je prevzel vlogo koordinatorja za slovenska podjetja, ki bi se želela udeležiti VISA & VIBEX foruma 2002. Rok za prijavo je do konca meseca februarja 2002. Za dodatna vprašanja in pojasnila smo vam na voljo na tel.: 01/ 589 1890, fax: 01/ 589 1885 ali e-mail: eic@pcmg.si, pri Alenki Slabe, svetovalki za mednarodni marketing v EIC.

Sofinanciranje lahko pridobi le strokovnjak oziroma menedžer iz Bosne in Hercegovine, Republike Makedonije in Zvezne republike Jugoslavije (Srbija, Črna gora in Kosovo), ki predhodno pridobi soglasje slovenskega podjetja za opravljanje praktičnega usposabljanja. S slovenske strani se lahko prijavijo le podjetja s sedežem v Republiki Sloveniji. Posameznemu slovenskemu podjetju se v letu 2002 lahko odobri maksimalno 8 kandidatov. Strokovnjaki iz Bosne in Hercegovine, Republike Makedonije in Zvezne republike Jugoslavije (Srbija, Črna gora in Kosovo), ki izpolnjujejo zgoraj navedene pogoje, lahko prijavnico za sofinanciranje usposabljanja v slovenskem podjetju pridobijo na spletnih straneh ministrstva:

<http://www.gov.si/mg/> ali
<http://www2.gov.si/mg/mgslo.nsf> ali na
Ministrstvu za gospodarstvo,
Kotnikova 5, 1000 Ljubljana,
pri gospe Mateji Valenci
(e-mail: mateja.valenci@gov.si ali
tel: 00 386 1 478 35 48).

Za dodatne informacije smo vam na razpolago na sedežu Področnega centra za razvoj gospodarstva d.o.o., Ribnica, Škrabčev trg 40, tel. 8369-331 in GSM 041/ 436-233. Obveščamo vas tudi, da nas v primeru investicije za različna področja (proizvodnja, storitve, turizem, kmetijstvo...), lahko pokličete in v tem primeru vam bomo informacije o razpisih pošiljali na vaš naslov.

Janez Mate

**NASLEDNJA
ŠTEVILKA REŠETA
IZIDE 29. MARCA
2002.
SVOJE PRISPEVKE,
MALE OGLASE IN
REŠITVE IGER
POŠLIJTE NA NAŠ
NASLOV DO 11.
MARCA 2002**

**GOSTINSTVO - TURIZEM
PUGELJ**

Aljaž Pugelj s.p.
Lepovče 23, 1310 Ribnica
Tel.: 01/8361 189 ali 01/8361-665
GSM: 031/760-697

- krsti
- rojstni dnevi
- poroka
- obletnice
- pogrebščine

V našem lokalu vam nudimo pogostitev po vašem naročilu.
Vsakega slavljenca/ko čaka tudi darilo.
Za večje skupine nudimo popust.

Čimprej nas pokličite
Pridite, ne bo vam žal.

V pričakovanju vašega klica vas pristrčno pozdravljamo!

LES

PROIZVODNO IN TRGOVSKO PODJETJE, d.o.o.

Ul. Louisa Adamiča 10, Ribnica, tel.: 01/836 99 13

Nudimo vam:

- Keramične ploščice (zunanje in notranje),
- Kopalniško opremo (sanitarna keramika, kopalniško pohištvo, kopalniški dodatki)
- Parkete (gotovi, lamelni in klasični parket, laminatni pod)
- Obloge (stenske, stropne)
- Stavbno pohištvo (sobna vrata Lesna Slovenj Gradec)

Delovni čas: od 8. do 12. ure in od 16. do 19. ure
sobota od 8. do 12. ure

RENAULT

MESEC IN POL

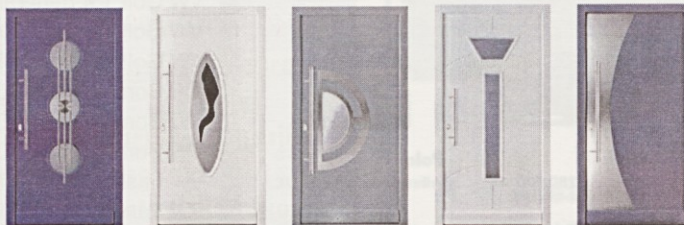
Mesec. Nenehno se obrablja, pa je vendar vedno nov. Z začetkom novega leta se začne tudi akcija Renaultov mesec, mesec in pol. V akciji, ki traja od 3. 1. 02 do razprodaje zaloga, so Renaultova vozila letnika 2001 na voljo po posebej ugodnih cenah. Twingo in Clio sta tako lahko vaša že za 150.000 SIT ceneje, Thalia za 200.000 SIT ceneje, Kangoo, Mégane in Scénic za kar 250.000 SIT ceneje, Laguna za celo 400.000 SIT ceneje in Espace za 500.000 SIT ceneje.

Nakup novega Renaultovega vozila pa lahko mesec še drugače zaznamuje, saj je na voljo novo financiranje z 72 mesečnim oz. 6 letnim posojilom. Pridružite se nam v praznovanju vedno novega začetka z Renaultovim mesecem, mesecem in pol! www.renault.si

**AVTOCENTER
IRUFAC** d.o.o.

POOBlašČENI ZASTOPNIK ZA RENAULT
Ob Mahovniški c. 3, Kočevje, Tel. 8954-042, 8954-666, fax 8955-444
Delovni čas: 8^h-12, 13-17, sobota 9-12
Cesta na Ugar, Ribnica, Tel.: 836-99-56, 836-99-57, fax: 836-99-58.
Delovni čas vsak dan od ponedeljka do petka od 8-12 in 13-17

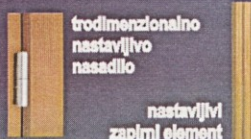
Modern NOVO preko 1000 modelov vrat

varnost - protivlomnost

Estetsko oblikovana vrata izgubijo svojo vrednost in pomen, če z njimi ne moremo zavarovati svojega doma pred nepovabljenimi gosti.

Zato Inles ponuja varnostni paket, zaradi katerega tatovi ostanejo zunaj, pred vrati vašega doma.

- Lesena okna in vrata
- Aluminij/les okna
- PVC okna in vrata
- Aluminij okna in vrata
- Notranja vrata

- izvenstandardne dimenzije, izvedbe in oblike oken in vrat
- 5 vrst lesa: smreka, bor, hrast, meranti, macesen
- izbira med toplotno, zvočno izolativnimi in varnostnimi stekli

Nudimo vam 5% gotovinski popust za vse programe oken in vrat

Ugodni kreditni pogoji: kredit TOM+0

INLES d.d., 1310 RIBNICA, Kolodvorska 22,
tel.: 01 83 77 162, fax: 01 83 77 331, e-mail: info@inles.si

inles OKNA
VRATA

blesk

Čistilni servis - Slikopleskarstvo

Tone Pogorelec

Bukovica 2, 1310 Ribnica
Tel.: 01/836-99-33, Fax: 01/836-99-34, GSM: 031/647-188
E-mail: blesk2@amis.net

BAMBA NEPREMIČNINE Franc TANKO s.p.

Del. čas: od 10 - 17, sob. 10 - 13, Prečna 4a, Ribnica, Tel.: 83 62 101, GSM.: 041 643 004

PRODAMO

HIŠE:

- RIBNICA - Jurjevica, stanovanjska hiša z gostinskim lokalom in gospodarskim poslopijem, takoj vseljiva, vel. parc. 1884 m², CK, cena 19 mio SIT ali 89.500 EUR.
- KOČEVJE - center, starejša stanovanjska hiša, velikost parcele 1395 m², el., voda, takoj vseljiva, možna zamenjava za stanovanje v Ljubljani, cena 19,7 mio SIT (94.000 EUR).
- RIBNICA - Lepovče, novozgrajena stan. hiša, 4. podaljšana grad. faza, vel. parc. 905 m², na mirni lokaciji, vsa infrastruktura, zanimiva arhitektura 17 x 12 m, cena 32,8 mio SIT ali 150.000 EUR.
- KOČEVJE - Ložine, novo stan. hiša, 3. gra. faza, vel. parc. cca 1280 m², cena 13,5 mio SIT ali 60.000 EUR.
- LOŠKI POTOK - Hrib, center - stanovanjska stavba, vel. parc. cca 500 m², takoj vseljiva, klas. ogrevanje, el. voda, cena 9,5 mio SIT ali 44.000 EUR.
- RIBNICA - Grčarice, starejša stan. hiša, 7 x 9 m, vel. parc. 420 m², el., voda, cena 4,1 mio SIT ali 18.500 EUR.
- RIBNICA - Grčarice, poslovni objekt - trgovina v obratovanju, v centru vasi, vel. ca. 120 m², vsa infrastruktura, dokument. urejena, cena 14,6 mio SIT ali 65.000 EUR.
- RIBNICA - center, v najem oddamo ali prodamo VIL0 na zelo dobri lokaciji, za mirne dejavnosti, ca. 330 m² koristne površine, vel. parcele 1635 m², cena po dogovoru.
- RIBNICA - Loški potok, Mali Log, stan. hiška, 8x 8 m, vel. parc. cca 200 m², takoj vseljiva, KT, CK, cena 7,7 mio SIT ali 34.500 EUR.
- IVANČNA GORICA - Dedni dol, brunarica, manjša, vel. parc. 834 m², ob robu gozda - sončna lega, cena 4,2 mio SIT ali 18.834 EUR.

STANOVANJA:

NOVO V RIBNICI - več novozgrajenih stanovanj v centru Ribnice po vaših željah, velikost in razporeditev v stanovanju lahko prilagajate sami, plačilo v dveh delih, cena za m² po dogovoru, rok vsetitve približno 4 mesece.
- RIBNICA - center, dvosobno, 54 m², III. nadst. urejeno, KT, CK, tel., cena 8,43 mio SIT ali 37.500 EUR.

POSLOVNI PROSTORI:

NOVO V RIBNICI - več novozgrajenih poslovnih stanovanjskih objektov, IV podaljšana faza, 940 m² neto površine, velikost parcele 748 m², cena 96 mio SIT ali 445.000 EUR.
- RIBNICA - Jurjevica, stanovanjska hiša z gostinskim lokalom in gospodarskim poslopijem, takoj vseljiva, vel. parc. 1884 m², CK, cena 19,4 mio SIT ali 89.500 EUR.
- KOČEVJE - Stara Cerkev - poslovno stanovanjski objekt

(gostinski lokal) in še stanovanjski objekt (posebej), na ugodni lokaciji, vel. parc. 1651 m², vseljivo takoj, tel., CK, cena 48,6 mio SIT ali 220.000 EUR.
- RIBNICA - center, obnovljen poslovni prostor, 90 m², z urejeno dokumentacijo, v pritličju, CK, tel., cena 14,3 mio SIT ali 64.750 EUR, vseljivo takoj.
- RIBNICA - obrti center Ugar, poslovni objekt - mizarska del. - možnost tudi drugih dejavnosti, vel. objekta 267 m², zemljišče 1444 m², vsa infrastruktura, tel. CK na olje, cena 30,1 mio SIT ali 133.000 EUR.
- RIBNICA - Grčarice, poslovni objekt - trgovina v obratovanju v centru vasi, cca 120 m², vsa infrastruktura, dok. urejena, cena 14,6 mio SIT ali 65.000 EUR.

PARCELE:

- RIBNICA - Ob ribnikih, kmetijska parc. cca 47 a, cena po dogovoru.
- DOLENJA VAS - več kmetijskih parcel in nekaj gozda, skupaj 11.744 m², prodamo v paketu cena 550.000 SIT 65.000 EUR.

VIKENDI:

- RIBNICA - Loški potok, Mali Log, stan. hiška, 8x 8 m, vel. parc. cca 200 m², takoj vseljiva, KT, CK, cena 7,7 mio SIT ali 34.500 EUR.

- IVANČNA GORICA - Dedni dol, brunarica, manjša, vel. parc. 834 m², ob robu gozda - sončna lega, cena 4,2 mio SIT ali 18.834 EUR.

KUPIMO

STANOVANJA:

- RIBNICA - center, za znane kupe, kupimo trosobno stanovanje.

HIŠE:

- RIBNICA - okolica, več starejših hiš v Ribnici in okolici kupimo za znane kupe. Cena od 15.000 do 40.000 EUR.

NAJMEMO

STANOVANJA:

- RIBNICA - center, več garsonjer, enosobnih in dvosobnih stanovanj.

- RIBNICA - okolica, najmemo več stanovanjskih hiš, normalni pogoji bivanja.

ODDAMO V NAJEM

POSLOVNI PROSTORI:

- RIBNICA - strogi center, poslovni prostor - trgovina, 75 m², z vsa infrastrukturo, in še tri pisarne, dok. urejena, cena po dogovoru mesečno, vseljivo takoj.
- RIBNICA - center, gostinski lokal oddamo v najem, kompletno urejen z vsa dokumentacijo, cena po dogovoru.

Majnikova 1, Ribnica
(poleg SANOLABORJA)
OPTIKA ANITA
Tel.: 83 61 128

V ZDRAVSTVENEM DOMU RIBNICA

Iz naše ponudbe:

- korekcijski okvirji in stekla
- ugodne cene, svetovanje, kakovost
- očala na recept tudi brez doplačila

Za vas obratujemo vsak dan: od 8. do 12. ure in od 16. do 18. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure

Izberite svoj ključ prihranka:

Passat limuzina:
Prihranek: 400.000 SIT.

Passat variant:
Prihranek: 400.000 SIT.

Bora:
Prihranki do 316.000 SIT.

Golf:
Prihranek: 280.000 SIT.
(Ne velja za jubilejni Golf).

Golf variant:
Prihranek: 280.000 SIT.

Polo:
Prihranki do 252.000 SIT.

Letnik 2001

VOZILA NA ZALOGI 2001

VW Polo Ice 1.4, comf.
VW Golf 1.4; 1.9 SDI; 1.9 TDI edition 3V, 5V, meh. klima
VW Golf 1.4 generation, meh. klima, 5V
VW Golf jubilejni 1.9 SDI 5V; 1.4 3V
VW Golf var. 1.9 SDI/TDI meh. klima
VW Bora 1.9 TDI/90 avtomatska klima
VW Bora 1.9 TDI/100 mehanska klima
VW Bora 1.9 TDI/100 avtomatska klima
VW Passat lim. 1.9 TDI/130 KM trendline (letnik 2002)
VW Passat var. 1.9 TDI/130 KM trendline, comfortilne

TESTNA VOZILA

VW Passat var. 1.8 T trendline
VW Beetle 1.9 TDI/90, klima, centralno daljinsko zaklepanje, el. pomik stekel

RABLJENA VOZILA

VW Passat CL, letnik 1992, ročna klima

Gospodarska vozila

RANDELJ AVTOHIŠA

Mahovnik 2, 1330 KOČEVJE
telefon 01 8951 488, telefaks 01 8955 240
e-mail: damijan.randelj@porsche.co.at
salon in delavnica pon.-pet. od 7. do 18. ure
sobota salon od 8. do 12. ure

PORSCHE

KREDIT IN LEASING

INTERALTA

EVROPSKO OKNO V SLOVENSKI DOM

PVC okna in vrata
Ugodni krediti

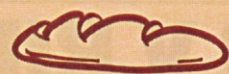
PE Ribnica:

Nemška vas 3
Tel.: 040/258-924

Ljubljana:

Stegne 21 c
Tel.: 01/511-16-24
www.interalta.si

Okna Interalta omogočajo višjo kulturo bivanja

Pekarna
HRAM

*Ta dobri kruhek
so spekle zlate roke
in babičin recept*

tel.: 8955-558

MicroERA

ODKLEPANJE GSM APARATOV
NA VSA OMREŽJA

servis
odkup
prodaja

GSM
aparatorov

MicroERA Jože Šilc s.p., Merharjeva 9, 1310 Ribnica
Tel.: 8373 116, fax: 8373 117
GSM: 041/402-779
e-mail: js@amis.net
<http://home.amis.net/microera/>

MENJALNICA

MIKEL IDEAL CENTER - Ribnica
tel./fax: (01) 83 60 657

- \$ odkup in prodaja deviz
- \$ odprto od 8^h do 18^h (non-stop)
- \$ hitro opravljene storitve, brez vrst
- \$ ugodni tečaji - popusti pri večjih količinah

UGODNO
Borzno posredovanje

- Odkup in prodaja **vseh** delnic (ki kotirajo na LB)
- Hitra izplačila, svetovanje o vrednostnih papirjih

\$ EUR CHF HRK CAD

trgovina
NAJK
Tadeja Picek s.p.

Prodaja in popravilo
GSM aparatov
Pisarniški material
Igrače
Tobačni izdelki
Revije, časopisi

Delovni čas:
pon. - pet.

od 7. do 12. ure in od 16. do 19. ure
sobota od 7. do 12. ure

Škrabčev trg 50, Ribnica
tel.: 01/8373-146
fax: 01/8373 147
e-mail: urban.picek@volja.net

Računalniška oprema
Tiskalniki
kartuše, tonerji,
trakovi za vse
vrste tiskalnikov

**DOBRA HRANA
IN PIJAČA
SE PRI URŠNJAKU
OBRAČA!**

SPREJEMAMO REZERVACIJE ZA ZAKLJUČENE DRUŽBE, OBLETNICE, POROKE

DELOVNI ČAS:

GOSTILNA:	MESARIJA:
• pon.: od 9 ^h - 15 ^h	• pon. - pet.: od 7 ^h - 19 ^{h30}
• tor., sre., čet.: od 9 ^h - 22 ^h	• sob.: od 7 ^h - 13 ^h
• pet., sob.: od 9 ^h - 24 ^h	• ned.: od 8 ^h - 11 ^h
• ned.: od 10 ^h - 15 ^h	
• Tel.: 83 62 621	• Tel.: 83 62 126

Slikopleskarstvo **BOJC**

Peter Bojc, s.p.

Humec 24, 1331 Dolenja vas,
tel.: 01 8634 -533
GSM: 041 712 103

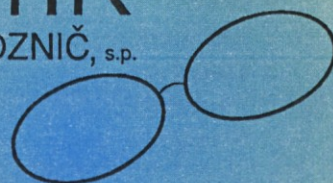

Sistemi **Knauf Armstrong**

Stanislav Zajc s.p.
Gornje Lepovče 13 a,
1310 Ribnica
GSM: 040/220 978

OPTIK

JANEZ POZNIČ, s.p.

Vrvarška 3, 1310 Ribnica, TEL.: 01/83 60 367
Delovni čas: vsak dan od 9^h do 19^h

sobota zaprto

NOVO V RIBNICI

Gorenjska c. 10, 1. nadstropje
poslovne stavbe Foto TONI

VIDEOTEKA

Sprejemamo nove člane,
kjer vam nudimo
dodatne ugodnosti in popuste

SUPER AKCIJA **SUPER AKCIJA** **SUPER AKCIJA**

VZAMEŠ **4** - PLAČAŠ **3**

DVD

VHS

Akcija velja le za člane videoteke

Videoteka je odprta:

od ponedeljka do petka 13. do 20.
sobota 14. do 19.
nedelja 16. do 19.

Antoni TOS d.o.o., Gorenjska cesta 10, 1310 Ribnica, tel.: 01/8369816

POPUSTI ZA LETNIK 2001

IBIZA, CORDOBA, CORDOBA VARIO
200.000 SIT

TOLEDO, LEON
310.000 SIT

NUDIMO PORSCHE KREDIT IN LEASING

 Joras Center

Prodaja in servis vozil SEAT

1310 Ribnica, Slovenija

Tel.: 01/8369-040, 8361-127, fax: 8369-045

Delovni čas: pon. - pet. od 8. do 19. ure, sob. od 8. do 13. ure

MOTOMAN robotec d.o.o.

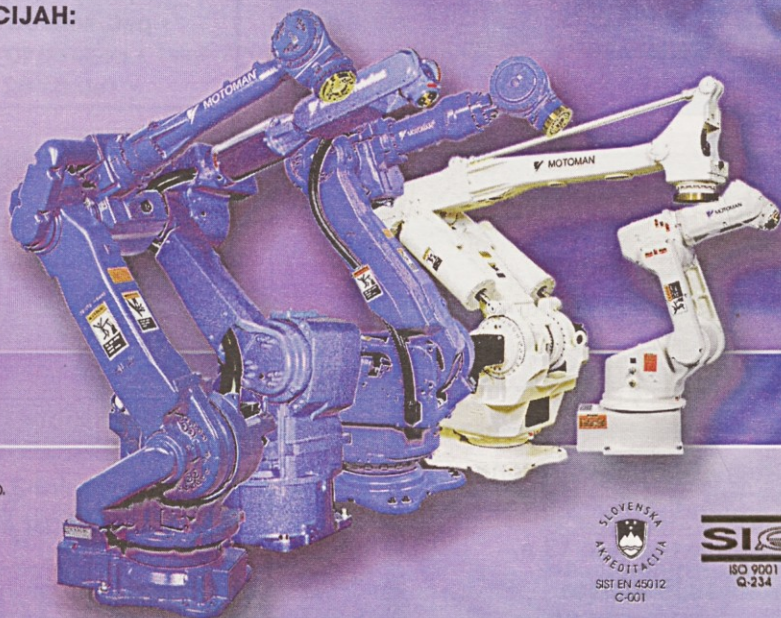
Robotizacija in avtomatizacija v industriji

PRAVI PARTNER V SVETU ROBOTIZACIJE V INDUSTRIJI

Šest osni členkasti roboti iz družine MOTOMAN, nosilnosti od 3kg- 500kg, ki jih krmili visoko zmogljiv krmilnik XRC, ki edini na svetu omogoča sinhrono krmiljenje štirih robotov hkrati, oziroma lahko zvezno krmili 27 robotskih osi.

IDEALNA REŠITEV V APLIKACIJAH:

- OBLOČNEGA VARJENJA
- UPOROVNEGA VARJENJA
- STREGE
- PLAZEMSKEGA IN LASERSKEGA REZANJA
- POLIRANJA
- PALETIRANJA
- BRUŠENJA
- LEPLENJA

MOTOMAN robotec d.o.o.

Lepovče 23, 1310 Ribnica

tel.: +386 (0)1 83 72 410

faks: +386 (0)1 83 61 243

e-mail: info@motomanrobotec.si

www.motomanrobotec.si

SIST EN 45012
C-001

ISO 9001
Q-234

1473
EN 45 012

Pomlad je v zraku, po ljubezni diši!

Še tri dni in videli bomo, kako sušec svoj meč vihti. Kako je kratek ta najkrajši mesec v letu. Prekratek, definitivno! Za njim pa marec, mesec prvih cvetlic, brstenja travnikov, gozdov, prebujanja vrtov...

Živeti z naravo, nazaj k naravi so znana gesla, ki jih preko medijev slišimo in vidimo vsakodnevno, nas tudi opozarjajo, da smo še kako povezani z naravo, da med nami obstaja nekakšna simbioza, ki je na prvi pogled zelo abstraktna, pa vendar je še kako pristna.

To sožitje ni nič drugega kot nezavestno ravnanje človeka v skladu z naravnimi pojavi. Zima je zima, torej smo nekako počasnji, nič se nam ne da, kar poležavali bi, ko pa zasije pomladno sonce, ki v zrak vdihne vonj pomladi, pa je tudi z nami vse drugače. Pomladno sonce, vonjave še kako vplivajo na hormone, ki nas obvladujejo, bolj kot si mislimo. Kljub "programiranemu" razumu nas narava potegne v svoj pomladni ples. Najbolj občutljivo človeško čutilo je vsekakor vonj.

Znanstveniki že desetletja proučujejo vpliv določenih vonjav na človekov organizem, na možganski center, od koder celice upravljajo naše telo. Ugotovitev so nesporne: vonjave delujejo na človeka celo toliko, da ga lahko z njimi povsem podjarmimo. Npr. ameriški vojaški analitiki in raziskovalci že leta odkrivajo novo orožje, ki naj bi bilo enostavno smrard. Znano je, da človeški nos "normalen", seveda, ne prenese gnilega mesa, gorečih las, človeških iztrebkov. In ravno te vonjave naj bi oz. jih že preizkušajo v bombah, ki bi jih detonirali na bojišču.

Nasprotno, ženska z erotičnimi vonjavami dobesedno očara moškega, da

temu vonju le še sledi. To velja tudi za moške, čeprav v manjši meri.

Najbolj učinkovite pa so vsekakor naravne vonjave. Kar pojdite na kakšen hrib, v gozd, po njivah in videli boste, kako vas pomladni vonji raznežijo, vlijejo neki nov občutek in v veliki meri spremenijo počutje.

Izhlapel pa je pustni vonj, ki ga je letos sicer bilo nekoliko manj kot prejšnja leta in vprašanje karnevala še vedno visi v zraku. Zakaj ga ni bilo? Ja, zato, ker ga ni bilo, zakaj pa bi bil, za koga pa naj bi bil?

S temi odgovori se bi lahko ukvarjali celo slavisti. Mogoče pa bomo odgovor dobili še pred naslednjim karnevalom. V jeseni se nam obetajo volitve in odgovor se lahko sam pojavi v kandidatih za očeta občine. Mogoče? Mogoče bo pa Rešeto nekoč nacionalni časopis. Ne, uradni bilten EU. Oče Mog bo pa urednik. Ja, marsikaj se izcimi iz ugibanj, a ne?

Pustimo ugibanja, dejstvo je, da imate pred sabo novo številko Rešeta, nov kviz, sveže novice, aktualne dogodke in kdor s tem zadovoljen ni, več ne dobi.

In ne verjemite, da lahko v teh pomladnih dneh usmerjate tok ljubezni, kajti ljubezen, če vas ima za vredne, ga usmerja. Ljubite se med seboj, ljubite in radi imejte tudi tiste, ki niso najbolj po vašem okusu. Velja? Pav!!! Pa še obvestilo. V lanskem letu smo vodili akcijo Fotosmešnice, ki bo svoj epilog z reportažo s podelitve fotoaparata nagrajencu dobila v naslednji številki. NE PREZRITE!

Pa lepo se imejte do prihodnjč. LP

Marko Modrej

Pravilna rešitev iz 1. številke Rešeta je: PRIHAJA PUST KRIVIH UST

Nagrade poklanja sponzor: Frizerski salon FANTAZIJA.
Med pravnimi rešitvami je žreb določil naslednje nagrajence:

1. nagrado, M, prejme:
JANEZ JALOVEC, Prijateljev trg 4, 1310 RIBNICA.
2. nagrado, M, prejme:
ANDREJA MAROLT, Gornje Lepovče 123, 1310 RIBNICA.
3. nagrado, M, prejme:
JULIJANA MRAK, Struška 7, 1310 RIBNICA.
4. nagrado, M, prejme:
LILI CENTA, Breg 37, 1310 RIBNICA.
5. nagrado, M, prejme:
CITA ZAJC, Žimarice 71a, 1317 SODRAŽICA.

Nagrajencem iskreno čestitamo!

Kupon za prevzem nagrade boste prejeli po pošti.

KUPONI

KUPON ZA OBJAVO BREZPLAČNIH MALIH OGLASOV

Besedilo: _____

KUPON ZA NAGRADNO IGRO

Rešitev: _____

KUPON ZA REBUS

Rešitev: _____

REBUS

Kosta N.C. Berg

Ime in priimek: _____

Ulica: _____

Pošta: _____

Tel.: _____

V primeru, da ne želite sodelovati pri vseh igrah, izpolnite svoj kupon, ostale lahko pustite prazne.

Izpolnjeni list izrežite in ga v pismu pošljite na naslov:
REŠETO, Škrabčev trg 40, 1310 RIBNICA, najkasneje do **11. marca 2002**.

MALI OGLASI

Prodam: furnir - brezplačno, zaboj za drva (64 cm), otroško železnico premera 1 m (sestavljeno) - 1.500,00 SIT; bele otroške čevlje (podplat 21 cm) - 1000 SIT, plinsko pečico (višina 76 cm) . Tel.: 01 / 895 19 57.

Prodam videodomofon. Cena po dogovoru. Tel.: 01 / 836 05 21.

Prodam dobro ohranjeno siloreznicno avstrijskega proizvajalca EPPLE - SILIERTECHNIK. Tel.: 01 / 836 03 54.

V centru Ribnice takoj oddam v najem trgovski lokal. Tel.: 01 / 836 10 86.

Ugodno prodam dekliško obhajilno obleko. Tel.: 01/ 8364 629

OLIMPIJSKI POMLADNI KVIZ

(nekaj je v zraku)

Na vsako vprašanje vam ponujamo več odgovorov in trditev, a le eno je pravilno. Črko pred pravilnim odgovorom vpišite v razpredelnico in dobili boste pravilno rešitev, povezano s... (Saj je čisto logično!).

1. Pred nekaj trenutki so se končale zimske olimpijske igre v Salt Lake Cityju. Katere po vrsti so bile?

J - 17. A - 18. D - 19.

2. Krogci, ki jih vidite tukaj, predstavljajo...

- B - avtomobil Audi A2
A - pet zemeljskih kontinentov
T - pet veseljakov v domači gostilni

3. Prve zimske olimpijske igre, leta 1924 so bile v...

- N - Chamonix
L - St. Moritz
V - Žlebiču

4. ZDA so bile gostiteljice ZOI...

- U - trikrat
Ž - štirikrat
F - enkrat

5. Tale znak oz. umetniško delo je zaščitni znak podjetja...

- G - Pleskarstvo Modrina
E - Motoman Robotec
H - Veseli risarji

6. 13. teden v letu, polna luna, datum 28. marec. Kateri dan bo takrat?

- M - veliki četrtek
Z - mali petek
I - predsobota

7. Katera država je bila večkrat kot enkrat gostiteljica ZOI?...

- J - Nemčija
T - Norveška
K - Italija

8. Kdo je nosil slovensko zastavo ob odprtju ZOI v Salt Lake Cityju, 9. februarja, ob 3^h zjutraj po našem času?

- N - Drago Košir
E - Jure Košir
R - Dejan Košir

9. Geslo, ki ga spremlja tale ključ, se glasi:

- O - Dosje sv. Petra za leto 2001
I - Izberite svoj ključ prihranka
N - Pridi in zaklenjen boš do konca življenja

10. Geslo najave prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku, 8. februarju, v centru Ideal: Kultura - nosimo jo v... ni vsebovalo besede...

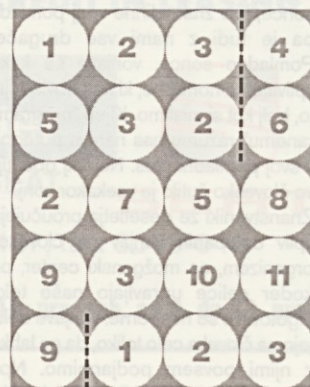
- R - ustih
O - očeh
S - nedrjih

11. Tako, za vsakim začetkom pride konec. To sem občutil-a že pri prvem vprašanju. Čas je, da razmislim, kaj bom obkrožil-a tukaj. Dolg premislek nikoli ni dober oz. modri dolgo molčijo, preden spregovorijo...

- S - Veš kaj, tale kviz mi pa sploh ne gre. Pa še zadnje vprašanje je čisto mimo!
K - Mislim, da bo rešitev povezana z ženskami! (Jasno, če Marko sestavlja.)
C - Dovolj možgančkanja, ven grem, v naravo!

O.p.: Tudi tokrat lahko držijo vsi trije odgovori oz. trditve, a ne? Pa veliko pomladnih dogodivščin! Sicer pa, absorbirajte pomlad v normalnih količinah!

Pravilne rešitve
napišite na
kupone in jih
pošljite v kuverti
ali na dopisnici
najkasneje do
11. marca 2002.

Med pravilnimi rešitvami bomo ponovno izžrebali 5 lepih nagrad.

KINO IDEAL

Kolodvorska 9a

MAREC 2002

Sobota, 2. marec, ob 21. uri
TAXI II.

ameriško - francoska akcijska komedija

Sobota, 9. marec, ob 21. uri
Krokodil Dundee III.

ameriško - avstralska akcijska komedija

Sobota, 16. marec, ob 21. uri
Gospodar prstanov
ameriški pustolovski film

Sobota, 23. marec, ob 21. uri
Divja dirka
ameriška nora komedija

Sobota, 30. marec, ob 21. uri
Dan za trening
ameriški akcijski film

RIBNIŠKI GASILCI januarja

Komaj se je končal prvi mesec novega leta, pa smo gasilci PGD Ribnica opravili že kar nekaj dela. Človek bi pričakoval, da bo vsaj januar bolj prizanesljiv, pa ni bilo tako.

Skupne vaje s PGD Dolenji Lazi

Foto arhiv PGD Ribnica

Že šesti dan smo bili klicani v blok na Vrtnarski ulici. Tam je bila v nenaseljenem stanovanju poplava. Do te je prišlo zaradi zamašene glavne odtočne cevi za blokom. Ker ni bilo ključev od stanovanja, smo morali še vlomiti. Tako smo prišli v stanovanje in ugotovili vzrok poplave. Delo smo opravili ob navzočnosti policistov.

Drugo akcijo smo imeli na Gorenjski cesti v Ribnici, kjer je v prazni stanovanjski hiši zaradi mraza počila vodovodna cev in je voda že tekla v nadstropju čez balkon. Ob pomoči policistov in delavcev Hydrovoda smo zaprli glavni ventil in tako preprečili še večjo škodo v stanovanju.

Tretja akcija je bila gašenje travniškega požara na gorenjskih njivah, o čemer je Regijski center za obveščanje (112) obvestila krajanka Gorenje vasi. Ker je bil že mrak, se je verjetno bala, da se požar ne bi razširil proti naselju, na sosednje parcele ali na gozd proti Bregu. Na poziv Centra za obveščanja se je zbralo dvanajst gasilcev, ki smo se s tremi vozili odpeljali na mesto požara. Izkazalo se je, da je lastnik sam zakuril suho travo na svoji parceli. Nagnal nas je s svoje parcele, češ da na svoji parceli lahko dela, kar hoče. Res je tako, ampak samo do tedaj, ko s svojim početjem ne ogroža drugih sosedov. Do tega neljubega dogodka ne bi prišlo, če bi vsak, ki namerava požgati suho travo, o tem obvestil Center za obveščanje in da bo to opravil pod nadzorom. Ob tem bi rad povedal, da v gasilskem domu nimamo poklicnih gasilcev. Vsi, ki smo člani PGD in pomagamo ob raznih nesrečah, smo zaposleni po raznih firmah. Zato za nas vsaka akcija predstavlja določen strošek, da pridemo do gasilskega doma.

V prostem času imamo tudi doma kaj opraviti kot vsi, ki vam ni treba v gasilski dom.

Sedaj smo morali zaradi takega nepremišljenega dejanja zapustiti svoje delo in oditi, kamor so nas napotili iz Centra. Ob tem so nastali tudi stroški ob uporabi gasilskih vozil. Po končani akciji je bilo potrebno napraviti poročilo o delu in ga poslati na občino in od tu na Upravo za zaščito in reševanje. V poročilu smo morali navesti tudi stroške, ki se obračunavajo po ceniku Gasilske zveze Slovenije.

Ta nepotrebna akcija je stala 66.000 tolarjev, a plačal je ne bo nihče, čeprav bomo lahko od kake firme dobili račun za gasilca, ki je zapustil delovno mesto in šel med delovnim časom nekomu pomagat.

Januarja smo imeli dvakrat gasilske vaje. Na prvih smo obnovljali znanje vezanja vozlov z vrvmi, ki jih uporabljamo pri reševanju. Trenirali smo tudi nameščanje opornice za hrbtenico, ki jo uporabljamo pri reševanju iz vozila. Na drugih vajah so bili gostje gasilci iz PGD Dolenji Lazi. Pokazali smo jim opremo, s katero razpolagamo. Za rokovanje z njo bi radi usposobili vse gasilce iz ribniškega sektorja, da bi lahko s pridom uporabili vso opremo, ki bi jo pripeljali na mesto nesreče ali požara v njihovem kraju. Pobudnik za tako

izobraževanje je bil ob naši podpori Janez Puželj, sektorski poveljnik.

Opravili smo tudi štiri prevoze pitne vode, in to po enkrat na Velike Poljane, v Dane, Dolenje Laze in k Seljanu. Dvakrat smo prepeljali poškodovana vozila in enkrat čistili kanalizacijo.

Za tehnični pregled je bilo treba pripraviti naše terensko vozilo, s katerim je vedno kaj narobe, kar je povezano s stroški. Kljub večnim težavam je bil uspešno opravljen tehnični pregled, in to v Kočevju.

Znani so podatki o minuli akciji Koledar 2002. V finančnem pogledu je precej boljša od lanske. Odpri smo 760 vrat in podarili prav toliko koledarjev. Največ so za gasilsko opremo prispevali krajani Hrovače, za njimi je Mala Hrovača, tretji so krajani Zadolja, sledijo pa Lepovče, Gornje Lepovče, Mlaka, Gorenja vas, Prijatelj in Knafeljev trg. To je bila že druga zbiralna akcija za nabavo reševalne blazine za reševanje iz visokih stavb. Denar, zbran na Prijateljem in Knafeljevem trgu, vodimo na posebnem računu.

V Ribnico se je priselilo precej gasilcev, ki so člani PGD v krajih, od koder prihajajo.

Lepo, da ste ostali zvesti svojim društvom, vendar jim sedaj, ko živite v novem kraju, ne morete kaj prida pomagati. Zato bi bilo v prav, da bi svoje znanje s pridom prenesli med nas, v ribniško društvo. Semkaj lahko vključite tudi svoje otroke. Če ste pripravljeni, se lahko oglasite vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu ob 9. uri, ko imamo gasilske vaje. Dobrodošli!

Pa še nasvet. Začenja se spomladansko čiščenje v naravi. Opozarjamo vse, ki bodo požigali staro travo, da je to nevarno in v bližini gozda prepovedano. Če se boste kljub temu odločili za to, obvestite lokalno gasilsko društvo in Center za obveščanje (112).

ln bodite prisotni, da bo na koncu vse pogašeno in nam ne bo treba gasiti ponoči, ko boste že vsi sladko spali.

Mirno vam v prihodnjem mesecu želi

Matjaž Virant
predsednik PGD Ribnica.

PO ODGOVOR K...

DR. PETER RUS, direktor ZD Ribnica

Ribnica ostaja brez stalnega ginekologa

O ginekološki problematiki smo v Rešetu že spregovorili, toda vseeno je vse več žensk, ki negodujejo nad tem, da Ribnici primanjkuje ginekologov. Pogosto so poslovno zadržani, ali pa so kakšni drugi razlogi, da se čakalna doba pacientk podaljšuje do te meje, da včasih ne morejo pravočasno koristiti niti osnovnih uslug: si zagotoviti kontracepcijskih tablet, pregled brisa...

Precej jih tudi meni, da je s tem, ko v Ribnici ni primerno urejeno področje ginekologije, ogroženo njihovo zdravje, saj se za obisk pri ginekologu odločijo pravočasno, na vrsto pa pridejo morda prepozno, ko se njihov zdravstveni problem že razvije.

Glede na to, da Ribnica ne izpolnjuje državne kvote za to, da bi lahko dobila stalnega ginekologa, je vprašanje, ali obstaja sploh kakšna druga vmesna varianta, da se ginekologija v Ribnici zadovoljivo uredi? Če gre za nadstandardno uslugo, ki bi jo morala plačevati Občina, zakaj se potem ne gre v to rešitev oz. koliko bi le - ta stala?

"Na področju ginekologije ima ZD Ribnica v pogodbi z zavarovalnico, glede na število žena, priznana polovico delovne obveznosti ginekologa. Ker za polovični delovni čas specialista ni moč dobiti, si dostopnost do ginekoloških storitev zagotavljamo s pogodbenimi specialisti. Tu gre za obveznost v podaljšanem delovnem času, zato občasno dejavna pride do nepričakovane odpovedi ordiniranja. Ker je do izpada prihajalo tudi zaradi bolezni specialiste, je ZD z januarjem 2002 sklenil pogodbo z Bolnišnico za ženske bolezni iz Postojne. Ta zagotavlja specialista za eno ordinacijo tedensko, dodatni ena do dve ordinaciji tedensko pa sta še naprej vezani na pogodbo s specialistoma. Dostopnost, ki jo jamči zavarovalnica, bo tako nedvomno dosežena.

Čakalna doba za ginekološki pregled je odvisna od medicinskega vzroka. Z napatnico izbranega zdravnika čakalne dobe ni, saj zdravstveno stanje zahteva takojšen pregled. Prav tako za zagotovitev kontracepcijskih tablet ni potreben obisk pri ginekologu, saj recept lahko izstavi tudi izbrani zdravnik.

Strinjamo se z vašo mislijo, da bi bila dostopnost do ginekoloških storitev rešena s specialistom, ki bi delal poln delovni čas. V Sloveniji ginekologa na razpisu ni mogoče dobiti, zato je potrebno zaposliti zdravnika specializanta za čas specializacije. Občinski proračun bi torej bremenila specializacija in še polovični delovni normativ.

Za konec v razmislek. Zaradi povečanega števila žena z rakom na rodilih se je v Sloveniji pred leti začel preventivni program Zora. Program poteka tudi v Ribnici, odziv žena, ki so bile povabljene na brezplačen preventivni program, pa ne dosega 36%."

Nadaljevanje na strani 24

Nadaljevanje s strani 23

Zobozdravstveni nadstandard morda kmalu samoplačniški

Drugo vprašanje pa se nanaša na težko stanje v zobozdravstvu, v katerem se je znašel ZD. Po odhodu dr. Valčiča so se pacienti razporedili k ostalim 3 zobozdravnikom, toda slišati je, da naj bi še eden izmed njih zapustil delovno mesto. Zobozdravnikov drastično primanjkuje, pogosto pa so na razpolago ravno strokovnjaki s področja bivše Jugoslavije. Pri njihovem zaposlovanju so pogoste birokratske ovire. Lahko pacienti upajo, da bo na razpolago zadostno število zobozdravnikov?

"Vrzel v zobozdravstvu rešuje ZD z razpisi, na katere se prijavljajo kandidati, ki žal ne izpolnjujejo pogojev za delovno mesto zobozdravnika. Slovenskih zobozdravnikov žal ni, tujce, ki se pri-

javljajo na razpis, pa ovirajo bodisi nostrifikacija diplome, izpit iz znanja slovenskega jezika, veljavna zobozdravniška licenca in delovno dovoljenje.

V primeru, da ima kandidat, ki ni slovenski državljan, zgolj diplomu, je za pridobitev vsega naštetega potrebno več kot pol leta časa.

Problem je vseslovenski. Kljub temu lahko pove- mo, da obstoja možnost za sklenitev delovnega razmerja z zobozdravnico, ki bo svojo dokončno odločitev sporočila v kratkem.

Prav tako bomo dodatno sklenili delovno razmerje z zobozdravnico pripravnico. S pričakovano zased- bo bodo nastali pogoji, ko bo za nadstandardne storitve lahko uvedeno samoplačništvo.

Ni pa nam znano, da naj bi iz ZD odšla še ena izmed zobozdravnic."

Pripravila AP

Bo ribniško-kočevski del Slovenije postal rezervat za divje živali?

Slovenija postaja ena izmed najbolj z gozdovi zaraščenih držav v Evropi. Spreminja se pokrajina, spreminja se kultura in spreminja se poseljenost ljudi. To bo

imelo dolgoročne posledice. Se je morda spremenila slovenska strategija ali politika do tega vprašanja. Verjetno ne; vse to, kar se dogaja, je bolj posledica popuščanja, da gredo stvari svojo pot. Žal rakovo.

pa v primeru, ko en medved slučajno prihlača v bližino mesta, želijo njegov takojšnji odstrel. Sicer pa so pripravljene napisati obtožnico na evropsko sodišče proti vsem tistim, ki si prizadevajo za uskladitev števila živali. Meščanom tudi ne zanima škoda srnjadi na poljščinah in zaraščenost naše krajine.

Problemi z divjimi živalmi se pojavljajo povsod po Sloveniji. Na Pohorju, kjer so lastniki posadili najkvalitetnejše sadike smreke, so doživeli pravo katastrofo, saj je jelenjad poškodovala kar 80 % sadik, ki jih ni možno popraviti. V Prekmurju pa tudi pri nas se srečujejo z neprestanimi obiski divjih prašičev, ki velikokrat v eni noči na poljšči- nah povzročijo pravo razdejanje.

Ob priložnosti predstavitve zakona o medvedih

Iz poslančeve zapisnice

so mi novinarji postavljali kaj nenavadna vprašanja in predloge. Spraševali so, zakaj vendar kmetje ne ogradijo vrtov - zamislite si- tudi proti medvedom! in zakaj se ne lotijo kakšne druge dejavnosti in opustijo kakršnokoli kmetovanje. Najbolj "pogrel" pa me je predlog, da bi ljudi iz teh krajev kar izselili in naredili živalski rezervat. Zamislite si, to so dejali brez kančka sramu in prepričani v lastno inventivnost in dobrohotnost. Ravno tako so bili ravnodušni, ko sem jim povedal, da so v okolici Nanosa vasi, ki še sploh nimajo električne napeljave. Kako naj vladi verjamemo, da vstopamo v elektronsko družbo, ko nekaterim ljudem nismo napeljali eklektrike. To očitno ni tako "visoka" tema, da bi bila v nacionalnem interesu, prav tako tudi ne dostojno življenje ljudi na Ribniškem in Kočevskem. Tu naj bi po nacionalnem interesu živele le živali, ljudi pa bi izselili. Lepo vas pozdravljam,

mag. Janez Drobnič,
poslanec DZ

SMRT TIGROVCA IN PARTIZANA TONETA MAJNIKA (1905 - 1943)

III.del

Piše Tatjana Rejcek

Zidarjevo analizo opisa Majnikove smrti pa omenja dobesedno takole: "Ne meneč se za pričevanje Kozine, se je v Delu 11. 11. 1995 oglašil Zidar, ki je vztrajal pri svojem: ".... je počil en sam zaglušen strel. (To pomeni, da je bil oddan čisto od blizu, da ne more odmevati), nobena od prič pa takrat v Ribnici ni slišala drugega streljanja ali rafalov." (Konec Maležičevega navajanja Zidarja). Zato pride Maležič do zaključka: "Zaradi zgornjih zmot je treba stvar temeljiteje osvetliti." Ker je po Maležiču prišlo do Majnikove smrti okoli štirih zjutraj (in se je tako približal verziji belega Kozine "pred 6. jutranjo mašo"), ko vosovcev ni bilo več v Ribnici in je Majnik ostal sam v Ribnici, mu dogodka ni mogel opisati rdeči Kozina, ampak nekdo, ki je bival t.j. spal blizu kraja Majnikove smrti. Ključni stavki opisa Majnikove smrti se pri Maležiču glasijo: "Albin Pelc iz Ribnice je Majnikovo smrt takole doživel. Ponoči je družina spala poleg gostilniške prtilične sobe. 22. novembra, približno ob 4. uri zjutraj, je bilo na trgu slišati streljanje, nato pa glasno hropenje. Takoj za tem je močno potrkalo na vrata. Albinov oče je vrata odprl in vstopil je nemški oficir z nemškimi vojaki ter domobranci. Oficir je imel v roki denarnico s papirji na ime Anton Majnik. Vprašal je očeta, če pozna to ime, in oče je povedal, da je bil učitelj v Ribnici, nakar je oficir z vojaki odšel. Majnik je ležal pod oknom, obrnjen na trebuh. Ko se je zdanilo, je prišel dr. Janez Oražem in truplo pregledal. Filip Štupica je pripravil vse za pogreb. Ko so Majnika dajali v krsto, je bilo videti dve rani, skozi prsa in skozi trebuh."

Oglejmo si sedaj od blizu vse štiri izjave, da ugotovimo, v čem se ujemajo in v čem se razhajajo.

Po verziji rdečega Kozine, po I. vosovski verziji, je bila povzročiteljica smrti oskrbovalna nemško-domobrantska vojaška kolona, ki se je vračala iz Kočevja prek Ribnice v Ljubljano. Ta se je čez dan pritajila v bližnji Goriči vasi in se v noči od nedelje na ponedeljek, v noči Majnikove smrti, " pretihotapila v trg". Beli Kozina pa pravi, da je domobrantska kolona v nedeljo ob belem dnevu šla skozi Ribnico in ga ni hotela vzeti v Ljubljano. Kolona je torej šla skozi Goričo vas v nedeljo podnevi in je nato podnevi prišla v Ribnico. Le v primeru, da se je en del te kolone pred vstopom v Ribnico skril v Goriči vasi in se v temi pretihotapil v Ribnico, bi lahko en vojak te kolone ustrelil Majnika.

Maležičeva druga vosovska verzija omenja 60 domobrancev, ki so v noči z nedelje na ponedeljek iz Kočevja prišli v Ribnico, ne omenja pa, da bi bili del preskrbovalne kolone. Pravi, da se je vse zgodilo približno ob štirih zjutraj in se tako glede ure

Županov pogled na: OKOLJE

V SEDMIH LETIH OČIŠČENIH KAR 64 DIVJIH ODLAGALIŠČ

Ljudje se vse premalo zavedamo vrednot okolja, v katerem živimo.

To postaja zaradi načina življenja, tehnologije in uporabe vse bolj obremenjeno. Nepredvidna ravnanja, posegi in odlaganja vsakovrstnih nepotrebnih dobrin imajo pogosto za posledico take spremembe ali celo poškodbe okolja, ki jih skorajda ni mogoče popraviti.

Dejstvo je, da se je Slovenija intenzivneje začela posvečati okoljskim problemom šele po osamosvojitvi leta 1991, ko smo si postavili EU kot politični in siceršnji cilj. Prav vsem nam je kmalu postalo jasno, da lahko računamo na vklopitev v to izjemno močno integracijo le, če bomo izpolnili izjemno ostra pravila in zahteve, ki jih morajo izpolnjevati vse njene članice. Za nikogar ni nobenih posebnih odpuškov in toleranc.

Leta in desetletja pred tem se je v Sloveniji posvečalo pozornost predvsem političnim dosežkom oblasti in razvoju industrije ter se v veliki meri zanemarilo področje ravnanja in upravljanja s prostorom, povsem pa se je zanemarilo področje ravnanja z gospodinjstvi, industrijskimi in drugimi odpadki in odplakami. Razmere v naši občini niso bistveno odstopale od razmer in stanja v Sloveniji, saj je bilo področje komunale na podobnem nivoju kot v drugih primerljivih občinah. Leta 1995 pa je Občina Ribnica zastavila precej zahteven program na področju ravnanja z odpadki in odpadno vodo, s čimer si je postavila temelje za nadaljnje korake in ravnanja. Najprej so bili sprejeti posodobljeni občinski predpisi, ki so ob upoštevanju stanja in ekonomske moči občine, gospodarstva in gospodinjstev določili naloge in obveznosti vseh, ki obremenjujejo okolje. Kljub temu, da so se že večkrat pojavili posamični pomisleki o pravilnosti in ustreznosti pristopa, pa se občani zavedajo, da problem okolja ni samo problem institucije-občine ali komunale, ampak naloga vseh, ki vsakodnevno proizvajamo nepotrebne in nezaželene viške. Neustrezno odlaganje gospodinjstev, industrijskih in drugih ostankov, ki so posledica bivanja in dela, torej človeške prisotnosti v prostoru, povzroča praviloma škodljive posledice že v okolju, kjer se nahajajo. Neurejena odlagališča in izpusti so lahko žarišča najrazličnejših bolezni, saj tu najdejo pogosto svoj življenjski prostor najrazličnejši nezaželeni spremljevalci človeka. Slej ko prej pa vsebina neurejenih odlagališč in izpustov prekomerno in s škodljivimi ter nevarnimi snovmi obremenijo površinske vode in celo podtalnico, ki naj bi bila najvarnejši vir pitne vode. Prav zaradi takih ravnanj marsikje že ugotavljajo, da so tudi globinski viri že precej oporečni, nekateri pa celo nevarni za vsakodnevno uporabo. Izvajanja programa urejanja okolja smo se lotili zelo celovito na obeh področjih - tako na področju ravnanja z odpadki kakor tudi na področju čiščenja odpadnih vod. Deponija na Mali gori počasi dobiva dokončno podobo. V skladu s projektom je izvršena sanacija prejšnjega divjega odla-

gališča, vgradili so se odplinjevalni jaški, s čimer je možnost samovžiga deponiranega materiala znatno zmanjšana. Vgrajeni so tudi lovlici izcednih vod, ki preprečujejo pronicanje odpadne in onesnažene vode v zemljinjo. Dokupljeno je bilo precej dodatnega zemljišča, kar zagotavlja možnost še okrog 20-letne varne uporabe. Vendar pa samo ureditev odlagališča ne bi bila zadostna, če se ne bi uvedli tudi spremenjenega načina zbiranja in transportiranja odpadkov. Že samo zamenjava velikih, odprtih kontejnerjev za manjše posode in nabava kamiona je povzročila, da se je opravila že prva selekcija odpadkov, saj se ni več odvažalo na deponijo velikih količin voluminoznih odpadkov, predvsem vejevja, slame, avtomobilskih školkj, kartonov... S tem se je zmanjšala količina odpadkov za okoli 40%. Posode so se večinoma porazdelile po naseljih, brskanje je skoraj izginito in bistveno se je izboljšala tudi urejenost zbiralnih platojev in posledično tudi naselij. Istočasno z zamenjavo posod - kontejnerjev pa so se postavile tudi posode za zbiranje stekla in papirja, tako da se izločata najpogostejši sestavini komunalnih odpadkov. Redno, vsak mesec, pa se po predvidenem planu izvaja tudi odvoz kosovnega odpada, organizirano pa je tudi odvažanje zapuščenih avtomobilov, ki zaradi nevestnih zadnjih lastnikov ponavadi "okrasijo" lepo Ribniško dolino. Je pa potrebno posebej pohvaliti predvsem gasilska društva, ki so v 7 letih (od leta 1995) odstranila kar 64 večjih divjih odlagališč. Ta so se razprostirala na skoraj 10 ha travniških in gozdnih površin, nekatera so bila celo v varovalnem pasu vodnih zajetij. Da se je resnično premaknilo, se vidi tudi po tem, da skoraj ni več opaziti stalnih spremljevalcev odlagališč, ki so pretekla leta taborili v gozdu okrog deponije in ogrožali prebivalce Ribnice. Redno, vsako leto, se investira v dograditev kanalizacijskega omrežja. V nekaj letih se je na čistilno napravo priključilo objekte na Opekarski, Gorenjski in Šeškovi ulici ter Prijateljev trg. Letos se bo na čistilni napravi prigradil kompaktor oziroma zgoščevalnik blata. Se pa zavedamo, da bodo prav na področju zbiranja in čiščenja odpadnih vod potrebni največji napor, saj so na tem komunalnem področju potrebe največje, posledice neprimernih ravnanj pa najhitreje opazne. Vendar je prav za te posege najtežje pridobiti soglasja lastnikov, zato ne moremo zaključiti nekaterih upravnih postopkov in začeti z gradnjo.

Zavedam se, da vsako leto lahko naredimo in uresničimo le del pričakovanih občanov. Vendar pa sem prepričan, da smo pripravili dober, celovit program komunalnih investicij, ki ste ga mnogi podprli in ga aktivno pomagajte tudi uresničevati. Le s podporo in sodelovanjem je možno napraviti opazne korake. Kljub občasnim negotovanjem in kritikam nekaterih posameznikov, ki na reševanje teh problemov gledajo bolj s teoretične in nepraktične strani, smo naredili pomembne izboljšave na področju urejanja in varovanja okolja, zagotovo take, ki so v skladu s sodobnimi zahtevami na teh dveh področjih. Morda smo pričakovali še več, vendar se desetletnih zamud ne da na hitro nadomestiti. Vendar pa je pomembno, da se problem rešuje načrtno in organizirano, da se je veliko občanov vklopilo v reševanje ekoloških bremen in prispevalo k bolj urejeni podobi naše doline.

Jože Tanko, župan

Majnikove smrti približuje verziji belega Kozine, ki trdi, da je prišlo do streljanja med partizani in domobranci pred šesto mašo zjutraj. Avtorju 2. vosovske verzije je vse znano, on ve, da je Majnika ubil podnarednik Šalehar ali Šalihar iz Št. Ruperta, saj mu je mladi partizan Stane Jeriha, vojaški dezerter, ki je od partizanov prebežal k domobrancem, povedal, da mu je Šalehar povedal, da je moral s 60 domobranci tisto noč iz Kočevja v Ribnico in je ustrelil v temi nekoga, ki se na klic "Stoj!" ni ustavlil. Maležič ne pove, zakaj so domobranci prišli v Ribnico. Beli Kozina pa ve, zakaj so domobranci prišli tisto noč v Ribnico: ker so imeli partizani poseben sestanek v trgu. V angleški izdaji opisuje srečanje med partizani in domobranci kot kratko, a silovito divjo bitko, v slovenski izdaji pa opusti take močne izraze. V obeh izdajah pa pravi, da je kot rezultat tega streljanja padlo kar nekaj partizanov, med njimi Tone Majnik, ne omenja pa, da bi padel kakšen domobranec. Nobena od drugih verzij pa ne omenja bitke in več mrtvih, ne pri dr. Oražemov pregledu mrtvega Majnika, ne pri omembi pogreba in ne pri omembi žalovanja za mrtvim Majnikom. Tudi v mrliški knjigi ni nobenega sledu o drugih mrtvih borcih. Pri sklicevanju na belega Kozino obe vosovski verziji povsem ignorirata te druge postreljene partizane in tudi Knol govori o enem samem mrtvecu.

Velika nejasnost v verziji belega Kozine pa je tudi, kdaj se je sploh dogodek zgodil. V nedeljo, 21. novembra, belega Kozine niso vzeli v Ljubljano, v ponedeljek, 22. novembra, je dobil od doma klobase in dobre novice (op. T.R.: Majnik je bil takrat že mrtev), zatem ga je nekega jutra prebudilo streljanje pred šesto mašo. Beli Kozina postavlja Majnikovo smrt na tisto jutro, ko so ga domobranci iz Ljubljane na poti v Kočevje vzeli s sabo v Kočevje, ne pove pa točno, kdaj je to bilo. Verjetno proti koncu tedna, saj so se ob nedeljah vračali v Ljubljano.

Knolova izjava (o kateri pravi Knol, da je izjava rdečega Kozine) se ujema v kraju, času in opisu dogodka z izjavo rdečega Kozine. Razhaja se le v povzročitelju in v manj relevantnih okoliščinah, in sicer kaj so pred dogodkom Majnik in spremljevalci počenjali v Ribnici. Knol trdi, da mu je rdeči Kozina povedal, da so se ga napili v gostilni Pri Pildarčku. Rdeči Kozina v objavljeni verziji v Delu pa pravi, da so skupaj obiskali prijateljske hiše in se potem ločili blizu kraja, kjer je bil Majnik ubit, t.j. blizu Pildarčka. Knol trdi, da Majnik ni mogel biti namenjen k Vinku Miheliču - kot piše rdeči Kozina - ker Miheliča novembra 1943 ni bilo doma, ampak je bil v konfinaciji. Oba, Knol in rdeči Kozina, pravita, da je prišlo do streljanja takoj potem, ko so se ločili, in to do streljanja iz enega kosa orožja, Knol govori o rafalu, rdeči Kozina pa o enem strelu. Mrliška knjiga (= dr. Oražem) navaja kot vzrok smrti "prestrel prsi in trebuha". To dopušča eno ali dve rani. Maležič govori o dveh streljih, Knol pa pravi, da mu je dr. Oražem omenil eno strelno rano. Nato - razlaga rdeči Kozina - je eden od štirih partizanov oddal rafal in so zbežali čez most v svojo bazo. Knol trdi, da je vse zgodilo v nočnih urah in rdeči Kozina pravi, da so pozno ponoči prišli v svojo bazo Kot.

Nadaljevanje sledi

PROBLEMATIKA GLEDE NAMESTITVE ROMOV

Ugotavlja se, da se pripravlja napeljava vode v romsko naselje v Lepovčah, ki stoji na lokaciji, opredeljeni kot industrijska cona, ter preselitev vseh naseljenih Romov v okolici Ribnice na eno mesto - Lepovčce. Na razširjeni seji krajanov Lepovč, ki je bila 11. februarja, je prišlo do velikega nezadovoljstva, ker se volja krajanov ne upošteva. Po peticiji krajanov Lepovč, ki je bila v mesecu oktobru poslana županu Ribnice, se ugotavlja, da je zadeva še slabša, kar zadeva hrup, onesnaževanje, nadlegovanje in napadanje otrok in starejših občanov. Iz zanesljivih virov se je izvedelo, da se je povečalo število Romov, ker so prišli iz drugih občin. Nadzora nad njimi nima niti občina, niti policija, niti socialna služba. Vsako prehajanje iz enega njihovega tabora in v drugi tabor spremlja krdelo psov, ki niso veterinarsko pregledani niti cepljeni. Ti prav tako napadajo in ogrožajo otroke in starejše občane. Ogroženi smo prebivalci Lepovč, in ne Romi. Na odgovor župana, da smo vsi enaki pred zakonom, menimo, da to ni res, ker nas občina (kot javna institucija) ni obvestila o namerah koncentracije Romov na našem območju. Zahteva razširjene seje krajanov Lepovč pa je, da se vse Rome, ki prebivajo na tem območju, umakne. To zahtevamo vsi krajanje Lepovč, sicer bomo s to problematiko seznanili širšo slovensko javnost, kar pa ne bo v ponos občini Ribnica.

Krajanje Lepovč

JAVNI RAZPIS ZA POPIS PREBIVALSTVA

V javnem razpisu, objavljenem v sredstvih javnega obveščanja (Delo, 5. januarja) za popis prebivalstva, je bila možna prijava do 11. januarja. V jutranjem programu Radia Slovenija je bilo še isti dan povabilo državljanom k možni prijavi in pojasnilo, da imajo državljanje za višjo izobrazbo prednost in se lahko prijavijo za območne inštruktorje in popisovalce.

Prijavila sem se na razpis, a ker nisem bita izbrana, sem se na Upravni enoti Ribnica pozanimala za kriterije pri izbiri kandidatov za območne inštruktorje. Predložen mi je bil dokument z opozorilom na Zakon o tajnosti podatkov. Kljub temu sem ugotovila nekaj dejstev (podatkov), na podlagi katerih se oglašam javnosti. Javni razpisi za javni denar in popis je taka zadeva - je zelo javna zadeva in ne more imeti nikakršne "varovalke" o tajnosti podatkov. Zato postavljam predsedniku popisne komisije inž. Banovcu in drugim vodilnim funkcionarjem, uslužbenecem naslednja vprašanja:

- Ali je javno pravna država tudi pravična država? Ali je pravično (da navedem še pošteno, etično, moralno...), da imajo ožji sorodniki in prijatelji vodilnih javnih uslužbenec prednost pri izbiri? Honorar za inštruktorje 120.000 SIT in 70.000 SIT za popisovalce je kar dober motiv za to.
- Ali je naša država tudi socialna, kakor jo opredeljuje ustava? "Republika Slovenija je pravna in socialna država". Ali je socialno pravično, da imajo tisti, ki so že zaposleni v javnih službah (vsi, ki so plačani iz proračuna), prednost pri izbiri? Njihovi dohodki namreč itak presegajo dohodek večine drugih državljanov.
- Kdo je torej odločal in nadziral izbor kandidatov tega razpisa? Ali je to samo slučajna javnost, kot sem jaz, ki je sicer brez teže? Ali je to Upravna enota, kar v praksi pomeni vodilni uslužbenec(i)?
- Kaj pomeni torej javni razpis, katerega rezultati so tajni podatki?

Ta javni razpis in vrsta drugih javnih zadev so javne, tudi oblast je javna; saj že sama beseda pove vse. Apeliram na javnost, naj ima budno oko nad javnimi zadevami. Demokratične spremembe, spremembe za poštenost, socialno pravičnost, uvidenost bodo uresničene šele takrat, ko bo vsak državljan, državljanica pogumno spraševal (-a) oblast o javnih zadevah in zahteval (a) rezultate.

S. Hitij Hočevar, Ribnica

OPOZICIJA IN DEMOKRACIJA V ZATONU ?

V zadnjem času skoraj dnevno poslušamo ugotovitve in skrbi o tem, da opozicije praktično nimamo, da opozicije ni slišati, ni je čutiti, da je preglasovana, da je neprepoznava... Pogosto to zveni kot očitek maloštevilni opoziciji iz vrst SDS in Nsi, to je koaliciji Slovenija. Ve se, vselej se ve, da je brez kritične in glasne opozicije demokracija "rahična in hitro pokvarljiva", njena oblast pa postane samovoljna, arogantna in nekritična. Rezultati vladanja so manj kvalitetni in dražji. To običajno najbolj občutijo socialno povprečni in šibki državljanje. To se je vedelo tudi v volilnem letu 2000, tudi pred volitvami. Vendar tedaj preprosti volivci nismo slišali svaril ne stroke, ne vodečih kolumnistov, ne vodečih top-politikov, kaj nas lahko doleti. Tedaj je bilo pomembno samo, da se odvrne "nevarnost" večinskega volilnega sistema. Ta bi namreč zožil pestrost parlamentarnih strank, povečal odgovornost do volivcev, zahteval polaganje računov in povečal zamenljivost politikov. Zmagala pa je "slast do oblasti", to je, ostati in biti zraven, pri koritu namreč.

Da še nismo zreli, da ni ustrezne politične kulture, je bil najpogostejši argument. Kdo ni bil zrel, kdo ni bil zadosti kulturen, volivci ali politiki, pa ostaja neodgovorjeno vprašanje. Odgovor je sicer znan, le da je zanj potrebna kultura odgovornosti. In kje manjka odgovornosti, zgoraj ali spodaj? Običajno zgoraj in seveda tudi spodaj! Varuhov demokracije jeseni 2000 ni nič motilo, da je šla v pozicijo stranka, ki je na zadnjih volitvah najbolj zgubila. Njeni voditelji, ki jim volivci niso zaupali, in na volitvah niso bili izvoljeni, pa so postali celo ugledni člani vlade in skrbniki pravosodja-demokracije. Mandat si pač "zlobiraš" med najbolj drznimi, volitve pa so le velika igra in ne tekma za to, kdo bo smel vladati. Za prešibko opozicijo in rahično demokracijo zato ne more biti kriva maloštevilna opozicija.

Za kvaliteto demokracije je odgovorna pozicijska večina in tisti volivci, ki so ji zaupali mandat. Opozicija je ogledalo oblasti, če je majhno, malo pokaže. Res pa je, da velika samovšečnost ne rabi velikega ogledala!

Franc Mihič, Ribnica

VAM, MLADIM MOTORISTOM!

Bliži se pomlad in ni daleč čas, ko se bodo na naših cestah pojavili prvi motoristi. Z njimi se bodo začele na naših cestah divje dirke, posebno priljubljene na relaciji Ribnica - Nemška vas in še dalje. Zvok motorjev bo slišati že od Jasnice, na žalost vseh, ki prebivamo ob cesti. To norenje se bo začelo vsak dan po tretji uri popoldne in se nadaljevalo pozno v noč, najhuje pa ob sobotah in nedeljah.

To, kar počnejo nekateri motoristi, presega vse meje dobrega okusa in varnosti v cestnem prometu, posebej pa še športne morale. Že nekaj let se ponavlja motorno-dirkalna morija in motoristi so s ceste, ki naj bi služila vsem državljanom, napravili dirkalne

steze. Vzeli so nam ceste in mir. Motoristi! Vrnite nam to, kar ste nam vzeli, in se obnašajte tako, kot velevalo predpisi in po svoji vesti, če je sploh še kaj imate. Cesta naj postane to, za kar je zgrajena, da bo vsem služila tako, da bi bili vsi zadovoljni. To, da pri hitrosti 120 km/h vozite stoje na motorju z dvignjenimi rokami ali da pri isti hitrosti vijugate med osebnimi avtomobili, verjemite, ni nobeno junaštvo, temveč čista norost brez meja in odgovornosti.

Pri vseh teh vožnjah imejte na umu, da imajo vaši motorji izpušne cevi zato, da vozite čim tišje in ne zato, da z odprtimi glušniki norite po cestah in plašite starejše ljudi, otroke in živali. Tudi policija bi morala napraviti red, manj kontrole nad že tako umirjenimi vozniki, ki jih ustavljajo zaradi majhnega prekrška v hitrosti, neprizganih luči ali neprivezane gasu (kar se rado dogaja pri starejših voznikih), medtem pa z dvakrat preseženo hitrostjo divjajo ne tuji, ampak domači motoristi mimo kontrol. Zanimivo je tudi, da divjanje popusti, kadar je na cesti kontrola, ko pa se ta umakne, se divjanje nadaljuje. Policija bi morala najti način, kako v tem napraviti red. Verjemite, da se da.

Če boste ugodili moji prošnji, ki se ji pridružujejo vsi živeči ob cesti, ne bo toliko nesreč in smrti, kot jih je bilo v lanskem letu prav med motoristi. Še eno prošnje imam in tej se pridružujejo tudi moji prijatelji in znanci, velja pa za avtomobiliste. Ko se vozite, imejte radio naravnano toliko glasno, da ga slišite sami, ne pa, da nas razbijanje vašega radia zbuja sredi najlepšega spanca. Verjemite nam, da nas ne zanima vaša muzika in da imamo radi tudi s te plati mir. Motoristi in policisti, prosimo vas: "Vrnite nam naše ceste!"

J. M., Goriča vas

OH, TI PUST...

Ker je bilo o Pustu že kar nekaj napisanega, bi rada kot maskara - udeleženka pusta, napisala nekaj svojih misli. Da ni bilo sprevoda, smo se sprijaznili. Ampak ples v maskah na pustno soboto pa je bil zame pravo razočaranje. Ob 22. uri sem vstopila, seveda našemljena v pustno šemo, v Športni center. Doživela prvi šok.

Ker je bil organizator Pustno društvo Ribnica, sem pričakovala, da bodo karte prodajale prijazne pustne šeme, pa so bili organizatorji oblečeni čisto vsakdanje. V redu, niso vsi za pusta, pa sem to še tolerirala. Ampak, ko sem stopila na prizorišče plesa, sem se pa skoraj obrnila in odšla domov. Dvorana je bila osvetljena, kot da bi prišla na tekmo, ne pa na ples v maskah. Ker pa so Čuki moja priljubljena skupina, sem vztrajala.

V množici mask sem videla kar nekaj izvirnih mask. Zanimalo me je, če bodo moji favoriti dobili nagrade. Najavili so izbor mask. In potem šok. Nagrade so dobile le skupinske maske. Ali je to mogoče? Pa tudi kakšne nagrade so dobili! Nad tem se je pa treba zamisliti. Vem le, da so dobili za tretje mesto 10.000 SIT - preverjena informacija. Kaj ni to sramotno? Tu bi pa komisijo vprašala, na kaj so bili pozorni pri izboru. Na idejo in na izvirnost? Ali ne prepoznajo doma narejena maske in kupljenih dresov? In kje je bil kak kulturni program? Ker rada plešem, sem seveda vztrajala do konca. Tako nisem zamudila niti pretepa. Ko pa sem odhajala ven, sem pa odšla v družbi spremljevalca, kajti tudi pred Športnim centrom je bilo pestro. Le kje je bila varnostna služba? Pa še nekaj: vstopnina je bila 1.300 SIT, tudi za maske, obiskovalcev pa je bilo po moji oceni čez 1000.

In za konec: takega plesa in pusta, ne, hvala!

Karin Kočevar, Ribnica

NEPOTREBNO GASILSTVO?

Začnemo gasilsko predkongresno leto in pred nami je še ogromno dela, da bomo uresničili le nekaj zahtev in sklepov prejšnjega kongresa. Rad bi javnosti povedal nekaj lastnih ugotovitev, ki so se mi porodile ob doživljanju praktičnega dela v gasilski organizaciji.

1. Zagotavljanje požarne varnosti zagotavljajo lokalne skupnosti s pogodbo, bodisi s podpisom pogodbe s posameznim prostovoljnim gasilskim društvom bodisi s povezovalnim členom gasilske zveze.
2. Zakon o varstvu pred požarom razčlenjuje delo gasilcev na več dejavnosti, tako na področju načrtovanja meril prostorskega planiranja, študijah požarne varnosti itd.
3. Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami govori o varstvu ljudi, premoženja itd.
4. Zakon o gasilstvu predpisuje naloge lokalne skupnosti pri izvajanju požarne varnosti, opremljanju gasilskih enot, pri izobraževanju gasilskega kadra itd.
5. Niz zakonskih podzakonov in uredb urejuje izvajanje aktivnosti za zagotavljanje varstva pred požarom, pred naravnimi nesrečami, pred ekološkimi nesrečami itd.

Zakaj sem vam podal teh pet točk za glodanje? Ne za glodanje, temveč za v razmislek. Večina občanov ne ve, kaj se na tem področju dogaja,

moram priznati, da tega ne pozna niti marsikateri gasilski funkcionar.

Sredstva za redno delo gasilskih enot mora po zakonu zagotavljati lokalna skupnost z določenim odstotkom sredstev svojega proračuna. Ta višina je zakonsko urejena. Koliko jo v naši lokalni skupnosti upoštevamo, pove podatek, da je vozni park gasilskih društev v naši občini star, in v poprečju nad 10 let, torej nismo v zadnjih letih storili skoraj ničesar. Ne bom rekel, da čisto nič, nekaj je bilo novih vozil, pa še vedno dosti manj, kot bi jih lahko bilo, če bi se gasilcem namenilo toliko sredstev, kot jih ZAITEVA zakon.

Merila za ureditev kategorizacije vozil in opreme so bila sprejeta pred tremi leti in ta merila tudi navajajo 10-letni rok za uskladitev vse gasilske opreme in tehnike z evropsko normo in standardom DIN. Torej ima naša lokalna skupnost še celih 7 let časa, da za zagotavljanje požarne varnosti stori NEMOGOČE - opremiti gasilska društva z osebno in skupno opremo, z vozili po veljavni kategorizaciji. Upam, da se odgovorni v naši lokalni skupnosti tega zavedajo, in da se bo v teh 7 letih zgodilo NEMOGOČE.

Kar je zamujenega v zadnjih 15 letih, bo zelo težko popraviti oziroma postaviti v merila zakona. Brez podpore podjetij in drugih vpletenih, kot je zavarovalnica itd., bo težko zagotoviti silne milijonske zneske.

Posebno poglavje zavzema v tem prostoru izvajanje požarne varnosti z zadostnim številom prostovoljcev, ki so pripravljene ljudem priskočiti na pomoč. No, pa tudi tu se je v naši lokalni skup-

nosti zataknilo.

Člani gasilske organizacije - prostovoljci morajo dati svoj lastni dopust, če se hočejo izobraževati, ne zase, za morebitno pomoč krajanom v nesreči. Na tem področju ni narejeno skoraj nič.

Potem pa se sprašujemo: kdo bo povrnil škodo, če mi zgori hiša? Ja, gasilci, saj so plačani za to! Ne, dragi prijatelji, to škodo bo morala povrniti OBČINA, in sicer iz proračuna, v katerega vsakdo nekaj prispeva.

Kdo bo nosil odgovornost, če se nekemu gasilcu kaj zgodi pri intervenciji? Ja, poveljnik vendar! Ne, dragi prijatelji, najprej je treba temu gasilcu zagotoviti pogoje za njegovo delo, omogočiti mu znanje, nuditi še marsikaj, kar je v zakonih in ustavi napisano.

Razmislek je odveč - v Ribnici nimamo požarov, nimamo drugih nesreč, v Ribnici nimamo NIČ, pa vendar - ta NIČ nas veliko stane, še veliko več pa nas bo stalo dolgoletno spanje na tem področju, če se bo takšno mišljenje nadaljevalo. Upam, da nisem s tem razmišljanjem nikogar užalil.

To razmišljanje je moje osebno, pa vendar mišljenje, ki se je zelo poglobilo preko dela in lastnega samoizobraževanja. Razmislite tudi vi vsi, ki ste odgovorni, vsi mi, ki zagotavljamo tovrstno varnost.

Vsakdo dela rad, ko ve, da bo imel nekaj od tega dela, razen gasilca, ki dela zastonj, nima nič od tega, a na čigar hrbtu se zlomi marsikateri kol.

Janez Puželj ml.

BIO ali NE BIO prehrana

GENSKO SPREMENJENA HRANA - NE HVALA !

Dobiček, egoizem, denar. Kadar se te tri stvari postavijo kot prioriteta, kot cilj, potem se na področju kmetijstva zgodi BSE, potem se zgodijo gensko spremenjeni organizmi (GSO). Seveda je ekonomski vidik kmetijskega gospodarstva zelo pomemben, ne more pa biti postavljen nad kategorijo ekološkega, sonaravnega, nad tisto, kar je v mejah naravnega. Tako kot ni naravno, da krmimo rastlinojede z mesom (celo z mesom iste vrste), tako ni naravno in je nesprejemljivo, da gene ene vrste vsadijo v drugo vrsto. Zadnje čase smo v medijih zasledili, kako znanstveniki poskušajo gen za tvorjenje pajčevine od določene vrste pajka vnesti v kozo, ki bi potem dajala volno s takšnimi lastnostmi.

Kaj genska tehnika sploh pomeni?

Genska tehnika spreminja organizme tako, da prenaša gene med popolnoma različnimi vrstami organizmov. Tako npr. vgrajujejo lastnosti bakterij v rastline, iz človeka v bakterije, lastnosti človeka prenašajo v živali, lastnosti živali v rastline, skratka dovolijo si mešati lastnosti vsega živega. Tega z metodami klasičnega zlahtnjenja ni bilo mogoče doseči. Ker je genska tehnika povezana z velikimi stroški, imamo za zdaj GSO le pri kulturnih rastlinah, kot so koruza, pšenica, ječmen, rž, soja,

bombaž, ogrščica...

Prva gensko spremenjena poljščina je bila soja. Cilj gensko tehničnih sprememb je bil vzgojiti sojo, odporno na herbicid, ki sicer uniči vse rastline. Herbicid Roundup so kmetje v ZDA uporabljali kot totalni herbicid. Zaradi dolgoletne uporabe so nanj postale odporne določene vrste bakterij. Ko so znanstveniki to ugotovili, so hoteli to lastnost, t.j. odpornost na herbicid, prenesti na kulturne rastline, kar jim je z velikimi stroški in kompliciranimi postopki tudi uspelo.

Odpornost proti herbicidom ostaja tudi pri naslednjih generacijah - je dedna in se prenaša z opravevanjem tudi na sorodne rastline v okolju. Kemični koncerni v Ameriki so to pridobitev zaščitili s patentom in začeli na veliko tržiti tako s prodajo gensko spremenjenega semena kot tudi s herbicidom, na katerega je rastlina odporna. Tako je tamkajšnje pridelovalce postavila v popolno odvisnost, saj so kmetje zavezani, da vsako leto kupujejo od njih semena in herbicide.

Kakšne so posledice pridelovanja gensko spremenjene hrane ?

1. Kmetje, ki gojijo gensko spremenjeno hrano, ogrožajo obstoj tistih, ki v svojih pridelkih nočejo GSO, zato prihaja do medsebojnih tožb.
2. Tudi na te herbicide postajajo določeni pleveli odporni, tako da je genski inženiring ujet v začaran krog.
3. Kmetje, ki pridelujejo tako hrano, izgubljajo tako domače kot tuje trge (osveščenost potrošnikov).
4. O posledicah, ki jih povzročata uživanje gensko

spremenjene hrane, je danes težko govoriti. Poznavalci trdijo, da bo uživanje takšne hrane povzročilo znatno poslabšanje zdravja ljudi čez 20 do 30 let. Dejstvo je, da je tudi na našem trgu prisotna takšna hrana. Z veliko verjetnostjo lahko trdimo, da je lecitin, pridobljen iz soje, v raznih slaščicah takšnega izvora, rastlinske maščobe v margarinah, tudi sončnično olje. Takšne sestavine in proizvode Slovenija uvaža in Zveza potrošnikov Slovenije je že opozarjala na pravice potrošnikov, da bi morali biti obveščeni o tem, ali neko živilo vsebuje GSO .

5. Pridelava GSO za zdaj ostaja še v Ameriki. Vendar moramo že sedaj razmišljati o posledicah, če bi takšna tehnologija prdrla v naše kraje. Uvedba GSO bi resno ogrozila obstoj domačih sort kulturnih rastlin. Kaj to pomeni za genetsko in biotsko pestrost, ni potrebno posebej razglabljati. Uporaba takšne tehnologije bi povzročila še večjo obremenitev okolja s herbicidi, ostanki letih se zagotovo nahajajo tudi v pridelkih.

Po vsem tem se moramo vprašati: ali je to res prava pot in kam nas pelje?

Če se bo razvoj genske tehnike nadaljeval, bomo imeli v rastline vgrajene lastnosti, o katerih bomo šele kasneje ugotovili, kakšna škoda je bila narejena, ko se bo ta nekontrolirano širila na divje rastline. O ekološkem ravnovesju pa tako ali tako vemo še zelo zelo malo. Obstaja seveda tudi nevarnost, da iz gensko tehničnih laboratorijev stvari uidejo v naravo in človek šele kasneje ugotovi, kako ogromno škodo je s tem naredil (kot je primer z varoo pri čebelah ali AIDS-a pri človeku). **Kako debela je še veja, na kateri sedimo, a si jo tako smelo žagamo? Koliko časa bo še vzdržala?**

Andrej Andoljšek

Vir: Dr. Bertold Heyden, Genska tehnika, predavanje

PREŠERNOVCI PREŠERNI PRED PREŠERNOVIM DNEM

Dan pred kulturnim praznikom je že dan, ki prinaša neko kulturno vznesenost, ki je med letom ni toliko čutili, povrh vsega pa je bil tokrat to še dan šole v Ribnici. Pa so se tako v njej zbrali predstavniki šol in učenci iz idiličnega in kulturno obarvanega prekmurskega mesta Črenšovcev, štajerskega Maribora in Prešernovega Kranja, zakaj vse prepleta ista nit in združuje isti prešerni in prešernovski duh. Štiri slovenske šole nosijo ime po našem znamenitem poetu, in zato so se 1. decembra 2000 na ustanovnem srečanju dogovorile, da to stično točko negujejo. Vsako leto, zdaj že kar dvakrat letno, se srečujejo in družijo na eni izmed naštetih šol. To je vsekakor priložnost, da si ravnatelji med obiskom na šoli, v pogovoru z vodji aktivov in med ogledom šolskih in obšolskih dejavnosti izmenjajo izkušnje. Sproščenost takrat prežene formalnost in marsikdo od gostov ugotovi, da še nikoli ni stopil na ta, tudi ribniška tla, in mu je zato "spoznavanje narave in družbe" v toliko večje veselje. Ribniški osnovnošolci, ki obiskujejo eno najstarejših in največjih šol (1023 učencev) na Slovenskem, so ravnateljem in vrstnikom seveda imeli kaj pokazati: posebej za goste je bil prirejen sejem v dvorani TVD Partizan, kjer so naši mojstri prikazali domačo obrt, vmes so se ponujale še sladke dobrote gospodinjskega krožka in bila opazna prizadevanja turističnega podmladka na OŠ. Presenetil je ansambel, ki igra na izvorna glasbila, navdušila pa dolenjevaška mlada folklor. Neizbežen je bil tudi ogled najpomembnejših znamenitosti doline, nakar so se šole srečale še na popoldanski prireditvi, kjer so ribniški šolski gledališčniki pred povsem nabito polno dvorano Ideal uprizorili smeha polno igro. Zamišljajte si, da pride ljubljanska srajca v šegavo dolino...kaj vse ji lahko pripravijo nabiti domačini. Seveda so jo o marsičem podučili, občinstvo pa je planilo v krohob (preverjeno) iskrivih vložkih. Še pomnite iskrive Nazaj v planinski raj, ali one, ko žlahta, nič hudega sluteč, v juhi poje pepel pokojnega strica iz Amerike! Pa videli smo še en nov špas:

Fotografiji 1. in 2. AP, fotografija 3. Milan Čirovič

kako so ribniške brihtne glave s hrbiti premikale stene domače cerkve, da bi jo povečale in ob tem smo slišali vse resnice o tem rodu, vklenjenem v "solzno dolino". Celotna prireditev, ki si je nadela ime Široka usta, je bila naravnana na humornost, ki jo vsaka izmed gostujočih šol in regij premore v svojih običajih in navadah. Štajerci so se toliko presmejali na račun obrednega pitja svoje vinske kapljice, da vsega dobrega o sebi zaradi navala smeha še povedati niso mogli. Vsakdo pa je "gučal" v svojem narečju, zaradi česar je izvirnost vsega prikazanega povsem izpolnila svoje poslanstvo do te mere, da se je vsak od navzočih zavedel, koliko vrednega hrani naš narod in kako zlati znajo biti ti naši otroci! Pa tudi, kako dobrodošla znajo biti takšna medregijska srečanja, saj bogatijo spoznanja in vedenja. Kljub vsemu bi jih bilo potrebno po mnenju ravnatelja iz Črenšovcev še nadgraditi, s tem da bi se občasno srečevali strokovnjaki s posameznih področij, bodisi slavisti, športniki, naravoslovci ipd. Ribnico, ki se postopno že pripravlja na uvedbo devetletke, je tudi opozoril, da je le-ta velik zalogaj, s katerim se njihova šola ubada že drugo leto. Kranjska šola pa je ravnatelje spodbudila k uresničitvi ideje, da bi prešernovske šole poskušale pomagati beograjski šoli, ki tudi nosi Prešernovo ime. Lanskega decembra so se namreč odzvali povabilu in si ogledali vzorčen primer stanja jugoslovanskega šolstva na tamkajšnji šoli, kjer je vse, kar je pri nas elementarno, pri njih luksuzna različica. Od tega, da ne poznajo grafoskopa in skoparijo s kredami, da jih čim kasneje zmanjka. Zato je kranjski ravnatelj predlagal, da se "prešernovci" združijo in poskušajo po svojih močeh pomagati še bolj ubogim od sebe. Mariborčani pa so obljubili, da bodo za prihodnje srečanje, katerega organizator so, priredili športno tekmovalne učencev, medtem ko naj bi se učitelji razigrali v bolj družabnih igrah.

A. Pahljce

Veseli pustni dnevi potrkali na glasbena vrata

Norčave maske bodo 11. februarja priredile koncert, je pisalo na vabilu. Ampak so ga res! In to takšnega, da se je o njem govorilo še in še. Bil je naravnost imeniten, čeprav sproščen in igriv. Program je bil dovršen in domiseln, zakaj za napako pri igranju je nespretnoza zadela celo puščica. Nad prireditvijo so bili obiskovalci, ki se v dvorano GŠ zaradi številčnosti skorajda niso mogli več zriniti, navdušeni. S takim žarom je znal vsak pripovedovati, kaj vse so ugledale njegove oči, tudi učitelj Glasbene šole, ki so vsi po vrsti ponazarjali tiste velike, sočne, sladke, mhmhm...sadeže. Pa pisana družina učencev... Kapo doll je bila tudi ena izmed ocen zadovoljnega poslušalstva.

AP
Foto Marko Kos

ZADOSTI PROSTEGA ČASA, TODA

ALI JE KAKOVOSTEN?

V veliki dvorani državnega zbora se je 21. februarja odvil 12. nacionalni otroški parlament, tokrat na temo: Moj prosti čas. Na nacionalnem otroškem parlamentu je pod mentorstvom koordinatorke za Dolenjsko regijo Vladke Škof sodelovalo tudi sedem predstavnikov z Dolenjske.

91 mladih parlamentarcev so pozdravili in jim predstavili uresničevanje sklepov 11. nacionalnega otroškega parlamenta: predsednik Zveze prijateljev mladine Slovenije Franc Hočvar, predsednik DZ Borut Pahor, ministrica za šolstvo dr. Lucija Čok, minister za zunanje zadeve prof. dr. Dimitrij Rupel, minister za okolje in prostor mag. Janez Kopač, minister za zdravstvo prof. dr. Dušan Keber in varuh človekovih pravic Matjaž Hanžek.

Predsednik DZ Borut Pahor s predstavniki Dolenjske regije.

Sledila je živahna razprava, v kateri so delegati ugotovili, da imajo otroci dovolj prostega časa, nimajo pa vsi enakih možnosti, da bi ga preživljali enako kakovostno. Ugotovili so, da na način preživljanja prostega časa v preveliki meri vplivajo starši in šola, manj pa otroci sami.

Predstavniki otrok so opozorili tudi na dejstvo, da otrokom primanjkuje ustreznih prostorov za kakovostno, varno, ustvarjalno in zdravo preživljanje prostega časa.

Otroci so tako izrazili zahteve po ustreznih prostorih in površinah za preživljanje prostega časa, po nižjih cenah članarin in vstopnin za kino predstave, prireditve in plese, po denarni pomoči za nadarjene otroke iz revnih družin, po večji svobodi pri izbiri načinov za preživljanje prostega časa, po varuhu otrokovih pravic na šolah, po cenovno bolj dostopnih lokalnih prevozih otrok v mesta, po večji in vsesplošni informiranosti.

Otroški parlamentarci so zahtevali tudi sprotno preverjanje uresničevanja sklepov otroških parlamentov, za kar so izvolili po enega predstavnika iz vsake regije.

V okviru 12. nacionalnega otroškega parlamenta je potekala tudi predstavitev in izbor predstavnika, ki bo Slovenijo zastopal na Svetovnem otroškem parlamentu. Za to pomembno nalogo je bil izbran Anžej Dežan iz Celja.

Mladi parlamentarci so kot temo za prihodnji nacionalni otroški parlament izglasovali temo: "Zloraba, nasilje in nestrpnost med mladimi in nad njimi."

Prispevek pripravila:

Nika Halas, učenka 8. r.

OŠ Dr. Franceta Prešerna v Ribnici

PUSTNA DELAVNICA

Pustno delavnico smo imeli kar v razredu 1. b. Zbrali smo se 5. februarja letos ob 16h. Otroci so že prejšnje dni pridno prinašali od doma najrazličnejše materiale od barvastih listov, trakcev, gumbov, škatlic, balonov ... Izdelovali smo maske. Nastale so na balonih, papirnatih vrečkah, papirnatih krožničkih in domišljajske maske. Ob našem vztrajnem delu je razred kmalu postal pustno obarvan. Pa ne samo razred, tudi njegovo predverje, saj sta tam nastali prav zanimivi maski, dva velika robota. Drugi dan so se otroci o tem pogovarjali pri pouku in napisali prav zanimive vtise.

DAVID

Na delavnici smo delali pustne maske. Naredili smo tudi robota za pust. Z nami so bili tudi starši. Bilo nas je veliko. Razred smo okrasili z maskami.

BETI

1.b je imel pustno ustvarjalno delavnico. Naredili smo robota, maske za na oči, maske na papirnatih vrečkah in maske na krožničkih. Oblekli smo balone in naredili ogrinjalo za Supermena. Z mamico sva se imeli zelo lepo.

TAJDA

Naredila sem čarovnico strašnega straha, deklico s kitkami, fanta s klobukom in tudi enega strička.

ANA

Imeli smo se dobro in smo delali različne maske na napihnjene balone. Delali smo še robota in jedli bonbone.

TJAŠA

Z menoj sta bili mami in sestra Nastja. Na delavnici sem delala zajčka in zvezdico. Malo mi je pomagala mami. Naredila sem tudi masko na balonu. Bilo je zelo lepo. Zelo sem se zabavala. Čas je hitro minil.

MAKS

Delali smo različne maske in velikanskega robota. Jaz in Goran sva delala maske iz balonov in s

papirnatih vrečk. Mami mi je pomagala pri maski. Jaz in Gašper sva se slikala z velikanskim robotom.

ANDREJA

Prišla sem z mamico in z dvema sestricama. Naredila sem čarovnico, zapestnico in pikapolonico. Mami je naredila klovna in tigra. Ko sem šla ven iz razreda, me je bilo strah vseh maškar.

MARTIN

Z mano je prišla mami. Naredila sva ognjeno masko. Mami mi je rezala koščke papirja. Jaz pa sem lepil. Maska nama je zelo uspela.

MAŠA

Z mano je bil oči. Jaz sem delala masko na balonu. Naredili smo tri robote.

SAŠO

Včeraj smo naredili velikega robota. Naredil sem največjo masko in očala.

AGARA

Na delavnici smo delali maske in robota. Balone smo tudi hecno oblekli.

Zelo, zelo smo se zabavali. No, tako se je tudi nadaljevalo, saj smo potem naredili se enega robota. Naredila sem se eno masko z učiteljico in eno z mamico. Vse mi je bilo zelo všeč.

Vsi so se zelo potrudili tako pri maskah kot pri pisanju. Združili smo zabavo in učenje. Zares, bilo nam je zelo lepo.

Sabina Vučemilović
Foto Hilda Modic

HROVAČANI SE BODO LETOS BRATILI Z BELTINCI

Po krasnem sončnem dnevu, za katerega so pravili, da so zanj prosili že cel mesec januar, so se torej 2. svečana 2002 zvečer v gostilni Andoljšek v Hrovači zbrali člani Vaško-etnološko turističnega društva Hrovača (VED Hrovača) in drugi, ki jim je ta tematika blizu ter jo podpirajo.

Občnega zbora se je udeležilo okoli 60 članov VED Hrovača, ki je sicer v lanskem letu imelo 83 članov (od tega 47 rednih in 36 podpornih). Kot na vsakem občnem zboru so tudi tu najprej (po pozdravu predsednika VED Hrovača Ivana Prelesnika in izvolitvi delovnega predsedstva) pregledali delo in izvedene projekte v preteklem letu. Ni jih bilo malo! Naj jih nekaj naštejemo: koledovanje, sodelovanje za pusta s Pustnim društvom Goriča vas in na karnevalu z "norimi kravami", razveseljevanje mater ob materinskem dnevu, žeganje v Hrovači, sodelovanje na Ribniškem semnju (skupaj z vitezi in "Turki"), gostovanje v več krajih s komedijo Ženitni posrednik, priprava ter izvedba miklavževanja in seveda sedaj že vsesplošno znanih "živih jaslic". Vse to je seveda kar precejšen zalogaj, tudi po finančni strani. Zato so bili še posebej, poleg vseh prostovoljnih ur (ni jih bilo malo) članov in ostalih navdušencev, veseli vsake denarne pomoči sponzorjev (J. Škrabec, Turistično društvo Ribnica...). Ni pa potekal ta občni zbor čisto tako kot vsi drugi (kar nekaj sem se jih tudi že sama udeležila), kajti

vseskozi je v ozadju zvenela glasba citer izpod prstov Borisa Petroviča, ki je še dodatno poudarjal "noto" društva. Tudi samo vzdušje, ki je vladalo, je prispevalo, da so bili ljudje dobre volje in polni idej za naprej.

Kakšni so torej plani za leto 2002?

"Precaj jih je," bi rekel predsednik Ivan Prelesnik -

Večer je prevevala nežna glasba

Mladi rod, s svežimi idejami

duša in srce društva. Od koledovanja, (ki so ga že izvedli, naslednje leto pa naj bi imeli tudi mikrofone), do obdarovanja in razveseljevanja mamic ob materinskem dnevu, postavljanja mlaja za 1. maj, do "Srečanja na vasi", priprav za novo komedijo, ličkanja, miklavževanja in "živih jaslic" (25. in 29. 12. 2002). Odločili so se tudi, ker letos ne bo karnevala, da se bodo sami odpravili po Ribnici in, seveda, na koncert Čukov. Napravili si bodo originalne maske!

Prvovrstni projekt "Srečanje na vasi", ki bo 22 in 23. junija 2002, je res obširen. Želijo si odmevne prireditve, ki bi privabila "mlado in staro od vsepovsod", na kateri bi se zopet vrnilo k našim "koreninam", doživeli utrip vasi, njenih običajev, temperament ljudi... Ker se nameravajo letos pobratiti z Beltinci, bodo vse moči napeli, da bi v Hrovačo prišla Beltinška (ta mlada) banda in Vlado Kreslin. Zavedajo se, da je to resnično velik in širokopotezen projekt, vendar se ga bodo zavzeto lotili. Zagotovo si zaslužijo tudi večje pozornosti - tako sponzorjev kot tudi občine.

Po vseh vzpodbudnih besedah delovnega predsednika občnega zbora Franca Petka so se opogumili tudi drugi in predlagali, da bi imeli svoj prapor. Mladi člani, ki jih je bilo res veliko, pa so prišli z idejo za himno društva, s katero bi se predstavili povsod, kamor bi prišli. Dogovorili so se, da če je že kdaj v Hrovači bila kakšna himna, se naj leto obudi, drugače naj se predloge zbira do konca marca! Torej vsi, ki ste polni idej, predvsem pa doma iz Hrovače (pravijo, da samo domačin lahko čuti kot domačin), le brž pero v roke in melodijo v glavo!

Društvo je poskrbelo, da ljudje niso po uradnem delu takoj ušli domov, ampak so še nazdravili in pošteno prigriznili! Prepričana sem, da so tudi zaplesali!

Tekst in foto **Zdenka Mihelič**

Poljanci počastili slovenski kulturni praznik

Društvo upokojencev Velike Poljane je ob slovenskem kulturnem prazniku 8. februarja priredilo v bivši osnovni šoli krajši kulturni večer. V programu so nastopili domači mešani pevski zbor, učenci Teja Pirnat z recitacijo, Nejc Omahen s pesmijo, harmonikarja Marko in Andrej Drobnič ter člani društva, ki so prebrali nekaj Prešernovih pesmi. Poljanci smo se s to skromno proslavo dostojno poklonili velikanu našega naroda.

M.O., foto: Andrej Drobnič

...ne moremo še mimo misli ob smrti našega ustanovnega člana...

Ni še dolgo tega, ko smo se ob vašem družinskem prazniku poleg tvojih najdražjih, Janez Lovšin, zbrali tudi poljanski pevci in društveni prijatelji. Bil si vesel kot vedno. S svojim prijetnim glasom si intoniral prenekatero slovensko pesem. Večer je prehitro minil in kljub polnim mizam dobrot smo se veselo poslovili - zadnjič.

Tvoj rod trdno stopa naprej. S svojo življenjsko sopotnico Margo, ki si jo iskreno ljubil in spoštoval, sta vzgojila hčere in sinova v poštene, delavne in zavedne Slovence.

Poljane so bile tvoj drugi dom. Mnogokrat in rad si prihajal med nas. Imeli smo te radi in ti si nas spoštoval, kar si nam dal velikokrat čutiti. Na proslavi ob kulturnem prazniku smo tebi v slovo in spomin zapeli žalostinko. Vsa vas se je z bolečino v srcu poslovila od našega Ulčarjevega Janeza. Tudi zvonovi sv. Jožefa, katerega velik častilec si bil, so zvonili tebi v zadnje slovo. Bil si prijatelj pevskega zbora in ustanovni član Društva upokojencev na Velikih Poljanah. Hvala ti za vse, kar si storil za nas in naš kraj.

Društvo upokojencev in pevski zbor Velike Poljane

VALENTINOV PLES

Na Prešernov dan je KUD France Zbašnik Dolenja vas ob zaključku plesnega tečaja organiziral "Valentinov ples". Plesni tečaj se je začel že v mesecu novembru in ga je vodil Aljoša Košorok. Udeležilo se ga je veliko parov, zato je KUD ob zaključku priredil gala ples, kjer naj bi plesni pari pokazali, kaj so se v tem času naučili. Tako se je športna dvorana DC-16 v petek, 8. februarja, spremenila v plesno dvorano, polno src in veselih ljudi. V romantičnem vzdušju so zaplesali v ritmičnih rumbe, sambe, ča ča-ja, tanga, angleškega in dunajskega valčka, foxtrota, jivea in še drugih plesov. Glasbo je 'vrtel' Tilen Mihelič, ki je plesalce spremljal že od samega začetka plesnih vaj. Na koncu prireditve je prevladovalo mnenje, da bi moralo biti še več takšnih plesov, da se ne bi znanje latinskih in standardnih plesov pozabilo, ter da bi kmalu morali začeti z nadaljevalnim tečajem.

*Mojca Tekavec
Foto Tomaž Remic*

**GRADIVO ZA MAREC
ODDAJTE DO 11.
MARCA**

ALI IMA POST ŠE KAKŠEN SMISEL?

Zdi se mi, da je Cerkev uvedla pre-strog post, ki se ga danes malokdo drži. V čem je smisel posta in zakaj se Cerkev ne prilagodi sodobnemu načinu življenja? Kakšne koristi nam prinaša post? - Natalija.

Piše Maks Ipavec

Glede posta, ki ga je uvedla Cerkev, imamo pogosto napačne predstave in na podlagi napačnih pogledov na Cerkev izkrivljamo pravi pomen posta. Katoliška Cerkev je po II.

vatikanskem koncilu začela bolj upoštevati situacijo sodobnega človeka. Tudi glede posta ni več toliko strogosti. Starejši verniki se še spominjajo, kako strog je bil nekdaj post pred prejemom sv. obhajila. Kdor je hotel v nedeljo ali delavnik prejeti pri maši sv. obhajilo, je moral biti popolnoma tešč od polnoči dalje. Po koncilu (od leta 1963) je ta post zelo skrčen. Sedaj le eno uro

pred prejemom obhajila ne smemo jesti druge hrane. Vodo pa lahko zaužijemo kadarkoli. Starejši in bolni lahko tudi tik pred obhajilom še kaj zaužijejo. Cerkev danes poudarja bolj duhovno pripravo na srečanje z Bogom v tem zakramentu.

O pravem in nepravem postu so veliko govorili že izraelski preroki. Med njimi si je posebej prerok Izaija prizadeval za pristen post. Svojim rojakom je govoril: "Glejte, ob dnevu svojega posta hodite po svojem poslu in priganjate vse svoje delavce. Glejte, pošite se v prerokanju in prepiru in se bijete z zlobno pestjo. Ali je to post, kakršen mi je po volji, dan, ko se človek mrtviči? Da pripogibaš svojo glavo kakor ločje in ležiš na raševniku in pepelu? Mar boš to imenoval post in Gospodu všečen dan. Ali ni to post, kakršen mi je po volji: da tlačene osvobodiš in zlomiš sleherni jarem; ni li v tem, da lomiš lačnemu svoj kruh in pripelješ bedne brezdomce v hišo? Ko vidiš nagega, da ga oblečeš, in se ne odtegneš svojemu sorodniku po krvi?... Če odpraviš iz svoje sredine zatiranje in prevarljivo govorjenje, če lačnemu nudiš, kar imaš sam rad, in potrtega nasitiš, zasije v temi tvoja luč." (Iz 58, 6-10). Prerok nam hoče povedati, da je vedno treba preiti od besed k dejanjem. Če ostanemo pri zgolj nekaterih zunanjih postnih vajah in ob tem prezremo človeka, ki je v stiski in nas potrebuje, je naš post prazen in neučinkovit.

V evangeliju nas Jezus svari pred farizejsko obliko posta, ko nam daje nasvete, kako naj delimo miloščino, kako naj molimo in kakšna naj bo oblika spokornih dejanj. Ljudje smo namreč nagnjeni k temu, da opravljamo dobra dela tako, da ljudje to vidijo in nas takoj pohvalijo. Jezus nas vodi k veliko primernejši rešitvi, ko nam pravi, naj

BOGATIMO SI ŽIVLJENJE

tako dajemo miloščino, da ne ve tvoja levica, kaj je dala desnica. Bog v vsakem primeru ve, kako si pomagal človeku. Tudi glede molitve smo lahko hinavci. Kristjani ne smemo postati "molitveni mlinčki", da bi kar naprej "drdrali" razne molitve in to tako, da nas čim več ljudi vidi. Jezus nas vabi, da molimo več naskrivaj, v svoji sobi ali sredi Božje narave, kjer se Bog razodeva v svoji lepoti. Cerkev je sicer določila postno postavo, a to je le okvir, v katerega moraš dati veliko življenjske vsebine. Cerkev je strogi post določila za pepelnično sredo in na veliki petek. Ta dva dneva se le enkrat na dan do sitega najemo in se zdržimo mesnih jedi. Strogi post veže od izpolnjenega 18. leta do začetka 60. leta. Samo zdržek od mesnih jedi je na vse petke v letu. Zunaj postnega časa smemo zdržek od mesnih jedi zamenjati s kakim dobrim delom pokore ali ljubezni do bližnjega. Zdržek od mesnih jedi veže vernike od izpolnjenega 14. leta. Kadar je petek na praznik (cerkveni ali državni) ali je kakšna slovesnost v družini (poroka, pogreb), post in zdržek odpadeta.

Že iz te postne postave lahko spoznamo, da Cerkev upošteva človeka v konkretni situaciji in ne zahteva nečloveškega posta, ampak le post, ki v bistvu koristi našemu telesnemu in duševnemu zdravju. Smisel posta je v tem, da zaradi določene odpovedi pijači, jedi in drugim užitek duhovno dozorevamo in postajamo gospodarji nad samim seboj. Samo tisti post in tiste postne vaje, ki nam prinašajo pravo veselje in srečo nad življenjem, so prepričljiva oblika za sedanjega človeka, ki je naveličan raznih ponaredkov in surogatov.

LAS

**Lokalna Akcijska Skupina
za preprečevanje uporabe pre-
povedanih drog**

- **Imate težave z drogami?**
- **Bi radi pomagali prijatelju iz njegovih stisk?**
- **Ste mati ali oče mladostnika, ki ga ne razumete več?**

**PONUJAMO VAM ROKO V
POMOČ**

**Pokličite nas na telefon:
031/490 401,**

**vsak delavnik,
od 17. do 18. ure.**

DEJAN ŠENK, REGIJSKI IN R-KANALOV ŠPORTNIK LETA 2001

Po prireditvi "Ribniški šport v letu 2001" ter priznanjih Športne zveze Ribnica posameznikom in organizacijam za športne dosežke v letu 2001 smo pričakali tudi tradicionalni, že šesti, finalni izbor R-Kanalovega športnika leta, in sicer za leto 2001. Slavnostna zaključna prireditev, ki je bila v petek, 25. 1. 2002, je bila polna zanimivih gostov, domislic in presenečenj, avto za zmagovalca pa je bil najiminenitnejši.

Pred šestimi leti je R-Kanal pripravil prvi izbor športnika leta, takrat še z ribniškega območja. In tako smo dobili od leta 1997 naslednje zmagovalce: duatlonca Damijana Kromarja (za leto 1996), rokometiša Damijana Škaperja (1997) in Natana Hojča (1998) ter alpinista Aleša Žagarja (1999). V letu 2000 so izbor razširili na območje od Kolpe do Velikih Lašč, in tako smo za leto 2000 dobili regijsko zmagovalko Darjo Škrli, drsalko.

Skoraj do zadnjega sedeža zasedena dvorana Športnega centra Ribnica je v pričakovanju in "sproščeni napetosti" čakala, kdo izmed dvanaestih finalistov - zmagovalcev mesecev v letu 2001 - je dobil največ glasov. R-kanalovci so nas pustili čakati vse do konca, nismo pa se vmes dolgočasili! Pripravili so namreč pester program s številnimi gosti iz političnega, športnega in zabavnega sveta. Vsako leto se povabilu odzove precej znanih osebnosti. Tako smo lahko videli in tudi slišali v pogovoru z Ribničanom Medardom,

Puščavski lisjak Miran Stanonik, motociklist Dejan Šenk in Ironman Uroš Velepca

ki je marsikoga s svojo hudomušnostjo kar malce v zadrego spravil: ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Francija Buta; legendo Mira Cerarja (olimpijec in predstavnik

Olimpijskega komiteja Slovenije), dr. Tomaža Časa (predsednik Gimnastične zveze Slovenije in državni sekretar na Ministrstvu za obrambo RS), veljake občin Velike Lašče, Sodražica, Kočevje in Ribnica; poslanca mag. Janeza Drobniča pa plavalca Darjana Petriča in svetovnega rekorderja Petra Mankoča, telovadca Mitjo Petkovška in

Aljaža Pegana, slovenske reprezentantke v ritmični gimnastiki, biatlonca Boštjana Lekana, triatlonca Uroša Velepca in neugnanega "puščavskega lisjaka" Mirana Stanonika. Zagotovo pa je bilo presenečenje večera, ko je zmagovalcu, motociklistu Dejanu Šenku, pokal predala ministrica za šolstvo, znanost in šport dr. Lucija Čok. Dejan Šenk je med 12.840 glasovnicami dobil namreč največ glasov.

Drugi finalistni so bili še: Plesni par Blaž Bižal in Jasmina Arko, nogometaša Tadej Levstek in Igor Murn, kegljač Bojan Kogoj, tekača Robert Šmalc in Aleš Rijavec, rokometiša Boštjan Grm, Tadeja Korelc in Gregor Bizjak, motokrosist Tomaž Hren ter strelec Rudi Kovačič. Očitno pa je po mnenju gledalcev največ napredka in športnih rezultatov pokazal Dejan Šenk, ki je lani poleg naslova državnega prvaka v razredu 250 grand prix, osvojil še ekipni državni naslov z Inotherm Racing teamom. Ni pa se domov odpeljal z motorjem, ampak z opel corso, ki jo bo vozil še celo leto 2002. Seveda pa ne gre pozabiti tudi odličnih ADB-jevcev, ki so s preprostimi, a tako odličnimi izvedenimi idejami, poleg glasbe Botrov, Andraža Hribarja, Vilija Resnika in Tanje Ribič, napolnili dvorano še s smehom.

Tekst in foto **Zdenka Mihelič**

Plezalni klub Ribnica - dosežki v letu 2001

Kakor že N let do sedaj, smo se tudi lansko leto udeleževali tekmovanj v športnem plezanju, kjer so člani našega kluba dosegli lepe uspehe. Najbolje se je uvrstil Tomi Lukič, ki je med mladinci dosegel v skupnem seštevku zavidljivo 7. mesto. Kristjan Pranjč je med kadeti dosegel lepo 15. mesto, Andrej Kaplan je v hudi in izenačeni konkurenci dosegel skupno 20. mesto, vendar je imel tekmo manj, tako da je pohvala na mestu.

Med cicibani pa sta tekmovala Jan Abrahamsberg ter Aljaž Lovšin, ki sta dosegla 32. in 34. mesto. Za dosežen uspeh prav vsem iz srca čestitamo.

Sicer pa se zdaj po novem imenujemo Plezalni klub Ribnica. Kar zadeva delovanje kluba, ni nobenih razlik. Še vedno gojimo plezalno alpinistično dejavnost in se družimo s sorodnimi športnimi klubi. Novo je poleg imena le to, da imamo sedaj svoj tekoči račun.

V petek, 22.2., ob 19. uri, bo v Lovskem domu Ribnica občni zbor Plezalnega kluba Ribnica. Za kakršnekoli informacije lahko pokličete Aleša na tel. 040/ 828 506.

Tekst in foto **Dejan Žagar**

REŠETO

DRUŠTVA IN KLUBI ŽELIJO BOLJ VIDNO VLOGO V ŠPORTNI ZVEZI

Športna zveza Ribnica (SZ), s katero je Občina 13. januarja prekinila najemno pogodbo, je 28. januarja sklicala izredno skupščino, ki naj bi bila tudi volilna, vendar so se predstavniki 10 društev odločili, da jo prestavijo na 18. februar.

Udeleženci so bili namreč proti temu, da volijo nove organe društva, ker niso bili seznanjeni z novim programom in usmeritvami SZ. Predsedstvo SZ je sicer še pred sklicem skupščine odločilo, da se status SZ ohrani, vendar je končno odločitev prepustilo skupščini.

Predsednik SZ Benjamin Henigman je dejal, da je želel, naj bi vseh 17 včlanjenih klubov in društev povedalo svoje mnenje in videnje njenega nadaljnjega razvoja. Kljub temu pa so udeleženci sklenili, da mora

dosedanje predsedstvo pripraviti vsaj predlog bodoče organizacije in delovanja SZ. Prav tako so menili, da je treba občinsko upravo in župana pozvati, da podajo svoje videnje organizacije športa v občini, saj se bo SZ le tako lahko smiselno reorganizirala. Nekateri izmed 16 udeležencev skupščine so izpostavljali tudi probleme, ki so se v zadnjih letih kopičili. Tako je Drago Marjanovič iz ribniškega plavalnega kluba, ki je postal najštevilčnejši v občini, opomnil, da klub sploh ni imel vpliva na odločanje v SZ. V predsedstvu namreč niso imeli svojega člana, koordinacija med predsedstvom in klubi pa naj bi bila po njegovem mnenju slaba. Ponovno je opozoril tudi na to, da naj SZ vendarle ustanovi svoj strokovni svet, ki bo lahko argumentirano ocenjeval delo klubov in društev.

Udeleženci so tudi soglašali s prekinitvijo delovnega razmerja dosedanjemu tajniku SZ Marjanu Hojču, ker SZ ne premore sredstev za delo profesionalnega tajnika. Zataknilo pa se je pri tem, kdo mu bo izplačal odpravnino. Hojč je dejal, da je bila njegova delodajalka SZ, plačo pa mu je vedno izplačevala občina. Tako je v zraku obviselo še eno vprašanje: kje naj SZ v primeru izplačila odpravnine dobi 2 mio SIT.

O tem, kako je potekala volilna skupščina, pa naslednjč.

Tekst in foto A. Pahuje

Plavalci prvič tudi v daljših disciplinah

Maribor, 1. - 3. februar 2002, bazen Pristan

Državnega prvenstva v štajerski prestolnici se je udeležilo 17 slovenskih klubov s 179 plavalci. Med njimi je bilo tudi sedem plavalcev Ribniškega plavalnega kluba, ki so izvedli 46 startov v skoraj vseh plavalnih disciplinah. Njihove uvrstitve so segale tja od 25. pa do 35. mesta, kar je glede na konkurenco zelo solidno. Ribniški plavalci so se tako prvič spopadli tudi z daljšimi disciplinami (200 m, 400 m) in si tako pridobili dragocene izkušnje.

V Mariboru so se tri dni za ribniške barve borili Katarina Rajh, Ajda Dejak, Rebeka Babnik in Sara Oražem ter Jon Lušin, Samo Jeranko in Toni Valčič.

Posebej bi se zahvalili našemu plavalnemu sodniku Ivanu Rajhu, ki je vestno in odgovorno opravljal naloge, ki mu jih je zaupal gostitelj državnega prvenstva.

Drago Marjanovič

Mini reportaža

Mednarodno plavalno tekmovanje dr. FIG 2002

Na pustno soboto, 9. februarja, sem se z mladimi ribniškimi plavalci odpeljala na mednarodno tekmo v Kranj. To je plavalni miting z imenom dr. FIG. Mislim, da vsi veste, katerega pomembnega slovenskega moža so otroci klicali dr. Fig.

Kot mamu dveh sinov, ki sta člana Plavalnega kluba Ribnica, me je seveda zanimalo, kako takšno tekmovanje poteka. Že ob vstopu na avtobus sem bila izredno prijetno presenečena. Nobenih žalostnih, zaspanih obrazov, ampak sami zadovoljni in nasmeškov polni obrazi. Slutila sem, da se mi obeta prijeten dan v družbi petnajstih otrok, starih od 7 do 11 let.

Ko smo prispeli k bazenu v Kranj, je tam že vse hitelo sem ter tja. Otroci so pod vodstvom Draga in Darjana odložili torbe na tribuni, se preoblekli in odšli na ogrevanje.

Starejši otroci, že lanskoletni udeleženci tekmovanja, so se obnašali kot "stari mački", mlajši so jim sledili in jih posnemali. Ob 9. 15 je bila slavnostna otvoritev in svečani mimohod tekmovalcev. V mimohodu se je zvrstilo kar 631 otrok. Toliko je bilo tekmovalcev in v tej množici so bili ribniški plavalci v modrih majicah z belimi napismi lepo vidni.

Slavnostni govornik pa ni bil nihče drug kot predsednik plavalnega kluba Ribnica mag. Franci But. Ob 9. 30 uri se je tekmovanje pričelo in do odmora - 12. ure, je nastopilo kar nekaj naših tekmovalcev. Ker je večina nastopala prvič, so se neverjetno dobro odrezali.

Prišel je čas kosila. Odpeljali smo se na kosilo. Ker pa je bilo do popoldanskega dela še nekaj časa, smo se odpeljali še na Brdo. Sledil je krajši sprehod v lepem sončnem vremenu in že smo bili na poti nazaj proti bazenu.

Prišel se je popoldanski del tekem. Pridružil se nam je še nekaj staršev, ki so se pripeljali iz Ribnice, da bi spodbujali svoje nadobudne plavalce.

Med tekmo se je med nami - gledalci in tekmovalci - sprehajal sam dr. Fig. Delil nam je fige. Med mlade ribniške plavalce pa se je pomešal tudi predsednik PK Franci But.

Ker brez medijev ne gre, je imela tudi ribniška ekipa s sabo svojo lokalno TV postajo, ki je bila tudi sponzor tekmovanja. Tako je cela tekma tudi dokumentirana za naše zanamce.

Posebej naj pohvalim trenerja Daretu in pomočnika Draga. Otroke sta pripravila ne samo za to ali ostale tekme, ampak jim s treningi, tekmami, nasveti in vzgledom dajeta izkušnje za nadaljnje življenje.

Naj končam z ruskim pregovorom: "Otok je kot testo: kakor ga zamesiš, tako zraste."

Karin Kočever

Julija I. TEK PO LONČARIJI

Pričakuje se okrog 150 tekačev z Dolenjske, iz širše ljubljanske regije in s Primorske

9. 500 metrov bo dolga proga, ki bo vijugala med Dolenjo vasjo, Prigorico, Blatami in Rakitnico, rekreacijski tek pa se bo štel tako za Dolenjski pokal kot tudi za olimpijski tek v okviru projekta "Slovenija teče za zdravje".

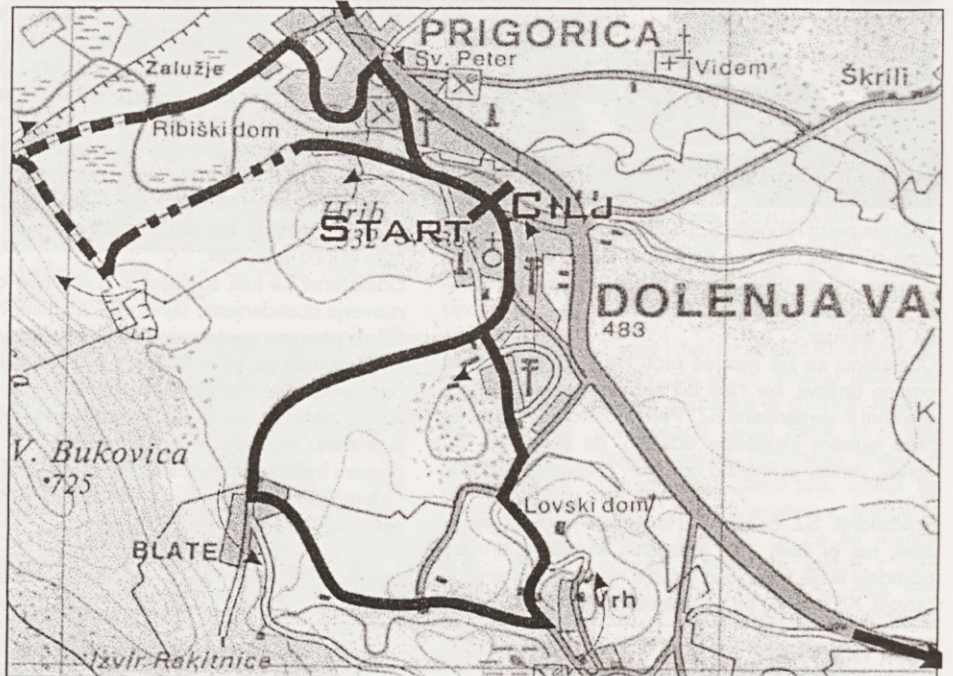
Pobuda za tek po Lončariji je zrasla med dolenjevaškimi tekači, ki se udeležujejo tekov za Dolenjski pokal, prav tako pa tekači tekmujejo za Primorski pokal. In to zelo uspešno! Zato niso visoko leteča pričakovanja tista, po katerih naj bi vsaj v eni izmed kategorij Ribničan postal dolenjski prvak, upa Srečko Vrbinc, ki je pravzaprav pravi pobudnik tega novega velikega projekta. Prvak bo namreč moral iz osmih tekov Dolenjskega pokala nabrati največ točk. Pokal poteka že 3 leta, krajev, ki se mu pridružujejo, pa je vsako leto več. Če jih je bilo še lani 9, jih bo že letos 13. Vključili so se namreč še Kostel, Mokronog, Šentvid pri Stični in Dolenja vas. Na dolenjevaškem se menda v športnem smislu nič kaj velikega ne dogaja, je dejal Vrbinc, zato je Tek po Lončariji ravno pravšnji. Vanj bi želeli privabiti tudi mladino, zato so zanj pripravili poseben tek, ki se bo 6. julija začel ob 16. uri, medtem ko bodo odrasli startali ob 18.30. To je resda že skorajda večerna ura - nekoliko izbrana zaradi pričakovane vročine, nekoliko pa zato, ker želi organizator Športno društvo "Lončar" udeležence čim dlje zadržati na svojem domačem terenu.

Rad bi jim razkazal kraje, malo poklepetal z njimi in s tem ustvaril prijetno druženje, ki naj bi postalo tradicionalno, je dejal tehnični vodja Vrbinc. Je pa to zahteven projekt, zato si je društvo menda že zagotovilo podporo občine, tudi s sofi-

nancerske plati, župan pa naj bi bil celo častni predsednik teka.

Novost I. Teka po Lončariji bo tudi tekmovanje ekip, tek pa bo v vsakem vremenu. Tudi če bo kakšen poletni naliv, pravi Vrbinc, čeprav bo malo nerodno, "saj se bo na predvideni progi ustvaril močvirnat teren, pa še progo nam lahko zalije," se je pošalil. Društvo je za tak primer pripravilo tudi rezervne variante teka. Razpise za tekmo boste lahko spremljali na ribniški spletni strani www.ribnica.si

A. Pahulje

Tek se bo odvijal tudi v samem središču Dolenje vasi, tako da bi k ogledu pritegnil čim več radovednih obrazov.

PLANINSKI POHODI

MAREC

Datum: SOBOTA, 9. 3. 2002
Kam: na SNEŽNIK (1796 m) - tradicionalni pohod
Zahtevnost: MANJ ZAHTEVNA
Trajanje: 6 ur
Vodja pohoda: Marjan Lesar

Datum: SOBOTA, 23. 3. 2001
Kam: na JAVORNIK (1220 m), ČAVEN (1242 M) in GOLAKE (1495 m)
Zahtevnost: MANJ ZAHTEVNA
Trajanje: 4 ure
Vodja pohoda: Marjan Lesar

Za vsak pohod bodo izobešeni plakati z vsemi potrebnimi podatki (prijave, ura odhoda, cena, zborna mesto, prevoz...).

PLANINSKE NOVIČKE:

- Planinsko društvo Ribnica je imelo v petek, 22.2.2002, svoj redni občni zbor, na katerem je bilo izvoljeno tudi novo vodstvo društva. Več o tem v prihodnji številki Rešeta.
- V Založbi Planinske zveze Slovenije so konec leta 2001 in v začetku tega leta izšle nove edicije:
- Mentor planinske skupine, učbenik. Je temeljno strokovno delo za planinsko usposabljanje mentorjev planinskih skupin otrok, mladostnikov in mladih v mladinskih odsekih planinskih društev, v vrtcih in šolah. Kaj učbenik vse zajema? Predstavi nam mentorja planinske skupine, program izobraževanja, mentorjevo vlogo pri planinskem usposabljanju, kako naj vsebine podaja mladim in najmlajšim, kakšni so načini vodenja, kako otrokom starostno prilagoditi program dela tako glede tem kot tudi o izbiri izletov, pohodov, tur in taborov. Planinske teme, zajete v učbeniku, so: zgodovina planinstva; osebna in tehnična planinska oprema ter pravilna uporaba le-te; gibanje v gorskem svetu na različno težavnih poteh in višinah; geografska in topografska orientacija; vremenslojve; nevarnosti v gorah; prehrana v gorah; prva pomoč in GRS. Avtorji učbenika nam podajo tudi program dela s planinsko skupino, ne spustijo pa tudi moralne in pravne odgovornosti pri vodenju ter na koncu najpopolnejši zbir planinske literature (učbenikov, priročnikov, strokovnih knjig in

- člankov, seminarskih nalog inštruktorjev plan. vzgoje, planinskih revij in knjig za otroke, učnih pripomočkov, filmov in diapozitivov ter seveda spletnih strani). Knjiga bo dobrodošel sopotnik vsem, ki utirajo prve planinske poti najmlajšim in mladim, pa tudi tistim, ki so jim gore stalna učilnica življenja. Cena: 2.900 SIT.
- Slovenski alpinizem '98. Sicer malo zapoznala izdaja knjige, a nepogrešljiva literatura - pregled slovenskega alpinizma v letu 1998. Cena: 2.500 SIT.
- Slovenski alpinizem '99. Celovit pregled vseh najpomembnejših vzponov in pečatov slovenskega alpinizma. Cena: 2.800 SIT.
- Slovenski alpinizem 2000. Celovit pregled vseh najpomembnejših vzponov in spustov ter pečatov slovenskega alpinizma. Cena: 3.100 SIT.
- Moje gore (M. Arnejšek - Prle). Cena 6.900 SIT.
- Planinski koledarček 2002. Zbir akcij, izletov, tečajev, potovanj... doma in v tujini, s poudarkom na Mednarodnem letu gora 2002. Cena: 430 SIT.

Knjige lahko kupite v Založbi PZS, Dvorčakova 9, Ljubljana ali naročite; tel.: 01/ 434 30 22, 434 30 23 (int. 104), fax: 01/ 432 21 40, e-pošta: planinska.zalozba@pzs.si. Pri nakupu več kot 5 izvodov nudijo 20 % popusta.

Zdenka Mihelič

RIBNICA IN RIBNIŠKA DOLINA NA PRELOMU 19. v 20. STOLETJE V DOKUMENTIH ZGODOVINSKEGA ARHIVA LJUBLJANA

Mag. BRANE KOZINA

Dokumenti, ki so in bodo predstavljeni, imajo dva namena. V zgodovini Ribniške doline bodo obrnili list knjige za stoletje nazaj. Starejšim bralcem kot nostalgičen spomin na svojo mladost in življenje ob prelomu stoletja, mlajšim pa izziv po "brskanju" v arhivu in iskanju "nečesa novega".

Besedila objavljamo v izvirnem jeziku tedanjega časa, saj želimo ohraniti verodostojnost. Teksti zato niso jezikovno popravljani.

ŽANDARMERISKA STANICA RIBNICA - OKRAJNEMU SODIŠČU V RIBNICI 5. FEBRUAR 1930

Jaz Janez Ferbežar zanikam vsako krivdo in inkreminirane tatvine nisem izvršil. Pri graščaku Rudežu sem služil skozi 7 mesecev. Dne 1.2.1930 je odpovedal meni in še 3 drugim hlapcem službo, ker smo se bili napili.

V soboto dne 1.2.1930 dopoldne okrog 9 ure so mi vzplačali v pisarni zaslužek 123.-Din. Ker sem bil že porej naročil moji sestri Kristini, ki je delavka v Tekstilni tovarni v Kočevju, če bi kaj zvedela za kakšno službo, sem se takoj z dopoldanskim vlakom ob 10 uri odpeljal v Kočevje. Tam sem v neki gostilni pojedel en golaž in popil 1/4 litra vina. Šel sem nato v neko drugo gostilno, kjer sem čakal sestro in sem tam izpil 1/2 litra vina in nekaj jedel. Ob 1/2 14 uri sem odšel proti tovarni in počakal sestro. Skupaj s sestrično Pugelj Alojzijo in Tekavec Ano smo šli nazaj v isto gostilno in popili 2 litra vina, ki sem ga plačal jaz. Vse tri so me spremile na kolodvor in sem se jaz vrnil z večernim vlakom v Ribnico, kamor sem prišel okrog 18. ure. Takoj sem odšel v Rudeževo graščino do hlapca Drobniča, ki mi je dolgoval 50.-Din. Drobnič mi je res plačal dolg v hlevu, nakar sem odšel v Gor. Vas v gostilno Saksida Ludvika, po dom. "Lunčev". Tam sem menda dal za liter vina. Potem sem se odpravil v graščinski hlev, kjer naj bi prenočil. Tam sem dobil poleg Gorjanca še Drobniča in vsi trije smo odšli v Ulčarjevo gostilno, kjer je Drobnič dal za liter vina.

Vsi trije smo šli potem spat v kravji hlev.

Ko sem vstal in se oblekel, sem šel okoli 10 ure v "Ulčarjevo gostilno", da bi se zmenil za službo. Tu

sem pil čaj, 1/4 litra vina in pojedel eno žemljo. Po 11 uri sem šel v gostilno Mihelič kjer sem spil 1/2 litra vina in pojedel eno žemljo. Okrog 1/2 12 sem odšel v Gor. vas, da dobim Kromarja, ki ni bil pri Miheliču. Od tu sem šel k "Miklovim" in naročil 1/4 litra vina. Tu sem srečal Jožeta Rusa, Nose Edvarda in Komana Janeza v družbi dveh deklet. Omenjeni fantje so mi nalili kozarec in sem potem pil v njihovi družbi. Prvi je dal za 2 litra, drugi in tretji pa po liter. Ob 1/2 15 uri smo odšli do Podbojeve gostilne, kjer je bila napovedana veselica. Ker tam ni bilo še nobenih ljudi sem šel do Kromarja, ki pa ga ni bilo doma. Odšel sem v restavracijo pri kolodvoru, kjer sem dobil Kromarja in Kluna Jožeta. Tam smo spili 2 ali 3 litre vina. Če sem jaz v restavraciji kaj plačal ne vem. Šli smo vsi trije še podnevi v gostilno k "Javsu" na Mlaki. V tej gostilni sem prodal nekemu fantu, ki ga poznam samo na videz in je doma iz ribniške okolice zlato oro, Kromarju pa verižico. Za oro sem dobil 200.-Din, za verižico pa 80.-Din. V "Javsovi" gostilni sem plačal liter in razen tega še 1/2 litra. Nato smo odšli v Podbojevo gostilno, kjer je bila veselica in smo tam ostali do 5 ure zjutraj, nato smo odšli v gostilno Saksida v Gor. vasi, kjer smo ostali do 7 zjutraj. Z Lovšinom Jožetom in Kromarjem smo potem odšli v gostilno Arko, k Suharici in okrog 12 ure zopet k "Javsu", kjer smo ostali do teme. Okrog 21 ure sva šla s Kromarjem v gostilno k Saksidi, kjer se nam je pridružil še Kromarjev pomočnik. Potem smo skupaj šli na Kromarjev dom, kjer smo šli k počitku. V torek sem vstal okrog 1/2 6 in šel v graščino po svojo obleko, ki sem jo imel spravljeno pri hlapcu Lojzetu. Potem sem šel na dom svojih staršev v Struge. Doma so me dobili orožniki in me aretirali.

ŽANDARMERISKA STANICA RIBNICA - OKRAJNEMU SODIŠČU V RIBNICI 10. JUNJA 1930

Dne 8. junija 1930 popoldne je bilo ukradeno delayco Štebljaj Alojziju v Goriči vasi iz zaklenjene sobe sledeče: 2 moški obleki, 1 suknjič, 3 rujhe, 4 brisače, 1 klobuk, 1 britev, 1 par čevljev, v skupni vrednosti 1600 Din. Storilec je razbil na stranskem oknu eno šipo in skozi dotično okno prišel v vežo od koder je potem odprl zaklenjena sobna vrata ali z vetrnikom ali pa s ključem, ki je bil shranjen v eni škatlji za sol. Na severozahodni strani je tat zgubil ali namenoma vrgel od sebe en ukraden čizem.

OKRAJNO SODIŠČE RIBNICA - ZASLIŠBA OBDOŽJENCA M. ANTONA, DOLENJA VAS - ZAGOVOR 13. MAJ 1930

Par dni pred velikim tednom letošnjega leta sem na njivi svojega sina, takozvani "Kobilšci" oddaljene od vasi približno 1/4 ure z motiko razkopaval krtine. S seboj sem imel psa, ki je sedel na koncu njive, od mene oddaljen kakih 25-30 korakov. Pes ki je sedel je začel lajati in ko sem pogledal kaj je, sem v daljavi zagledal neko moško osebo, ki je nisem poznal. Imel je puško na rami. Jaz sem mislil da je to lovski čuvaj Gorše Franc iz Dol. vasi. Jaz mu nisem nič rekel, rekel pa sem psu: "kaj lajaš vaj ga poznaš". Moški mi je nekaj rekel, vendar ga nisem razumel, končno pa je moški rekel: "Sedaj ga pa bom".

NEKDAJ BIL JE TAKŠEN RIBNIŠKI VSAKDAN...

XIV. del

Jaz se nisem oglasil, ker sem bil prepričan, da psa ne bo ustrelil, saj sem bil s Francetom Goršetom v dobrih odnosih. Moški je nato nameril puško proti psu, ki je še vedno sedel na koncu njive, kar naenkrat pa je padel strel. Ko je bil pes obstreljen je bežal proti meni, pa je moški oddal še en strel proti njemu in ga ubil. Ko sem to videl sem se razjezil in šel res z motiko proti njemu ter mu rekel. "Kaj ste ga pa ubili, prekleti lačenec, bo drag. Te bom pa tožil."

Z matiko nisem zamahnil proti moškemu, tedaj šele sem videl, da moški ni Franc Gorše, pač pa neki drugi, ki ga nisem poznal. Ko sem šel proti njemu, mi je rekel: "Odstranite se", radi česar sem obstal...

Jaz sem bil zelo razburjen, ker mi je bilo hudo za psa, ki sem ga imel rad. Pes je sedel mirno na njivi, ter ni stikal po grmovju, ker je grmovje od kraja, kjer sem bil s psom oddaljeno več kot 1 km. V oddaljenost kakih 50 korakov, od kraja dogodka je Ivana M. sadila krompir. Mogoče je tudi ona slišala kaj sem govoril oziroma rekel zdaj znanemu Francetu C.

Pes je bil vreden 1000.-din, ker je bil dober čuvaj in zlasti pošten.

ŽANDARMERISKA STANICA RIBNICA - OKRAJNO SODIŠČE RIBNICA 18. APRIL 1930

Popis dejanja:

Podpisani Janez R. se je poročil nekega dne v mesecu novembru 1929 z Angelo K., kočarjevo hči iz Dol. Lazov. Ker pa je imenovana en mesec prej porodila otroka, ko je potekla doba nosečnosti je nastala med tema dvema preprij in sicer sumi Janez R., da je oče tega otroka posestnika sin Alojzij P.

Dne 25. marca 1930 je Janez. R. nagovoril ženo Angelo, da je šla z njim v Kočevje z namenom, da se bodeta pustila tam slikati.

V Kočevju je opustil to namero, temveč zahteval odnosno zaukazal svoji ženi, da naj gre z njim v Malogoro, češ, da ima tam nekaj opravila.

Ko sta prispela po eni stezi v en gozd, je Angela vprašala svojega moža, kam da jo misli odpeljati in kaj misli? Janez je na to odgovoril, da je sedaj konec življenja in zgrabil ženo za usta in jo tiščal k sebi. Angela se je iztergala iz rok svojega moža in zbežala.

Dne 17. aprila 1930 ob 4. uri, ko je imenovana Angela došla svojega otroka, odnosno istega položila v posteljo se je njen mož nekoliko vzdignil in pokleknil - v znožju nog svoje žene. Angeli se je to zdelo sumljivo, posebno pa, ker je opazila, da ima on nekaj v roki. Ona je nato prišla moža za dotično roko, v kateri je on držal en predmet in pri tej priliki otipala odnosno zaznala, da ima v roki nož. Janez ji je nato rekel, da naj molči - samo en sunek in bo smert.

Angela je takoj začela klicati na pomoč svojo sestro, ki se je tisti čas tam nahajala odnosno tam prenočevala in obenem držala trdno za roko svojega moža toliko časa, da je prihitela njena sestra.

Angela se je nekoliko porezala po roki.

Janez R. je bil 18.4. vprašan in je priznal, da je mislil umoriti svojo ženo Angelo in sicer iz razloga, ker mu ona noče povedati, kdo je oče omenjenega otroka. Ker se je bilo bati, da bi obdolženec poskušno dejanje ponovil odnosno izvršil, se ga je dne 18. aprila aretovalo in oddalo v zapore tukajšnjega sodišča.

RIBNIŠKA "CIGANKA" PRVI JUGOSLOVANSKI AVTO?

S štirivaljnim, zračno hlajenim boksarskim motorjem z delovno prostornino 1,256 litra in zmogljivostjo 23 konjskih moči, nameščenim spredaj, in s štiristopenjskim menjalnikom ter pogonom na zadnji kolesi je za 100 kilometrov porabil 11 litrov bencina in dosegal hitrost 110 kilometrov na uro... Avtomobil, ki so ga registrirali 18. aprila 1948 (tedaj je dobil številko S-889, pozneje pa S-2000), je izpolnil skoraj vsa pričakovanja. Razstavljali so ga v Beogradu, z njim se je vozil maršal Tito, prejel je priznanje Ljudske tehnike (1948), doživel precej zapisov in slikovnih prikazov v časnikih in revijah. Več na strani 7.

(Sandi Sitar, 100 let avtomobilizma na Slovenskem, DZS, d.d., Ljubljana 1998, str. 163-164)

Kozarjev avtomobil "naš" iz leta 1948. Po fotografiji iz družinskega arhiva